

APOSEL

Biiyin Luk siya yokwo Luk saair winkin mi ta saair mhoiiyan siya kimidiniya yokwo Aposel saair win. Yi ti niwiiyin yio miiyim aposel kamim sima miriiyim simiir boinkim. Siya yokwowa inkam nwirin Tiofilas nikiuwiiyin siiram winkika mi siya Tiofilas siiraram bi winkikin. Niingaka. Siya iki iikamim hinda tinda nwowim simiiram warar ninkin winkikin. Mi ta yokwowa saair yaigiyaiyim yim min boinkikim Biiyan Inkam Komii siir naeyuun aposel kam imiirin paniina kisisop diriraerarkin mi ti aposel kamim ha namkim dimin taeminim Jisis siya tirim simiir boinmimauuwamin. Iriig.

¹ Nabie Tiofilas. Biiya kara yokwoni kiriir niki win hauugiyim miipai miipaiyim Jisis siya miriiyim mi yaipai yaipaiyim siya boinmimauuwim. ² Biiya yokwoni kara mi win boinkiyim, iya Jisis siya nua tiriir nita. Mi miiyim siya nap miriiyim. Mi iya Adi Komii siir naeyuun siya mi boinmimauuim yayim siir aposel kamim siya nimbiniim simiir. Mi siya simiirin ina boinamimauuun iya siya swoki amana ninomor koua hiriir. ³ Biiya siya hik prasae bi haigin mi siya asi naonamkin. Mi siya ina swoki insiin idwowin ie hirankin. Mi siya ha nitin, iiyim kam nwisa ini oni aposel kamim simakan. Mi sima nwoki inokninkini siya ini omwaiya swoki waiyan. Sima bidi kigim, siya simaka nidwo boinaiyin. Mi siya simiir boinmimauu, Biiyan Inkam Komiiyin iikamim simiir kigriraowim. ⁴ Mi igwira sima maeyau kwiruwa ywomim Jisis saikar. Mi Jisis siya yaiya kwira boinmauu wakae simiirin. Mi iya sima nidwo aeya mi ta yaiya saair boinkin. Kima om komii Jerusalem tirin wi asiima kipi niki haiburgik ha tiki

o. Adi Komii siya bɔdi iki imbinkiyin ti dimin komiiyin siiram. Adi Komii siir naeyiun kara biya kimiira bɔdi iki boinmauu wakaekiyin. ⁵ Jon siya baptais haiginiugikim iikam imiirin op. Mi wi ii priei nwo rani, Adi Komii siir naeyiun wi kimiir naninkiniuni.

Jisis siya ina yamigusamin ninomor koua hiriir.

⁶ Mi igwira aposel kamim sima Jisis saikar ywoyakwok. Mi sima Jisis siir srii. Hae! Ti krimiir Biyan Inkam Komiiyin taka iya saeya Isrel simiir iikamim simiir kirie haiginiuwanka. Mi sima wi biya niki owin isid komiiyin, wi siir hiriinanar swoki owin, aniya? ⁷ Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinkiyin, siya ti dimin hiriinanin kima sriiyin kima ninokninkin tani, wi paka hiniin iya sae nimbiam. Adi Komii siirar diminkin, wi siyar nimbinki, iya digworaekwo ima nimbiamana. ⁸ Mi mhoiya ta iya Adi Komii siir naeyiun kimiir naninkiniuni mi kima wi kariir yaiya saiir boinmauwami om komii Jerusalem mi nu Judia mi nu Sameria mi hinda tɔndan nuim wi digar nwo irkaki. Iriig. ⁹ Mi iya Jisis siya siir yaiya dig nwokiya mi Adi Komii siya yikiuna siirin ninomor koua hiriir namim mi sima ini siirar kigninkwokwokiym. Mi siya ina yokwoninopkainamin waua saiir hiriir.

¹⁰ Mi simiir nhwonaam ini siirar kaoyokiyokiikiym. Mi inkam nwiso biri kimiminkiko ina yimbiniyo. Mi ini simiir kingiina yamikwoniyo. Mi ti inkam nwiso sowa kaiya yiisa whisinanka. ¹¹ Mi sowa boin, kima ti nu Galiliyan kamim kima tirara dimusi nokwo kaowi ninomora hiriirin. Ti inkamin Jisis, Adi Komii siya nikiunainamin mi siya wi hiriinanar swoki iti, iya siya swoki iti. Iriig.

Mi sima inkamin nwira yimbin Judas siir mi aiir hainaowidim Adi Komii siir mi aiir miriiyam.

¹² Mi iya Jisis siya nama mi yim sima ina mi haiburgigim ti mhiu iirin. Mi ti mhiuin siir inigin mhiu oripkin. Mi sima ini om komii Jerusalem hiriir swoki amim. Mi tiki mhiuin ini om komii Jerusalem siir kingiin hira nwowin. Siya aru biri nwokin. ¹³ Mi sima om komii Jerusalem siir napninopkainamim mi sima ini simiir whwonkai omaka saiirar yapiyamim. Mi simiir inigim hiniinkim. Pita mi Jon mi Jems mi Endru mi Pilip mi Tumas mi Batolomyu mi Matyu mi Jems Alfiasni yinisimin mi Saimon Selot siya, Judas, Jemsni yinisim ikin. ¹⁴ Mi sima tiki kam whiekakim sima ini kwoin whirua ywokiyim. Mi sima nhwo ina kwisim Adi Komii siirim. Mi wig nhirim mi Jisis siir apu aeya Maria mi Jisis siir nomousim ikim sima wara mi srii Adi Komii siirim.

¹⁵ Mi iigwira ti iikam, kamar iriiyar nwirim (120) Adi Komii siirim naingwo tibmiyim sima hirar nwomimirkim. Mi mhoiia Pita siya ina yinsiin okwokiyin. Mi siya yai ina boinmimauukiyim simiirin. ¹⁶ Hae, ti kariir isidin. Bidi Bidiniyarin ti inkamin Judas nikiuwiyin Adi Komii siir naeyuin siya boinmimauukikin, krimiir wanwiyae Devid siir. Mi mhoiia wi siya niisiimauwi Jisis siirin simiir. Mi ta yaiya Devid siya winkiya saeya wi sapi nimbiam. Ta yaiya saeya ini kaimwowa ywowa. Mi tariinanin saeya bidi yimbiniya. ¹⁷ Biya Judas siya krimiir isidar niki owin mi siya ta mii hiriinana krime mi miriia saiira mi miriigin. Pita siir yaiya hiniina boinkikin. ¹⁸ Judas siya ti nuin umir siya saingin. Ti umirin ta mii biyeya Jisisni siya tira saiirsi haigin. Mi siya ini sasar swoki diriraerarbumbunan. Mi siya whisin ha haiyin Mi ini sasar diyankriku aomamin. Mi siya ha nikiinaiinyin mi siir mhiya ina hamburgiya. Mi mhi kwowim ina yikikiigiyim. ¹⁹ Mi om komii Jerusalem hiran iikamim sima ina wakaewinim yaiya

haigiririrniya. Simiir yaigina hiniina dapika ta maeyau aiirin Akeldama. Mi saiir yaimwokiayaimwowa hiniina dapika nhieni maeyauka. Mi sima hiniin asi dapkim ti nuin umir siya saingin, inkam nisom aowam. Mi siir nhieya ta maeyau aiir naokiinainamka.

²⁰ Mi ti yayim yokwo Sam nwowim hiniina win boinkikim,

siir omaka wi sasar dokwobimbirginkiyam. Wi inkam nwirkin kipi nii apririr mimin.

Mi yokwo saiir yai haimii whirin hiniina boinkika,

siir miya wi inkam nwirki kisina onaowid. Wi niinga kipi nwoki.

²¹ Mi yai kwira Pita siya boina hiniinga, krima tari-inanin inkam nwira ti okmwim okwo ti isidin krimaka napriririyim simiir inkam nwirni iya Jisis siyar niki owin mi krimaka napriririn siir. ²² Mi krima ti inkam nwirin siir ti imbin Jonin iikam baptais haiginiuwim op siir kigin mi Jisis siya mi owa nu tir mi siya mi am aka koua hiriir. Mi krima wi ti hiriinan inkamin wi siir ninbini. Pita siya hiniina boinkikin ²³ mi yim sima ina yomboin amboinim, krima piki hiniin inkamin si boini, mi sima inkam nwisa boin ti inkamo sowiir inigo hiniingo. Nwirin Basabaskin mi siir inig whirin Jastas mi nwirin Matiaskin. ²⁴ Mi iya sima nhwo kwisim mi ina boinkiyim, ti krimiir biyan inkam komiiyin kira bidi yinokninkinin iikam whiekakim simiir kwoinim kira wiisiimauu haiginiu krimiirin, ti inkamin kira nimbinkiyin siirin. ²⁵ Judas siir mi aiir hainawidam. Mi Judas siya nidamami mi siya wi hindara natisir whaowae iwi. ²⁶ Mi sima inkam nwiso sowiira inan dapswo. Mi Jastas siya ini yikiigiyin. Mataias siya yokwo naowid. Mi sima siirin minam nokmwim okwokin aposel kam iuur nwirim simaka miriiyim siya. Iriig.

2

Adi Komii siir naeyiun nu tiriir nitkin.

¹ Ta ii komiia Juda sima naekwowaka nae komiia sae mi ta ii komiia saiir iniga Pentikoska mi saeya tariinanin bidi yimbiamama. Mi iikam hoimgakim Jisis siirim naingwo tibmiiyim sima ini ta maeyaua nae naekwowaka ini saiirar yaninkiniuiuwim. ² Mi iya sima omaka hir nidwokaiya Mi dimin komii whirin ini omaka yainau hira yimbiamkiya. Mi krma hapi opudga naukwhaowanikin. Mi omaka irkaka ini wara yinyokigiyin ti diminin. ³ Mi siya paeyionan nimbiamkiyin mi ini pariidnan yuipimparkiyin. Mi ini iikamim simiir irira nwinira yakaigimkikiu iuwim. ⁴ Mi Adi Komii siir naeyiun mi ini simiira yaninkiniu iun. Mi Adi Komii siir naeyiun kirie siya siya hauugikin simiirin. Mi sima omom omomi yayim sim asi boinamkim iya ti dimin komii siya nimbiamama.

⁵ Mi Juda iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim sima maeyau kwiruwa ywo ta ii komiia nae naekwowaka saiirin. Mi simiir siyiun hiriya tirikin, Adi Komii siir inig iir hainaniyim. ⁶ Mi ti dimin komiiyin whinmamaoni hinin naukwhaowanikin. Mi sima ti iikam isidin ini ta omaka aiirara yamwomimirniyim. Mi sima ini hinda yanaakiyim. Mi sima wakaeki sima irira nwinira simiir yapa yapa yai imiirar boinami ⁷ mi sima ini hindarar yanaakiyim. Mi sima ina yaingwoyimiyokiyim. Mi sima boin, ti iikamim tari nu Galili hirankimairgim, aniya? ⁸ Mi krimiir yaigina saiir dimusi swoki wakaei. ⁹ Mi nim krma nhirim nu Batiyankim mi nhirim nu Midia ankim mi nhirim nu Iramankim mi nhirim nu Mesoptemiyankim mi nhirim nu Judankim mi nhirim nu Kabadusiyankim mi nhirim nu Pontasankim mi nhirim nu Esiyankim ¹⁰ mi nhirim nu Prisiyankim mi nhirim nu Pamfiliyakim mi nhirim nu Isip ankim mi nhirin

Ribianim om Sairini kingiin nwo ikim mi nhirim om komii Romanki nitkim. ¹¹ Mi om komii Roman iikam nhirim yim Judan iikamkim mi nhirim simiir siyiun sima tiriya siir haiburgigim mi sima ini Juda simiir siyiu iirara yapim mi nhirim mhiuisim whirin Krit nikiuwiya siir hiranki nitkim mi nhirim nu Arebiyankin nitkim mi krima ti iikam hoimgakim om whiruwan tani. Niingaka. Krima om whir om whirankim. Mi krima whiekakarini ini krimiir yapa yapa yaigin imiira swoki wakaeyim dimin komiyyin Adi Komii krimiir Wanin siya tirin. Pita siya hiniina boinkikin. ¹² Mi sima ti iikam whiekakim ini mouni haniina siinkaokiyim. Mi simiir kwoinim ini wara whriewhriekiyim mi sima ina nhinkii boinaigiyim. Ti diminin paniin paniina nimbiyamkikin, ha? ¹³ Mi kam nhirim sima simiir boinbu mi yaibu sima yiewaiyu. Mi sima ina boinim, sima ti kamim waini opa sair kwiyaekim mi sima asi whaowaei. friig.

Pita siya yai boinmimauugin

¹⁴ Mi Pita aposel iuur nwirim simaka yisiin okwoki. Mi siya ina kauwok boinkiyin iikam whiekakim simiiram, kima ti Judan iikamim aru maeyauankin nitim mi kima ti Judan iikamim om komii Jerusalem tiran ikim kara kimiirin ti isidin omom omomi yai boinim simiir boinmimauuam tiri. Mi kima kariir yai aiir wakaeki. ¹⁵ Kima ha naingwokim ti kamim op biyie kwira wain dapiya sae kwiyae whaowaei. Niingaka. Siya biyeyin nad nadu okwonyakwokin ha bi kwiyaeikin. ¹⁶ Mi profet inkamin Joelin siya yayim Adi Komii siya boinmimauukiyim siir siya hiniina win boinkikin. Mi tariinanin ti yayim bidi yimbiniyim. Bidi bidiniya siya hiniina win boinkikin, ¹⁷ mi Adi Komii siya boinki, siya dig kingiin nrowi mi kariir naeyiun siirin wi kara nikropki

iikam whiekakim kimiiram. Mi kimiir yinugiyin yinkamiyinin sima wi kariir yai aiir boinmimauuwami. Mi whranim diminim kara niisiimauuin sima wi siir kigi. Mi kimiir waibibiyeyim simiirin wi nhwo kara nikiumauu haiginiuwi. ¹⁸ Mi taka iya iriipi hiriinan kariir naeyiun wi kariir mi miriyim iikamim wi simiir hauugi mi sima wi kariir yai aiir boinmimauuwami ¹⁹ mi dimin komii whirin wi kara nini diriraerariuwi ninomor kou hir. Kara diminpai diminpaiyim wi nu tir diriraeri. Mi nhie mi pae mi wau wi nua tiriir nimbini. ²⁰ Mi bie wi whwo rani mi iya wa nimiugu. Mi bwana wi nhienan nimbiyamki mi mhoiya ii komiia nimbini mi kima wa kigwini Biyan Inkam Komiiyin nitin. Taka iya saeya wi ii komii kiin nwowi. ²¹ Mi iikam whiekakim Biyan Inkam Komiiyin siir inig iir dapikiuwini mi simiirin wi Adi Komii siya niniski hainaki mi sima wi omwaiya waiyayokiyokii.

Profet Joel siya hiniina win boinkikin.

²² Pita siir yaiya tasa niki ama. Kima ti iikamim ti Isrelmi isidin siirim kima ta kariir yaiya saiir ti wakae. Kara kimiirin Jisisin om Nasaretanin siir digworaekwowim siya tirim simiir boinmimauuim tiri. Adi Komii krimiir Wanin siya hauuga kirie komiia siirin. Mi siya mi kirie kirie asi miriigin kimiir whwonkam idain. Yim kima bidi kigin. ²³ Biya Adi Komii siya hindara naingwo kikaigin siir kwoinarar. Sima Jisis siirin kimiirim yikiunani siirin kima nwoki isomaowim. Mi siirin kimar yikropki inkam biyeyim simiirim. Mi sima siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika yaka inkun tiorinugi mi siirin ina yaka isomaokiyin. ²⁴ Mi ta siya nao nama Adi Komii siya siir hika hiriinansi naoyopnisugikin. Mi siya omwaiya swoki

waiyan mi ieyin siir haiginikou dig bi nwokin.

²⁵ Mi Devid siya hiniina win boinkikin siirin, kara bidi kigin ti Biiyan Inkam Komiiyin. Mi siya inokiiinokin kariir ina iniiga sair kingiin minam nokwowi kariirin kirie siya hauu haiginiuum. Mi kara wi dimin whirsi naingwoyimiyouk rani. Niingaka. ²⁶ Kara wi maingimainga asi nwowi. Kara mwai minam waowi piua nhinmi kinim. Iiya kara nao nami mi kara wi kariir piu aairsi naingwoyimiyouk rani. Mi saeya wi wadieya swoki owi. ²⁷ Mi kira kariir piugina wi yiuni om hir niyopnisugik rani. Niingaka. Mi kira kariir piu aairin wi nu hir kignisu whiigringrinkinam tani. Niingaka. Kara ini kirir yinisim topmwo ywowin. ²⁸ Kara bidi swoki iyopmauugiyin kariir inigin. Mi kara maingimainga asi nwokikin.

Mi yayim Devid siya winkiyim Mesaiyani, siya hiniina win boinkikin.

²⁹ Pita siir yaiya tasa niki ama. Hae! Ti iikamim kara kimiir boinmauu wakaeki krimiir wanwiyaeyin Devid siirin. Mi Devid siya bidi bidinanar naokin mi sima siirin ini ienau haingikaigiyim. Mi tariinanin krima siir ieyin ina kigyokiyokiikaeyimim. ³⁰ Devid siya Adi Komii siir profet inkamkin. Mi Adi Komii siya Devid siir isidin simiir yinisim nwirin siir yimbingi iikam hoimgakim simiir kigriraowam inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiniin. Mi Devid siya bidi wakaewinin mi bidi mi inokninkinin. ³¹ Mi siya bidi yinokninkinkiyin dimin Adi Komii siya tirkiyin hiniingin. Mi siya hiniina win boinkikin,

inkamin siya Mesaia siya nimbingi siya wi sipi naowi mi siya wa swoki insiin idwowi ie hirankin. Mi Adi Komii siya siir piugina wi yiuni om hir

niyopnisugik rani mi saeya wi ienau hir mi whiigramgrinkinam tani. Niingaka.

Devid siya inkamin siya nimbinkiyin Mesaia siirin hiniina win boinkikin. ³² Pita siir yaiya ina nika ama. Tiki inkamin Jisis siyairgin. Mi siirin Adi Komii siya bidi kininsiin idwokiyin ie hirankin. Mi krīma kigninkinkikin siirin. Mi krīma asi boinmauugim. ³³ Mi Jisis siya bidi yamin ini ninomor kou hir nwowin. Mi siya ini Adi Komii siir iina iniiga saiir nidwowin. Mi taka iya Adi Komii siya siir naeyiwin siir yikropki simiirim biya siya nimbina simiiram naeyiwin ini nu tirir yitin. Mi ti sima tariinanin kima kigim mi kima wakaeyim. ³⁴ Devid siya ninomor koua hir bi namkin. Niingaka. Siya hiniina boinkikin, Adi Komii, kira Kariir Biyan Inkamin siirin kira kariir iina iniiga saiir didwo. ³⁵ Mi wi kara nikwowaisiigi kamim kinaka nomboin ii ae karamae nwowiyim. Mi wi kira nokwonaowid iski.

³⁶ Mi Pita siir yaiya tasa niki amyokiyokiiya. Hae! Ti Isrelan iikamim kima ti wakae ninokninkin. Adi Komii siya Jisis siirin, inigin whisaira yokdap. Biyan Inkam Komii mi inkamin siya nimbingiyin Mesaia. Ti inkamin Jisisin paeyin hiiniya nirioninkinin saika kima naka inkin irinugiyin mi kima siirin ina yaka isomaokiyin. Pita siya hiniina boinkikin. Iriig.

Iikam whiekakim simiir kwoinim ina kisina haigiyim mi sima op ina baptaisim

³⁷ Mi sima ta yai aiir wakaeyim mi simiir piua ini hikak wara ywokiyim. Mi sima Pita siir boinkiyim mi aposel kam nhirim simiir warar yinkin boinki, hae! Nomiiyauim krīma pi dimu dimin tiri? ³⁸ Mi Pita siya simiir boinkin, kimiir kwoinim ti kisina haigi. Mi Jisis siir inigin op siir ti baptais mi kimiir dimin biyeyim wi Jisis siya niinak iuguskii. Mi kima hiriinan siyiwin siir tiri mi Adi Komii

siir naeyiun wi kimiirim nwoki itim. ³⁹ Biya Adi Komii siya hiniina boinkin, kariir naeyiun wi simiir hauugii. Simiirin kara niki ikunakim, taka yaiya kara hauua kimiir mi kimiir yinisisimim mi kimiir iikamim aru maeyau ankin nitim, simiirin wi Adi Komii siir Biyan Inkam Komiiyin wi siya hauuwi iikamim siya nikiunam simiirin. Mi Adi Komii siya ta yaiya bidi bidinanar boinkin mi Pita siya sair asi bommimauugin.

⁴⁰ Mi Pita siya simiirin yai whirni whirniya boinmimauuam. Mi siya yai kwiruwa biri boinkin. Mi siya ina yimbisu boinkiyin, kima mintarao, ti iikamim miyik rani, wim wi siyu biye sima niisimauuwi. Kimiir kwoinim ti kisina haigi. Ti iikamim simiir kwoinan kipi nwo. ⁴¹ Mi taka iya iikamim Pita siir yai aair wakaeyokiyim mi sima ina yangwo tibmiikiyim mi op ina baptaisim. Mi ti iikam hoingakim kasa rani, 3,000 kim. Iriig. ⁴² Tiki iikamim simiir piuim bi nhakiukim. Niingaka. Mi simiir kwoinim simiiramar naingwokwonanaekim. Aposel kamim sima boinmimauuwim diminpai diminpaiyim simiir Adi Komii siirimin ini iripar boin wadiyem. Mi sima, sima sima swoki inkinsiis ankinsiisnam mi nae iripa sima mi aeyim iripi hiriinan.

Ti siyu miyikin iikam winim naingwo tibmiiyim simiir siyugin.

⁴³ Mi aposel kamim sima dimin komii komiiyim kasa biri tirkim. Mi sima kigim mi sima ini wara yanaakiyim. ⁴⁴ Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ini om whiruar waiyim. Mi simiir digworaekwowim nwiruwani inigin biri nwokim. Niingaka. Ini simiir ombudni inigar ywowim. ⁴⁵ Mi iikam nhirim umir digworaekwowam whaowaeiyim mi sima simiir digworaekwo hoingakim

mi simiir nuin pi iikam nhirmi niyopmauugi sim sainim mi ti digworaekwowim simiir umiram nwiruwani inigin bi nwokim. Niingaka. Inni simiir omkakni inigar ywoim mi inkam nwirkin umiram mi whaowaei mi sima siirin pa mi hauugi. ⁴⁶ Mi inokiinokin sima Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir haingiriyu onanaeikim. Mi sima pi simiir omaka simiirar nii idwodwokai aeyarkaki. Mi simiir mhii kwoinim ini wadieyar ywokiyim. Dimin whirkin bi tirkikim mi sima ini maingimairga ywokiyim. ⁴⁷ Mi sima Adi Komii siir inigin ha mi hainanim mi siirin ina mi boin wadiekiyim. Mi iikam nhirim sima boin, ti iikamim, iikam wadie imairgim. Mi iikam nhirim Biyan Inkam Komiiyiin siir yai aiir wakaeyim mi simiir kwoinim ina kisina haigiyim mi sima ini naingwo tibmiiyan iikam ywowim. Mi sima ini iripar ywowim yapa yapa biri nwokim. Iriig.

3

Inkam nwirin iga biyeyin mi mhoiia ini wadieya ywokiyin

¹ Mi Pita, Jon sowa igwir naiowaka bieyin nad nwowamin mi sowa ina yapamtibwo. Mi naiowaka sowa Adi Komii siir omaka saiir yapninopkainam, nhwo kwisam. ² Mi inkam nwirin om komii Jerusalemanin siir iga miyik rani. Mi siir apua saeya naokainakiyin siirin hiriinanar naokainakin. Siir iga miyik rani. Inokiinokin sima siirin Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir omaka ano hir kikiinu idwogikikin. Mi ti anowin siir inigin wadiekin. Tiki inkamin siya hindara priikau priikauwikin iikamim iki Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir niyamiyim umir digworaekwowam simiiram. ³ Mi tiki inkamin iga biyiekakin mi siya Pita Jon sowiir kigwinin sowa Adi siir omaka saiir namo mi siya ina

sriwinin umirim sowiiram. ⁴ Mi Pita sowa Jon ini tiki inkamin ini siir ywokwo kaonanaeyo. Mi Pita siya boinki, kira kririir kaoki. ⁵ Mi tiki inkamin siya ha kaokiyin mi siir kwoinin hiniina yaingwoki pi kara kwaeyae kaowi mi kariirin pi umir sowa hauwi. ⁶ Mi Pita siya boinki, ao! Kara umir karamaeka. Niingaki, niingaka. Kara diminin, whira nwowi pi kiriir hauugi. Tiki diminin biyan diminkin. Mi Jisis Kraisin om Nasaretanin siir kirieya mi kira ha dinsiin apririrki. ⁷ Mi Pita siya tiki inkamin iga biyekakin siir ina aair ini onkwo kininsiin okwoki. Mi siya biri kimiminkikin ina yinsiin okwotidwokiyin mi siya ina yapnamin. Mi siir ogmwo paimwowim biri naptidwomwoknamkin. Niingaka. Ini wadieyar ywonamim. ⁸ Mi siya ini wadieyar yinsiin okwotidwok apnamin. Mi siya Adi Komii siir omaka hiriirin ini sowaka yinkin apninopkainamin. Mi siya ina yopnatkiigi boinamin, hae! Adi Komii kira wadiekin. ⁹ Mi iikam whiekakim sima siir kigiyim siya napririramin mi siya ini Adi Komii siir inigin siirar hainan yokiyokiigiyamin. ¹⁰ Mi tiki iikamim sima bidi yinokninkinim tiki inkamin umirim priikau priikauin mi siya. Adi Komii siir omaka saiir omaka anoin siir niki idwokin. Mi tiki anoin siir inigin wadiekin mi sima ini wara yanaakiyim ti diminin siir tirkiyin. Iriig.

Pita siya yai Adi Komii siir omaka saiir boinmimauugin.

¹¹ Mi iiya ti inkamin siir ina Pita Jon sowiir nonkworinuwin mi iikam whiekakim ha niwitnaniyim, ini simaka yamwoniyim. Mi sima imii imii simaka yinkin apninopkainamim ta maeyau haimiia hugripkiikikaiya Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir omaka yainau hir. Mi ta maeyau saiir iniga Solomonka. Mi sima ini kakakar ywokiyim ti inkamin siir nini kigiuwim. ¹² Mi Pita siya kigwinin mi siya iikamim simiir boinwin, kima Isrel

hiran iikamkim kima kakak dimusi nwokikim ti dimin iirsiiyin? Mi kima kririir dimusi kaowaiyiuiwi? Kima ha naingwokim kririir kirieya saeya niuwi? Mi kririir siiyu miyikin siya niuwi? Niingaka. Kririir kirieya saeya bi tirikikin mi tiki inkamin ha bi napririrkin? Niingaka, niingakiinga. ¹³ Jisis siir kirieya saeya nwowaiginiugigin ti inkamin wadie. Mi krimiir brogaeyim Ebrahim, Aisak, Jekop simiir Adi Komiiyin iriipi hiriinan Jisis siir inig iirar mi hainankin. Mi Jisis siirin kimar kwikropkikim Pailat siirimin, siya nisomaowam. Mi Pailat siir kwoinin siir nikropkiyamar tirkin. ¹⁴ Mi wim kima inkam miyikin siir boriisop. Kima inkam biyie siir nikiunam naingwokim. Ti inkamin digiumii kima haimriiyuin inkam biyie rani, inkam wadie ieyairgin. Siya dimin whir biri tirbusrankin. Niingaka. Mi kima ti inkam nwirin inkam nisomaokiyin mi omaka hiuyokiyokaiya sair nwokaiyin mi kima kimidiniya siir yikiuna. ¹⁵ Mi kima ti inkamin kwoin miyikin inigak nwowaiginiuiwiyin inokinok nwokripkaigiyamiyin krima siir yisomaoki. Mi siirin ini Adi Komii siyar swoki kininsiin idwokiyin ie hirankar. Mi Jon krira siir bidi kigiyin. ¹⁶ Mi Pita, Jon sowiir yaiya tasa niki ama. Jisis siir kirieya saeya kininsiin okwokin tiki inkam iga biyeyin. Kima siir bidi kigim mi siir bidi yinokninkinim. Siya wadie asi nwokin naingwo tibmiya Adi Komii siya hauugiya kririir mi siirin wadie saeya nwowaiginiugin.

¹⁷ Hae! Tiki iikamim, kima biri ninokninkinkim tiki hiriinan siyiuin kima tirin. Mi kimiir yaowaeyim sima biri mi ninokninkinkim. Niingaka. ¹⁸ Biya profet kamim sima winkiya Jisis siya wi hik sipi haii mi siya wa naonami. Mi ti digworaekwo whiekakim biya sima winkyim, yim Adi Komii siyar tirikikim. ¹⁹ Pita siya nu Isrel hiran iikamim simiir asi boinkikin, kimiir kwoinim ti kisana

haigi mi Adi Komii kr̄imiir Wan̄in siiram daingwo t̄ibmii. Mi kr̄imiir dimin biyeyim wi siyar niinak itkiigiigi. ²⁰ Mi Adi Komii siir kir̄ieya wi krimaka asi nwowi. Mi Adi Komii siya Jisis siir nikropkii mi siya wi krimaka namwoni. Tiki inkamin biya siya niki imbinin siyaingin, Mesaia. ²¹ Mi tariinanin Jisis siya ini ninomor kou hīrar niki idwo kaowin. Siya minam niki idwo kaowi ti digworaekwowim win kina nimbiamkiyim. Mi siya nua tiriirin wa swoki iti. Biya Adi Komii siya profet kamim simiir hiurworwokai haiginiugim. Yim sima ini saiirar mi boinmimauuim. ²² Mi Pita, Jon sowa ina niki boinyokiyokiyamwo. Moses siya hiniina boinkikin, wi Adi Komii siya nokmw̄in okwo haiginiuwi kimiir inkam nwirin profet inkam nwowam. Ta siya mi okmw̄in okwo haiginiuwa mi ta siya mi ikropkiya kariir saiir hiriinan. Mi digworaekwo whiekakim siya boinmimauuwim kima sibgu wakaeyoknam. ²³ Mi iikam whiekakim ti profet inkamin siir yai wakae karamae nwowim mi simiirin wi Adi Komii siya tirkii mi sima wa naokaoki. Mi sima wi iki Adi Komii siir iikam nhirim simaka nwo rani. Niingaka. ²⁴ Mi profet Samyuel mi profet kam nhirim siir mhoii nit ima sima boinki, tiki digworaekwo whiekakim wi simbi nimbiamyami tariinanin. ²⁵ Kima ti iikam whiekakim kima profet kamim simiirarar isidgim. Adi Komii siya nimbin t̄ibmiikikim kimiirin. Mi kimiir isidin siir inkam nwirki niuwi wi siya whin diriraerar haiginiuwami iikam whiekakim, omom omom anim simiirin. Adi Komii siya ta yaiya kimiir brogaeyin Ebrahim siir boinmimauugikin. ²⁶ Mi Adi Komii siya Jisis siirin Isrel kr̄imiir isidin siir waraur yikropki biyin, kimiir whin diriraerar haiginiuwam mi kimiir kwoin imiir kisina haigiyam dimin biyeyim kima tirim simiir si. Iriig.

4

Mi Isrel hiran inkam komii komiiyim sima yikropki Pita, Jon sowiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir hiriir sowiir hiugripkiikikaiyam.

¹ Iya Pita, Jon sowa yaiya niki boinmimauwo iikamim simiir mi pris inkamim mi inkamin Adi Komii siir omaka saiir biiyanin mi Juda iikamim naokaowim mi ha ninsiin idwowim simiiram naingwo tibmii karam nwowim mi simiirin hiniina dapikim, Sadyusi. Mi sima sowiiramin iokakar namkim. ² Mi tiki isidin sima ini owiu io komiyya Pita, Jon sowiir ta sowa boinmimauwa yaiya iikamim simiir ta Jisis siya naonama mi siya swoki insiin idwowa ie hirankin saiirsi. ³ Mi sima sowiirin naiowar kaeyokairibim iya bieyin nad nwowamtibin mi ini ii aeyar pirkinkiyakwoka. ⁴ Mi iikam nhirim sima taka sowiir yaiya saiir wakae digiyim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim Adi Komii siiram. Mi kamim naingwo tibmiiyim sima iriparin 5,000 kim. Kasa rani. Iriig.

⁵ Mi igwir nugakin bii nwowi kamim mi Juda simiir isidin siir biiyan inkamin mi kamim Adi Komii siir siyiu komii ninokninkiniyim sima ha nitim, sima om komii Jerusalem hirirar yamwoni, ⁶ Ananias saikar. Prismi biiyan inkam komiiyin mi Kaiafas mi Jon mi Aleksanda sima tiki biiyan inkam komiiyin pris siir isidin mi yim sima wara yinkin am om komii Jerusalema hiriirin sima hirira yaninkiniuium. ⁷ Mi sima Pita, Jon sowiir yikiunaki. Mi sowa ha nito ini simaka yamikwoniyim. Mi sima sowiir sriigi, nhinir kirie aka inkam iga biyeyin siir haiswoniskiigiya. Mi nhinir inig ikin ti diminin kowa tirin. ⁸ Mi Adi Komii siir naeyiun Pita siir piu ara naninkiniuniyim mi siya simiir boinki, kima inkam komiiyim Isrel hiranim mi Juda simiir isidin siir biiyan inkamim ⁹ mi kima kririir srii? Ti dimin kibiyin krira

tirkiiyin ti inkamin iga iin ninsimsiriun siir mi siya wadie paniina nwokikin, ha? ¹⁰ Kara kimiir boinkii, Isrelan inkamim simiir warar ninkin boinkii, kima siirin inar kigim ti inkamin iga iin ninsimsiriun siya isi wadieyar nwowin. Krira ti diminin Jisis Kraisin om Nasaretanin siir inig iir tirkikin. Mi kima Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkininin saikar ninkin irinugigin mi kima ina yaka isom aokiyin siirin. Mi Adi Komii siya siirin ie hiranka swoki kininsiin idwowin. Mi ta hiriinan kirie kaimwowa mi tiki inkamin wadie saeya nwokikin. ¹¹ Mi Jisis siya ini siiya omaka miriyyin ini siir hiriinan ywowin. Yokwo Komii saeya hiniina boinkika, wim kima ini inkamin omaka miriyyin ini siir hiriinan ywowin.

Mi wim kima ti siiyan omaka kougounanin siir nonkwo miriyyim pi boriisopi. Mi kima siirin ini digiumii haimriiyugigin. Adi Komii siya tirkikin ti siiyan omaka kougounan.

¹² Mi krimiir dimin biyieyim wi inkam nwirkin swoki iinak itkiki rani. Mi krima inigak wa swoki o rani, iinokiinokin. Niingaka. Jisis siyaargin. Inkam nwirkin krimiir dimin biyie simiir ninakim dig bi nwowikin. Niingaka. Jisis siir inigin wadie siya nwowaiginiugin. Inkam nwirki bi nwowaiginiugin. Niingaka. Pita siya hiniina boinkikin.

¹³ Hiya kamim siyu komii ninokninkiniyim. Kaunsil, sima Pita, Jon sowiir kigwino sowa yai nokwo boinmimauuniyo mi sowa biri nididko yaowae komiiyim simiirsiiyin. Mi sima ina yinokninkinkiiyim Pita, Jon sowa biri swoki skul miminko. Sowa ninokninkinkak rani. Mi sima hinda asi nanaakikim. Mi sima hiniina naingwokim sowa Jisis saikar nwoko mi sowa yai boinmimauusiiyin paniinsi yididsi. ¹⁴ Mi sima kigwin ti inkamin siir iga iinim ninsimsiriunamin sowa diriraerirkiyyin. Mi sima sowiirin yaigak paniinsi ywosi. Ti inkamin iga iin biyieyin

siya ini sowiir kingiin hir yokwowin mi sima hiriinansi nwokim. ¹⁵ Mi sima yikropki Pita, Jon sowiirin idwowaaya hiriir kamim siyu komii ninokninkiniyim, kaunsil, omaka saiir akpitga hir yani okwo iu. Mi sima mhoiia ini sima sima swoki boinkiyim sowiirin. ¹⁶ Mi sima boin, krima wi panina tiri tiki inkam nwisow sowiirin? Sowa dimin komiiyin whira yiniskii. Mi iikam whiekakim om komii Jerusalemanim sima kigin mi sima wakaeyin mi sima ina boinim, krima wi panina haigiprakaii? ¹⁷ Krima pi boriisopi ti diminin siya nhinkiiki mi wi iikam nhirkim pi wakaesi. Mi sowiirin wi krima boinikiduwi. Sowa ta Jisis siir yaiya saiirin hiri kipi boinmimauunanae. ¹⁸ Mi sima ina swoki ikunam Pita, Jon sowiirin. Mi sima sowiir boinikiduki kowa Jisis siir inigin wi kipi swoki boin nhinkimimin. Wi niinga dwoiuguski wi kipi niisiisimauu. Niingaka.

¹⁹ Mi Pita, Jon sowa ina yowarkii boinkiyo simiir yai aiir, kima kima tiki aingwo hidna. Krira wi Adi Komii siir yai aiir nasi wakaeyoknaei krira niki inokninkin tani. ²⁰ Ni krira kririir yaiya wi pan tani. Krira wa boinmimauuwi iikamim simiirin digworaekwo whiekakim krirar kigim mi krirar wakaeyim. ²¹ Mi sima yai paenan haniingin yiu mi ina boinim, diuguski, wari inkam nwiswo yopi nami. Mi kamim siyu komii ninokninkiniyim, kaunsil, sima ini sowiir tioni siyuam whaowaeyim. Mi sima ini tiki iikam whiekakim simiirsi yididgiyim. Adi Komii siir inig iir hainankiyim. Mi ti inkam iga biyieyin siir bidi kigiyin, iga siira wadie nwokiya mi sima asi naingwo tibmiigim. Mi sima asi nididgim sowiir tiosiyin. ²² Mi tiki inkamin Pita, Jon sowa haiswoniskiiyiin siya adi yaowae komiigin siya yinisim tani. Mi ti inkam iga biyieyin siir biewiyim tari kam nwis, kwis kwoim nanairgim. Iriig.

Kamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim sima nhwo minam kwiskim Adi Komii siir kirie aiir haiyim.

²³ Mi iya sima Pita, Jon sowiir niuguskiya mi sowa ina swoki haiyug apnamo sowiir nomiiyauim simiir naboimamauuamim ti diminin sowa tirin siir. Mi prismi biyan inkamin mi kam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim sima sowiir boinki. ²⁴ Mi tari Pita, Jon sowiir nomiiyauim sima ta sowiir yai aiir wakaewinim mi sima ini kwoin whirua ywokiyim. Mi sima nhwo ina kwisboinkiyim Adi Komii siirim, hae! Ti Biyan Inkam Komiiyin kirar nonkwokwokim ninomor nu mi whii komii aka mi tiki digworaekwowim, nu tir nwowim kinakinar nonkwokwoswokim. ²⁵ Biya kiriir naeyuin, yai kwira siya boinkika krimiir brougaeyin Devid siir, kiriir mi miriiyin siir. Devid siya hiriinan bidi boinkiyin,

tiki iikamim sima Judan iikam tani. Mi simiir kwoinin haughauga dimusi whiyekim? Mi sima ti iikamim iikam nhirmi tirbuam dimusi naingwokim, ha? ²⁶ Mi inkam komiiyin omom omom kigriraowiyin mi kamim bii nwowi ikim sima maeyau kwiruwa ywomimir. Mi sima Adi Komii siya nimbinkiyin Mesaia mi inkamin siya. Sima sowakar nintiwam tiri. Devid siya hiniina boinkikin.

²⁷ Mi nhwo sima kwisboinkiya yaiya ta saeyairga niki amyokiyokiiya. Hiipa! Taka yaiya, yai kaimwoka. Mi tariinanin ta saeya nimbiyama. Herot mi Pontias Pailat mi iikamim Juda iikam tani ikim mi Isrelan iikam ikim, sima om komii Jerusalem hirirar yamwo iuim. Sima minam haingiriyuiugim ti inkamin kira nimbingiyin Mesaia, ti miyan inkam kibiyin Jisis siir nisomaowam. ²⁸ Mi sima iripa yai hiriinanam haingiriyiu boinaikim, ta yaiya biya kirar boinkiya saiir tiram. Mi sima tariinanin

saiir tiram naingwowi. ²⁹ Mi kira ti biiyan inkam tapa kira bidi kigiyan, yaiya sima ninii nintiowa. Mi kiriir kirieya krimiir whauugi kiriir miian kamim mi krima wi simiirsi nidid rani, kiriir yai aiir boinmimauuwim. Niingaka. ³⁰ Kira kirie krimiir whauugi iikamim makakim simiir ninimniskiiyam. Mi kira krimiir hauugi mi krima wi mi prasae mirii rani. Jisis siir inigin kiriir miian inkam miyikin, sima Adi Komii siir boinki. ³¹ Iya sima nhwo kwis digiyim mi ini sima kinankiugiyim, ta omaka ninii haniin nitkiya mi ini praprasa kinkiya. Mi ti Adi Komii siir naeyiun ini iikamim simiir yapa yapa pua yaninkiniuium mi sima ini Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwim mi tiki iikamim sima biri nidigim. Niingaka. Iriig.

Iikam whiekakim siiram naingwo tibmiiyim sima ini kwoin whiruwar ywowim.

³² Mi iikamim naingwo tibmiiyim, sima ini kwoin whirua ywowim. Inkam nwirin ha bi boinikin ti diminin kariiraigin. Niingaka. Mi simiir digworaekwo whiekakim ha biri boinikin nwiruwanikim. Niingaka. Simiirin pi sima ombudka wokiyok haii. ³³ Mi aposel kamim sima Biiyan Inkam Komiiyin Jisis ie hirankin siya ninsiin idwowa saiirin nididmir nididmir biri boinmimauugim simiirin. Niingaka. Mi Adi Komii siya simiirin hiriinansi kirie haiginiugin. ³⁴ Mi simiir inkam nwirkin dimin whiram paniinsi whaowaesi. Dimusi rani, simiir nhirim nu digworaekwo omakakin ninkiniuiwym pi sima nokmwiri saini inkam nirmi. Mi sima umir pa haii ti digworaekwo imiirsi. Mi sima ti umirim pi ti kamim digworaekwowim whaowaeyim pi simiir hauwi. Mi simiir inkam nwirki dimin whiram paniinsi whaowaesi. ³⁵ Mi ti digworaekwo whiekakim simiir umirim sima pa

hainani, aposel kamim simiir hauugikim mipi sima hid hauuami kamim digworaekwowim whaowaeyim simiir.

³⁶ Mi inkam nwirin om komii Jerusalem hir nwokin, siir inigin Josepkin. Mi kimidiniya aposel kamim sima swoki kisina dap siir inigin Banabas. Ti inigin siir inig tipmwowin kaoprige okwowikin. Mi siya Livaini isidgin mi siya nu Saipras hirankin. ³⁷ Siya iriipi nugakaingin. Mi ti siir nuin ini inkam nwirkin sainin mi ti nuin siir umirim siya ini aposel kamim simiir ini hauugikin. Irig.

5

Ananias Sapaira sowawaiyairgo

¹ Inkam nwirin Ananias nikiuwiyin mi siir wig aeya Sapaira, sowiirwai nuin ini inkam nwirkin sainin. ² Mi Ananias siya umir haimiyyin ini siyar yonkwonaowidin. Mi siir wiga saeya bidi yinokninkina, ti umir haimiyyin saiir kam ieya hainaowidin. Mi umir haimiyyin siya haipirugigin, siya ha hainamin, ini aposel kamim simiir ini hauugikin, ti umir haimiyyin. ³ Mi Pita siya Ananias siir boinki, kiriirin yiu bibiyie whiekakim simiir biyanin, Setan, siya nipiyaokiinamkin mi kira Adi Komii siir naeyiu iir asi niksisaekin. Ti nuin siir sainin umirim mi haimii ini kirar hainaowidin. Mi kira hiriiran dimusi tirkin? ⁴ Biya tiki nuin kiriir inigin nwokin. Mi kiriir kwoin ieyar naingwo priihauugikin, umir hai yamin. Mi ti hiriinan kwoinin, kiriir dimusi nimbiamkin? Ni kira inkam ara bi niksisaekin. Nningaka. Ni kira Adi Komii krimiir Wanin siir warar niksisaekin. Pita siya hiniina boinkikin. ⁵ Iya Ananias siya ta yaiya Pita siya boinkiya saiir wakaeyin mi siya ina yakai aonamin. Mi kamim ta yai aiir wakaeyim, sima ina yididgiyim. ⁶ Mi whranim ha nitim, siirin ina ini kog hainakiyin. Mi ina hainamin mi sima siirin ina ini haingikaigikim.

⁷ Mi mhoyiya Ananias siir wiga ina yita. Mi saeya biri ninokninkinka, sima saiir kam iir haingikaiyin. ⁸ Mi Pita siya Sapaira saiir sriiwin, kiriir kamin ti nuin siir umir whiekakim siir sainim ini krimiirara hauuswokiyim, aniya? Mi saeya ina yowarkii boinkiya, ihi. Mi saeya ya pi niksisaeka. ⁹ Mi Pita siya saiir sriiwin, nhinga boinkin, kowiirwai kwoinin whiruwa nwoki iskiyin ti dimin iir tiramin? Kowiir kwoinin ha naingwokin, Adi Komii siya biri ninokninkinkin, aniya? Mi kowa Adi Komii siir naeyiu iiram dimusi kinankiugin? Wakae! Ti whranim kiriir kam iir nini haingikaigikim mi sima isi ano hir nokwowim mi sima kiriir kogainamam mini ienau swokini haingikaigikim kiriirin. Pita siya hiniina boinkin. ¹⁰ Mi taka wiga biri kimiminkika, saeya ini Pita siir igmiiga kingiinar yaowakainama mi ina yaowiugusama. Mi tiki whranim ina yapninopkainamim mi ina ini kigiim, taka wiga bidi yaowigusamkiya. Mi sima twowai ina haiyim, saiir kogainamim. Mi saiirin, ini saiir kamin siir kingiinar swokini haingikaigika. ¹¹ Mi iya iikamim naingwo tibmiyim sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima ini mouni haniina siinkaokiyim mi sima ini nididkakar ywokiyim. Mi iikam nhirim yim iriipi hiriinan ini mouni haniina mi siinkaokiyim mi ini kakak wara mi okiyim. Iriig.

Dimin kirie komii komii whiekakim ina yimbiamim.

¹² Mi aposel kamim sima tirim dimin kirie komii komiiyim, iikam whiekakim sima bidi kigim. Mi iikam whiekakim naingwo tibmiyim, sima inokiinokin Adi Komii siir omaka haimeiyin hugripkiikikaiyin, pi siir hinar nwowi. Mi ta maeyau haimeiya hiuyokiyokaiya saiir inigin Solomonka. Mi iya sima hir nwowiyim, simiir mhii kwoinin pi whiruwa nwo iski. ¹³ Mi iikam nhirim naingwo tibmii karam nwowim, sima boin simiir siyiun

siyiu wadiekin. Mi sima pi nididgim simaka paniinsi yamasusi. ¹⁴ Mi iikam whiekakim ta yai aiir wakaeyim mi sima ina yaingwo tibmiikiyim. Mi ti iikamim sima ini Adi Komii siir iikamim simaka iripa isid whiruwat yowim. ¹⁵ Mi sima iikamim makakmakakim, simiirin siyiuim om komiia namiyim, ini simiir hiriir hainamim. Mi nhirim sima hii idwo ini haiginiu mi nhirim nibmir idwo ini haiginiu. Sima hiniina naingwokim, iia Pita siya tiriir napni mi siir aknaina pi krimiir namitkini mi krima pi wadieyar nwoki. ¹⁶ Mi omisisimim om komii Jerusalem siir kingiin nwowim, simiir hiran iikamim simiir makak iikamim ina mi hainamim, om komii Jerusalem hiriir. Mi iikamim yiu biyeki ninkiniukikaiyim yim sima ini warar mi inkin amim. Mi simiirin aposel kamim sima yinimniskii haiginiugi. Iriig.

Aposel kamim simiirin ina yonkwobumbuninkin haiginiim.

¹⁷ Mi biyan pris inkamin mi Saidyusi kam ikim sima aposel kamim simiir mi aiiram kigmairgim. Mi sima io asi nwokim simiirin. Sima hiniina naingwokim, iikam whiekakim wi aposel kamim simiir yai aiirara wakaei mi wi krimiir yai aiir wakae rani. ¹⁸ Mi sima ina nhinamim, ini aposel kamim simiir ini onkwoim. Mi simiirin omakanau hir ini hugripkikaigig. ¹⁹ Mi tapa niyaka Adi Komii siir paekwosim nwirin ina yiuunaniyin ta omaka aposel kamim simiir, kiyitkaigaiya saiir omaka anoin siir ini haiwaoki. Mi sima ina yapnaniniyim idowiya tiriir. Mi Adi Komii siir paekwosim ieya boinki simiirin. ²⁰ Kima taka Adi Komii siir omaka saiir kwapiyam, siir yayim iikamim simiir tini boinmimauuu. Mi siyiuin kwoin miyik haiyin simiir diisiisimauu. Adi Komii siir paekwosim siya hiniina boinkikin. ²¹ Mi

aposel kamim sima ti Adi Komii siir paekwosimin siir yai aiir wakaeyim mi sima nugakar yamyakwok Adi Komii siir omaka saair. Mi sima siir yayim, iikamim simiir ini boinmimauuu. Mi iya sima yaiya boinmimauuwa mi ti Saidyusiyan kamim mi biyan pris inkam ikim mi Isrelmi isidin si inkam komii ikin sima ini maeyau kwiruha ini owiwin. Mi sima kamim yai niniiyim, simiir yikropki sima nini ikiunakiyim, aposel kamim simiirin. ²² Mi kamim yai niniiyim, sima ha namim omaka aposel kamim simiir hugripkiikikaiya saair simiir ninkikwonanakiyam mi sima hir biri nwokim. Mi kamim yai niniiyim, sima asi swoki amkim mi ini inkam komi komiiyim simiir ini boinmimauuwim. ²³ Mi sima boin, ano bidi haiginokoukripkaigigin. Mi krma ti kamim omaka hugripkiia saair kigriraowiyim simiir ini kigu. Yim sima omaka huuyokiyokaiyim, simiir omaka anowim simiira nokwo kaoirkaki. Mi krma anowin ha nini haiwawin, simiirin inkam nwir biri haiwao kigim. Niingaka. Ini omaka niinga niinga haiwao hinsisirkiyim. ²⁴ Iya tiki inkamin, Adi Komii siir omaka kigriraowiyin mi biyan pris inkam ikim, sima ta yai aiir wakaewinim mi sima ini warar yanaawinim. Sima biri ninokninkinkim, iya ti dimin ieya nimbiyamin. ²⁵ Mi inkam nwirin siya ini kignaki mi siya ina ini boiniu simiirin, kamim kima hugripkiikaigaigim sima isi Adi Komii siir omaka saair nokwokai boinmimauuim, iikamim simiir. ²⁶ Mi biyan inkamin Adi Komii siir omaka saair kigriraowiyin mi siir isidin, siir whinmiriyin sima yamswoki aposel kamim simiir swokini kiyitnimnir hainakiyam. Mi sima simiirin nhimbwonhimbwo bi kiyitnimnir hainakikim. Sima ini iikamim simiirsi yididim. Dimusi rani, simiir kwoinim hinina naingwokim, nimbi siyani sima pi kaiyimikisi. Iriig.

²⁷ Mi sima ha nikiunaniyim, ini kamim siyiu komii ninokninkiniyim kaunsel simiir whwonkam ida ini okwonyim. Mi biiyan inkamin pris siya simiir srii. ²⁸ Biiya krma kimiirar niki boinwakaekikim. Kima Jisis siir yaiya hirihirii kipi boinmimauunanae. Mi wim kima krimiir yaiyaka nantamyiriyirnamkim. Mi yai ina swoki boinmimauuamim, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim simiir. Mi wim kima simiirin hiniina nini boinmimauuuu Jisisin krma mi isomaokii. Sima hiniina boinkim. ²⁹ Mi Pita siya mi aposel kam nhirima, sima ina yowarkii boinkiyim, Adi Komii siir yaiya kou ini saeyar ywowa mi kima saiirara wakaeyokna iski. Kimiir yaiya saiir aowa ywokaiya. ³⁰ Mi kima Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika yinkin irinugi mi siya ina yaonamin. Mi krimiir wanwiyaeyim simiir Adi Komii siya swoki kininsiin idwonaowid ie hirankin siirin. Mi siya tariinanin ini krimiir Adi Komii wara ninkin owin. ³¹ Mi Adi Komii siya yikiunainam Jisis siirin ninomor kou hiriiir. Mi siya ini Adi Komii siir ina iniiga saiir kingiinar yaka kinmasu idwowin mi Jisis siya krimiir Biiyan Inkam Komiiigin. Mi siyairgin krimiir dimin biyeyim simiir niinak itkigiigiin. Mi nu Isrelmi iikamim, simiir mhi kwoinim pi siyar kisina haigi mi simiir dimin biyeyim pi Jisis siya niinak itkigiigi. ³² Ti digworaekwowim krma kigpriginim mi krma ini whinboinan kam ywowim. Mi Adi Komii siir naeyuin iriipi hiriinan, ha mi whinboinikin. Adi Komii siya siir naeyuin minam hauugikin, iikam whiekakim siir yai aiir wakaeyoknaim simiiram. Pita siya hiniina boinkin.

³³ Sima ta yaiya saiir wakaekiya simiir kwoinim ini hauugihauuga whiyekiyim, aposel kamim simiiram. Mi sima simiir nisomsom aowam asi naingwokim. ³⁴ Mi inkam komii nwirin Farisi simiirgin siir inigin Gamelielkin. Tiki inkamin siyiu komii ninokninkinikin.

Mi iikam whiekakim, ini siir inigin siir hainankiyim. Mi Gameliel siya omaka yai nidwokai wakaeya, saiir omaka yainau hir yinsiin okwokai boinki, kima wari aposel kamim simiirin idwowaia dinkikwona apniyam. ³⁵ Mi ti inkamin siya kaunsil kamim siyu komii ninokninkiniyim simiir boinki, kima ti nu Isrelan kamim, kima sibgu mintirao, diminin kima tiram naingwowin ti kam imiir. ³⁶ Mi biya inkam nwirin Tiudas nikiuwiyin, siya hiniina boinkin, karaigin biyan inkam komiiyin. Mi iikamim kamairim kam nwir 400 sima ini siir isid ywowim. Mi mhoiia siirin kam nhirim sima yisomaoki mi siir isidin ina yidam ninoopkiyim mi siir miyim ina yikigiyim. ³⁷ Mi mhoiia Judasin om Galiliyanin siya ina yitin. Mi taka ii hiniina iikamim simiir inigin saiir winamkim gavman siya. Mi tiki inkamin Judasin siya iikam kasa biri nikiunakin, siir siyu iir napam. Mi siirin iriipi hiriinan, ini kam nhirim sima yisomaokiyin. Mi siir isidin ina yidam ninoopkiyin. ³⁸ Mi wim kima wara kam nhirim simiirin kipi nisomsom aoki. Kima simiirin hinda kigninkinki. Mi taka miya inkamni inig ara hainanikiswo mi wa pi yikigiyin. ³⁹ Mi ta miya Adi Komii siirgi niuwi mi inkamki ta miya saiir nikiduim wi dig nwo rani. Niingaka. Kima wi inkam tio rani, kima wi Adi Komii siirar tiowi. Gameliel siya hiniina boinkin kaunsil imiirin mi yim sima ini Gameliel siir yaiya mi wakaeyoknaim. ⁴⁰ Mi kaunsil sima yikiunaki, aposel kam imiirin. Mi sima simiirin ha tiokiyim mi sima ina yuguskiyim. Mi sima ina boinkiyim, kima ha dam! Mi kima Jisis siir inigin pi kipi swoki apboinmamauwam. ⁴¹ Mi aposel kamim sima kaunsil simiir haiburgigim mi sima ina yamim. Mi sima ini hindara boin maigimaiga namim. Mi sima boin, ini wadieyar mi owin krime Jisis siir inigin hik siira mi haiyim. ⁴² Mi inokinokin sima yai pi Adi Komii

siir omaka mi iikamim simiir omaka ikim, pi simiir hir boinmimauwi. Jisis siyairgin, Mesaia ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin siya. Iriig.

6

Mi sima kamim iriyyar nwisa yimbin aposel kamim simiir whin miriyyim

¹ Mi taka iya Jisis siir isidin ini komiyyar yoraraowamin. Mi Judan iikam nhirim nu Grik hir nwowim, io sima ywo Judan iikam nhirim nu Isrel hir nwowim simiirin. Mi sima io dimusi biri nwokim, Isrelan isidin sima wig igabae niingam Grik hiranim, simiirin sibgu biri kigriraokim.

² Mi ti aposel kam iuur nwiso sima, kamim kigna diriraerariyyim simiirim asi nikiunakim. Mi sima boin, nim wi Adi Komii siir yaiya saiir pi haiburgikisi, nae hidamin. Yio ti siyiu hiniinin yio miyyik rani. ³ Ti nomiiyauim kima kamim iriyyar nwisa tiki hansran hainaki krimiir isidin siir kam nhirim simiir ta miya, wig igabaemi hidauwiya nae saiir kigriraowim. Mi ti kam iriyyar nwiso Adi Komii siir naeyiun simiir ti inkiniukikai. Mi sima ninokninkin inkam dwo. ⁴ Mi nim krima inokininokin nhwo ara kwisnanaei, iikamim simiir boinmimauwim, Adi Komii siir yai aiir. Ya ta hiriinan miya, ya krimiir miiga.

⁵ Mi iikamim naingwo tibmiyyim, iya sima ta yai aiir wakaeyim mi sima boin, ta yaiya, yai wadieka. Krima ini maigimairga wara nwowim. Mi sima Stiven siir yimbin, inkamin Adi Komii siir naeyiugin ninkiniuwim. Mi kam nhirim sima nimbinim simiir inigim hiniin hiniingim, Filip, Prokoras, Naikena mi Taimon, Pamenas mi Nikolas. Nikolas siya om Antiok hirankin. Biya siya Juda simiir isid biri nwokin mi tariinanin siya simiir isid bidi ywowim.

⁶ Mi kam iriyyar nwiso ha nimbingiyim mi simiirin ina yikiunaniyyim aposel kamim simiiram. Mi iina simiirin

ha nonkwokiyim simiir mi sima Adi Komii siiramın ina sriigiyim.

⁷ Mi Adi Komii siir yaiya maeyau kwiruwa biri nwoka. Niingaka. Hinda tinda bidi yiniyokiiya. Mi Jisis siir isidin om komii Jerusalem hiranin, ini hoimgakar yamwoiim. Mi prismi isid komiiyin, simiir mhi kwoinim ina yinkpit haigigiyim. friig.

Juda inkamim sima nokwoyokaigim Stiven siirin.

⁸ Stiven siya inkam imiirsi naingwoyimiyok prasae biri kinkin. Mi siya iriipi hiriinan kiriekak. Mi siya dimin kirie komii komii whiekakar mi tiriikin, iikam imiirin.

⁹ Mi Stiven siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuin mi iikam nhirim saikar yinkinwamwarkii boin. Mi iikam nhirim saika boinim, Juda inkamkim. Mi nhirim nu haimii whirin Sairini hiranki nitkim mi nhirim nu Aleksandriankin nitkim. Mi nhirim nu Silisiankin nitkim mi nhirim nu Esiankin nitkim mi tiki iikam isid komiiyin sima Stiven saikar ninkinwaomwarkii boinamar tirkim.

¹⁰ Stiven siir yaiya ini saeya yokwonaowida. Mi simiir yaiya ini yikigiya. Stiven siirin kwoin miyikin Adi Komii siya hauugin mi siir yaiya asi nokwonaowidga. ¹¹ Mi sima kam nhirim simiir ini ikiunaki mi ina boinim, pi kima tini iksisaeyiu. Mi ti kamim niksisaeyim sima boin, Stiven siya Moses siir nigbumbugin mi siya Adi Komii siirin wara mi inkin igbumbu. Tiki kamim niksisaeyim sima Stiven siirin hiniina boinkim. ¹² Mi kamim priiyiksasaeyim sima kam adi yaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim, simaka ini boiniu. Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim simiirin wara mini boiniu mi sima yai biye Stiven saika ini boiniu. Mi sima Stiven siirin omaka inkam komiigin nidwokai wakaeyia yai, saiir hiriir kiyitnimnir hainam. ¹³ Mi tiki kamim niksisaeyim mi sima niksisaeyim yaiyim simiir boinkikim mi tiki kamim sima ina boinim, inokinokin

Stiven siya Adi Komii siir omaka saiir nigbumbuwikin. Mi Adi Komii siir siyu komiiyin siir wara mi ikbumbu. ¹⁴ Krima bidi wakaekiyim siya hiniina boinkin, taka omaka Adi Komii siira, wi Jisisin om Nasaretanin siya tɪrbumbugi. Mi siya siyuim Moses siya hauuwim krimiir, wi siya kisina haigini. Ti kamim niksisaeyim sima hiniina boinkim. ¹⁵ Mi iikam whiekakim ta omaka yai nidwokai wakaeiya saiir nwowim sima Stiven siir whwonkam iir kigiyim ini Adi Komii siir paekwosimin siir whwonkamnan ywokiya. Iriig.

7

Stiven siir yaiga

¹ Mi biyan inkamin pris siya sriigi Stiven siirin, ta yaiya kaimwowaiga, aniya? Ta sima boina. ² Mi Stiven siya boin, hae! Kima ti nomiiyauim mi ti inkam komii komiiyim kima ini wakaekiyim, biya krimiir brougaeyin Ebrahim siya nu Harana hiriir biri niki amkin. Siya nu Mesopotemia hirar niki owin mi Adi Komiiyin ninomor kouanin ina yimbiyamin siir hiriirin. ³ Mi Adi Komii siya boinki Ebrahim siirin, kira kiriir omin siir ti haiburgig mi kiriir piugan aka mi kira, kima iki nu kibi whirin si tini owiu. Tiki nuin wi kara niisiimauu haiginiuwi kiriirin. Adi Komii siya hiniina boinkin siirin. ⁴ Mi Ebrahim siya Kaldian iikamim simiir nuin siir haiburgigin mi siya ini nu Harana hiriir yamin ini hir yamwoiun. Mi iya siya nu Haran hir nwowin mi siir adwai biyeyin ina yaonamin. Mi Adi Komii krimiir Wanin siya yikropki Ebrahim siirin ti nu kima nwo iirim. ⁵ Mi Adi Komii siya tiki nuin Ebrahim siir biri nikiu iuguskikin. Niingaka. Siya hindira nikiuimauu aekin siir nu tipmwo rani, siya haimiisima biri nikiuimauugin. Tiki nuin ini niingar mi owin. Adi Komii siya yimbingi siirin, mhoiya kara tiki nuin wi kiriir

nikiumauu iuguskii. Kiriir yinisisimim simiir wara ninkin ikiumauugi tiki nuin. Ta iya Adi Komii siya nimbingiya, Ebrahim siya yinisiim karamaeya nwokin. ⁶ Adi Komii siya hiniina boinkin, kiriir yinisisimim wi iki om whirni nuin kimiir kingiin nwo karam nwowin wi siir nwoami. Ebrahim kiriir yinisisimim wi kam nhirim simiir mii mirii. Sima wi mii niingar mirii, wi umirkak nwo rani, simiirin. Mi kamim simiir kigriraowi sima simiirin wi siyu miyiknan tir tani. Sima miriyokiyokiyim biewiyim kamairim kamnwir (400). ⁷ Mi mhoiya ti kamim mii simiir kigrirao miriyim simiirin wi hik hauugi. Iya kara hik simiir hauuwi mi kiriir yinisisimim wi ti om iir haiburgigi. Mi sima wi kariir mii aair namiriini mi wi kariir inig iir hainani nu Isrel hirin. Adi Komii siya hiniina boinkin. ⁸ Mi Adi Komii siya Ebrahim siir niisiimauuin, siyuin miois kitiyin, yio Adi Komii siya nimbingi ieya. Mi iya kima ti siyuin miois kitiyin siir kigiyim mi kima pa ninokninkinki, kimaigim Adi Komii siir kamim. Mi iya Aisak siir naokaina Ebrahim siir yinisiimin mi ii iriyar kwoimim namkiyim mi siya siir mioisa ina kitiyopnir haiya. Mi mhoiya Aisak siya Jekop siir ad ywo. Mi Jekop siya ini kam iuur nwiso ini simiir ad ywowin. Mi yim sima ini ti hiriinan siyu kaimwowin miois kitiyin ini siirar swoki tirim.

⁹ Mi ti Josep siir nomiyau iuur nwirim sima io siir ywo. Mi siirin sima iyopmauugi kam nhirkim sainam. Mi sima siirin wara yinkin ikunam nu Isiba hiriirin. Mi iya siya nu Isib hir nwowa mi Adi Komii krimiir Wanin siya ini saikar ywowin. ¹⁰ Mi hikpai hikpaiyim Josep siir nimbiyamim mi siirin Adi Komii siyar whinwokin. Mi ti hikpai hikpaiyim siir biri niyopakaiyugim. Niingaka. Mi Adi Komii siya hauu haiginiu, kwoin miyikin Pero siir, nu Isib simiir inkam komiyin simiir nu kigriraowiyin

siirin. Mi siya Josep siirin ini wadiyar kigriraowin. Siya bidi yinokninkin Josep siya ninokninkin wadiekakin. Mi Pero siya siir asi nokmwın okwokin, biyan inkam komii nu Isib simiir nuın siir inkam komii nrowim. Mi inkamim mi digworaekwowim siir omaka nwo ikim, siya simiir biyan inkam komii wara ywowin. ¹¹ Mi nu Isiban iikamim mi nu Kenanan iikam ikim, sima ini nae karamaeyar ywokiyim. Mi sima mhi komii ina yaowa mi krimiir brougae wanwiyaeyim naeism bi swoki inkuguna haimiminkim. Niingaki, niingaka. ¹² Mi Jekopin Josepni adin siyar wakaeki naeyim ini nu Isib hir nrowim. Mi siya siir yinisiim yinkamiyim krimiir wanwiyaeyim simiir yikropki nae imiir nini hainakiyam. ¹³ Mi mhoiya kwisaka sima ina swoki amim. Mi Josep siya ha namın mi siya ina ini boinuwin siir yaowae imiir, kima bidi yinokninkinim kariirin? Kimiir nomousimin, karaigin. Mi Pero siya ini wara kigninokninkiniyin Josep siir yaowae imiirin. ¹⁴ Mi Josep siya boinki simiir, wara krimiir ad wai biyeyin Jekop siirin wara wikiunani nu Isiba tiriir wit. Mi siir piugana sima wara wınkin it. Mi ti iikamim sima iriparin kamnwoim iur iriyara yimbiam. ¹⁵ Mi Jekop siya nu Isiba hiriir asi namkin. Siya wi waibiyie hirar nrowim. Mi wi hirar nwoki aowim. Mi krimiir brougae wanwiyaeyim mi Jekop siir yinisiim ikim sima ini hirar mi aowim. ¹⁶ Mi simiir piuis niinga ini simiir yinisiimim sima swoki hainamim Ebrahim siya sainin nuın siirin siir haingakiyam. Tiki nu Sekemin, Ebrahimkin saigin. Hemoni yinisiimim simiir nugın.

¹⁷ Biyarin Adi Komii siya Ebrahim siir boinkin, iya ti biewi kamaır kamnwirim (400) dig nwokiyim mi siir piugana nu Isib hir haiburgik mi sima ina yamim. Mi tiki simiir iikamim ini hoingakar ywokiyim. ¹⁸ Mi inkam komiiyin nu Isib hir kigriraowin, siya bidi yaowin. Mi

inkam komii nwirin ina swoki okiyin. Mi siya Josep siir mii kibi aiir bi ninokninkinkin, siya whaowaeya nwokin. ¹⁹ Mi siya simiirin mii prasae bi hauugin. Niingaka. Mi siya simiirin ina yipimpar miimiyim. Mi mii komii komiyim ina mi hauuin mi simiir yinisisimim hindara asi priiytkikininisugim. Mi sima, simiir nimiiyaeni siyuam whaowae mi sima asi naokaonamkim. ²⁰ Mi taka iya Moses siir apua siir naokainakiya mi saeya siir adni omaka hir haigiprakaiyim bwanim whwoim. Mi saeya siirin mwii ina yapimuaeya. Ti yinisisimin yinisisim kibikin. ²¹ Mi Moses siir ad yopiiyo sowawaiyin siirin hpiuin siir kikaiyugo. Mi sowawaiyin ina hainamin siirin mi sowa kimidiniya aumiinau hir ini kikaiyugig. Mi iya siya aumii aowa hir nwokaiya mi Pero siir yinisisim kopaka saeya siir kigin mi ini saeya hai namin siirin. Mi siirin ini saeya yimiiyaeyin. Mi siya ini sair yinisisimnana ywowin, ti yinisisimin. ²² Iya siya Pero siir omaka hir nwowin mi siya ina mwriiraraokiyin. Mi nu Isib hiran inkamim sima yowomwarkai haiginiu nu Isib hiran diminpai diminpaiyim siirin. Mi Moses siir kwoinin iki nu Isib simiir digworaekwo whiekakim simiir asi ninomkninkin digim. Siya inkam biyie rani, inkam wadie ieyairgin. Mi yayim siya boiniyim, siya biri kiyikriku boinikin. Niingaka.

²³ Mi iya Moses siir biewiyim kam nwisa namwoiim mi siir kwoinin ina yangwokiyin an wi iki kariir isidin Isrel hiran iikamim wi simiir nini kignaki. ²⁴ Mi Moses siya ha napnamin mi siyar yapkigam nu Isiban inkam nwirin, Moses siir oman inkam nwirin siir nonkwobumbuninkini. Mi Moses siya siir oman inkamim siir whinintioin mi ti inkamin ini siya tioaokiyin. ²⁵ Mi Moses siya hiniina naingwokin kariir oman iikamim sima ina ninokninkinim Adi Komii siya ta miya kariir nimbingiya. Siya minam

nimbingikin. Isrelan iikamim simiir whinidamkiyim nu Isib tir nwowisi. Mi Isrelan iikamim sima hiniin biri naingwokim. Niingaka. ²⁶ Mi iigwir nugakin, Moses siya ina yapamyakwokin. Mi siya kigam, inkam nwisu Isrel hirankinaro sowa yaii ninii. Mi siya ti inkam nwisu sowiir yaii aiir yibirmiigi. Mi siya sowiir boin, kowa om whiruwaniarairgo mi kowa kowa yaii dimusi ninii? ²⁷ Mi ti inkam nwirin yaii bii niniiyin, siya yiriyu boinki, Moses siir yaiya saiir mi siirin ina iyop isiskiyin. Mi siya boin, nhinga boinkin, kira krimiir yaowae komii nwowin mi krimiir mii hid miriiyam? ²⁸ Mi tari kira kariirin ii kira niki isomaokiyin nu Isib hiran inkamin siir hiriinanam swoki boini? Mi kariirin pi hiriinan swoki isomaokiyim, aniya? ²⁹ Mi iiya Moses siya tiki inkamin siir yaiya saiir wakaekiyin mi siya ina yidamkiyin, ini Midian simiir nuin ini siir yamwoiun siya. Mi mhoiia siya wig nokwonain mi siya yinisim yinkamiyino nwisu iyioninkin.

³⁰ Mi biewi kam nwisu dig nwokiyim iiya siya ti nu siiyin apa niinga siir nwowa. Mi iigwira Adi Komii siir paekwosimin ha nitin siirim mi siya paeya paekikopin sim nimbiyama saiir yainau hir yimbiam, mhiu Sainai kingiin hir. Ta maeyau nu siiyin apa niinga saiir hir. ³¹ Mi Moses siya kigiyin mi siya ini hindara yanaakiyin. Mi siya ha napriiraosamin kingiin kigam mi ini siya wakaeki, Biiyan Inkam Komii siir yaiya boinkiya, ³² kimiir brougae wanwiyaeyim simiir Adi Komiiyin kara Ebrahim, Aisak mi Jekop kimiir wanwiyaeyim simiir Adi Komii warairgin. Mi Moses siir pua ini nopnoper kinkiya. Mi siya ti paekikopin simiir kaowin mi siya ina yididin. ³³ Mi Biiyan Inkam Komii siya siir boinki, wari kiriir iiga souwa diski. Wari nuin kira nokwowin nu kibiki kibi ieyairgin, bimbiuwi rani. ³⁴ Kara bidi kigin, ti dimin biyeyim sima tir haiginiuwim kariir iikamim nu Isib hir

nwowim simiirin. Kara bidi kigin, simiir noua. Kara hiriinanam nitkin, simiir whindiriraeraram mi simiir hika saiir niinakiyim. Mi kiriirin wi kara nikropki nu Isiba hiriir namim. Mi simiirin wi kira nini kigriraowiuwim.

³⁵ Biya Moses siir oman iikamim sima siir boinki, nginga boinkin kiriirin, krimiir yaowae komii nwowin mi krimiir mi hidin? Adi Komii siya nikropkikin ti inkamin Isrel simiir yaowae komii nwowim. Mi sima wi nu Isib hir nwoki haiburgigin mi sima wa nwoki amim. Adi Komii siir paekwosimin ti paekikopim paeki niugiyim Moses siirim nitkin siir nauni kirie haiginiuniyim. Mi Adi Komii siya boinkiya yaiya, siya simiirim namim, simiir whindiriraerar haiginiuwam mi siya hiriinanam nitkin. ³⁶ Mi Moses siya nu Midian hir haiburgigin mi siya simiirin nu Isib hirankar ini ikiunanaki mi sima ina yamigusamim. Mi siya nu Isib simiir nuin dimin kirie komii komii whiekakim haini tumbubugik mi simiir nuin ini biyeya ywokiya. Mi mii kwira siya miriia op paridnana sae, siya kimprinaidama mi biewi kam nwiso siya nwowim ti nu siiyin apan siir mi mii komii komii nhirim ini hirar yimbiamim. ³⁷ Biyarin ti inkamin Moses nikiuwiyin siya Isrel hiran iikamim simiir boinkin, krimiir inkam nwirin wi Adi Komii siya nokmwim okwowi profet inkam nwowam. Mi siya wi kaoprige okwowan inkam nwowi, kariir hiriinan. ³⁸ Mi Moses siya Isrel simiir isidin simakar nwowin, krimiir brougae wanwiyaeyim nu siiyin apa niingan siir mi Adi Komii siir paekwosimin siya Moses siirim mhu Sainai hiriir yam, siir yaiya iinokiinok nwoyokiyokiiya saiirin hir ini boinmimauugig iikam whiekakim krimiir boinmimauuam. Mi ta yaiya Moses siya nini hauuniya krimiir, saeya kiriekaka, kwoin miyikin omwai waiyayokiyokiiyin iinokiinok krimiir hauu haiginiuwam.

³⁹ Mi krımıir wanwiyaeyim sima Moses siir yaiya saiir biri wakaekim. Mi sima Moses siir yaiya ini digiumii haingikim. Simiir kwoinim ini nu Isib siirimar swoki aingwo hisraenamim omin biya sima nwo iiram. ⁴⁰ Mi Isrelan iikamim sima Eron siir boinki, kira tidiyu min ti ikrimtio iupimpit krıma kuuwam mi sima wi krımıir adi komiinan nwoki owim. Mi krıma wi simiir yai imiir niki wakaeyoknam. Mi tiki inkamin Moses nikiuwiyin krımıir niki ikiunaniyin nu Isib hirankin siya mhiua hiriir namim mi siya biri swoki itkin. Niingaka. Krıma biri ninokninkinkim diminin siir tirin. ⁴¹ Mi taka iya bulmakau yin irin aeyini sima nonkwokwokikin. Mi sima wraisu ira yisom siir nimiiyaeyam. Mi sima minsi hauugikim, wi simiir pi nonkwowisi. Mi iya sima ti dimin iir kigim mi ini ogmwomir karamaeyar ywokiyim. Mi sima yaewou nae komiıya ina ikwo aekiyim. ⁴² Mi Adi Komii siya digiumii simiirin whisarii biri haimriiyugin. Mi siya simiirin ini hindara kigninkin diriraerarkiyin. Mi bie bwan nauunim ini simiir adi komiinan ywowim. Biiki biyyin profet kamim simiir yaiya hiniina win boinkikim,

kıma ti Isrelan iikamim iya kima nu siiyin apa hir nwowa ti biewi kamnwiso mi ti wraisuın nhinir nisom hauugikin? Mi kima kariirim bidi yaingwowim, aniya? ⁴³ Niingaka. Kıma ti wraisuın Adi Komii nıksisae Molok siir nisom hauugikin. Mi ta kımıir wraisu is omaka kima haiyapyokyokaiya ti nu siiyin apa siir, ti biewi kamnwiso kima minam hainankim Molok kımıir adi komii nıksisaeyin siir inig iir hainanam. Mi kima ti nauunin Refan nikiuwiyin siya kımıir adi komii nıksisaenan nwokin mi kima ini siir inig iirar mi hainanim. Mi ti tidiyuin kimar nikrimtio diriraerarim, kima simiir inig imiir hainankim. Mi kima hiriinan

tiri mi kimiirin wi kara nhinikriropki, nu Babilon hiriir. Mi kima wi simiir aowa mirii kaeyami.

⁴⁴ Adi Komii siir yaimwowim sair yimbiam. Mi Adi Komii siya minam nsiimauugin, sima wa nwoki aingwowim, Adi Komii siya ini krimaka nwowin. Mi Adi Komii siya yisiimauu Moses siirin, ta omaka wraisu isa sairin. Biya iya krimiir brougae wanwiyaeyim nu siyin apa siir nwowim, sima omaka wraisu isa sair yapninopkainam Adi Komii siir inig iir hainanam. Moses siya ini hiriinana swoki miriyyin. ⁴⁵ Siya krimiir brougaeyim sima nu siyin apa siir hiriir namim mi ta omaka wraisu isa sairin warar yinkin hainam. Mi sima ini simiir inkam komiyyin Josua, saikar yitim. Mi ikamim ti nu iir nwowim, simiirin Adi Komii siya nikrirop nhingiyim mi sima ina yidamkiyim. Mi ti nuin krimiir brougaeyim simiir inigar nwoyokiyokiyin mi ini Devid siyar yimbiniyin. ⁴⁶ Mi Adi Komii siya ini Devid siirimar yaingwokwonanaeyin. Mi Devid siya Adi Komii siir sriigi mi kara omaka ira ti mirii, kiriir inig iir hainanam, kira ti Jekopni Adi Komiiyin mi kira wi sair nwoki owim, aniya? Siya ina boinkiyin. Niingaka. ⁴⁷ Mi Devidni yinisimin Solomonin Adi Komii siir omaka siya bidi miriigika.

⁴⁸ Mi Adi Komii krimiir Wanin siya ninomor kou hirankin, siya taka omaka inkamkin nonkwo miriyya sair biri nwowikin. Niingaka. Bidi bidinanarin profet inkamin siya ta yaiya hinina win boinkikin, ⁴⁹ Adi Komii siya boinki,

ninomora ini kariir ipinan ywowa kara nidwowika. Mi tiki nuin kariir iiga siir nokwowikin. Kima wi paka hinin omaka sae mirii, kariiramin. Kara wi piki omin si nidwosiisnaki. ⁵⁰ Mi kariir ina tiki digworaekwowim simiir biri nonkwo diriraerarkim,

aniya? Niingaka. Kara nonkwokwokim tiki dig-woraekwo whiekakim.

Adi Komii siya boinkiyim, profet kamim sima winkiyim.

⁵¹ Stiven siir yaiya tasa niki ama. Kima tiki kamim nantamyiryiyim kimiir wiina paniina wakaei. Mi kima iinokiinokin Adi Komii siir naeyuin siir yai paniinsi wakaei. Mi kima ini kimiir brougae wanwiyaeyim simiir siyiu biyie biya sima tirkaiyuwim mi kima ini simiir hiriinanar swoki tirim. ⁵² Kimiir brougae wanwiyaeyim hik prasae biri hauugim profet kamim simiirin. Mi simiir nwrkin niinga biri nwokin, hik hai karamae. Mi profet kamim sima boina hiniin, ti inkam wadieki wadieyin wi sipi niti. Mi kima ti profet kamim simiirin ina yisomsom aokiyim. Mi mhoiia siya ha nitin mi siirin ini warar yinkin isomaokiyin. ⁵³ Mi Stiven siir yaiya tasa niki amyokiyokiya. Adi Komii siir siyiu komiyyin siir paekwosimin siir boinmauugiyin mi siir paekwosimin kimidina Moses siir kwaboimauu mi Mosesin kimiir swoki kwaboimauu mi kima ti siyiu iir bi sibgu apkin. Niingaka. Iriig.

Sima Stiven siir kaiyimik aoki siyani

⁵⁴ Mi sima bidi wakaeyim yai whiekakim Stiven siya boin hiuriyugiyim mi simiir kwoinim ini haugihauga whwiyekiyim mi bigim ini kikiyikikiyikar kinkiyim. ⁵⁵ Mi Adi Komii siir naeyuin ini Stiven siirarar yaninkiniuniyin. Mi siir nhwoin ninomor koua hiriir ninansiina kaokiyin mi ini siyar kigiyin dimin komiyyin paenan niudkwakwakiyin, yio Adi Komii siyairgin. Mi siyar mi kigi Jisis siya Adi Komii siir ina iniiga saiir kingiina naka kinamasu okwowi. ⁵⁶ Mi Stiven siya boinki simiir, wakae! Kara bidi kigiyin ninomora piigigiya. Mi kara inkamin nwira kig ninomor kou hirin, siya ini Adi Komii siir ina iniiga saiir kingiina yaka kinamasu

okwōwin. ⁵⁷ Mi sima biri wakaeyokim mi sima yai ina nhinki boinainamim. Mi sima whiekakarim, ini siiraramar yinoopnamim. ⁵⁸ Mi sima siirin ti om komiiyin siir idwōwiiya hiriir kiyitnimnirnaniam. Mi sima siiya komii komiiyim ha haiyim, ina kaiyimikim siir. Mi kamim biya yai siir niki boin hiuriyuum, simiir yuis nhirim ina yisitkikinikiyim. Mi inkam nwirin Sol nikiuwiyin siir igmiiga hir haigingig mi sima siiya ina kaiyimikim siirin. ⁵⁹ Mi iya sima siiyani Stiven siir kaiyimikim mi siya ina kauwankii boinkiyin, Biyan Inkam Komiiyin siiram. Mi siya ina boinkiyin, Biyan Inkam Komii, Jisis, kira kariir paekwosimin siir haigi. ⁶⁰ Mi Stiven siya ogmwo ha hiugiyin mi siya ina kauwok boinkiyin, Biyan Inkam Komii, kira wi yamdi simiir kipi swoki onkwobu, ta sima kariir tirkiya sairsi. Niingaka. Mi kira simiir dimin biyeyim simiir diinak itkiigi. Mi siya ti yayim simiir boin digiyin mi siya ina kwaonamin. Iriig.

8

¹ Sol siir kwōinin ini maingimairga ywōkiyin, sima Stiven siir nisomaokiyin.

Sol siya kamim Adi Komii siir yaiya sair boinmimauwiyim simiirin siya nisomsom aokaokim.

Mi taka iya iikam whiekakim sima Adi Komii siir isidin om komii Jerusalem hir nwōwin, siir diriraerar bumbuninkin haiginiugim. Mi sima om komii Jerusalem hir asi haiburgigim. Mi sima ina yinoopkiyim ti omim ti nu whiso sowiir nwowo, simiir. Nu Judia mi nu Sameria. Mi ini hiriir yamim. Mi aposel kamim sima om komii Jerusalem hirin wara biri haiburgigim, simaka. Niingaka. ² Mi kam nhirim Adi Komii siiram naingwo tibmii kiiiyim, sima youu haingikaiwak, Stiven siirin. Sima nou prasea biri nougim.

³ Mi ti inkamın, Sol nikiuwiyin, siya siyiu whiruwa biri tırkin Jisis siir isid iirın. Mi omaka omakam siya tionhintaraoami. Mi simiirin pi hirankar kiyit kiigiiki. Mipi omaka sima hiugripkiikikaiya pi saiir kiyitnoudnankaigi simiirin. Iriig.

Sima yai win kibieya saiirin nu Sameria hir boinmimauugin.

⁴ Mi iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiyim, sima ini omom omomim simiir yinoopamim. Mi sima ini Jisis siir yai kibieya ini tiki omom simiir yap boinmimauuamim.

⁵ Mi Filip siya nu komii whirin Sameria siir hiriir yapiinam. Mi siya inkamın Adi Komii siya nimbinin Kraist, siya siir yai imiir boinmimauuamkin.

⁶ Mi iikam whiekakim sima ini ta Filip siir yaiya, saiiramar maugiyim. Mi sima kigi, dimin kirie komii komiiyim siya diriraerarim.

⁷ Mi iikam whiekakim ti om iir nwowim uridyiu bibiyie saiirara, bidi yinkiniukikaiyim. Mi tiki uridyiu bibiyeyim, Filip siya ninimniskiigiyim sima ina nhinki kaunamim. Mi iikam whiekakim iiga in ninsimsiriunakiyamim, simiirin Filip siyar yinimniskii digi.

⁸ Tiki iikamim nu Sameria hiranim, sima ini mairgimairga ywokaeyamim.

⁹ Mi ti nu komii Sameria hirin, inkam nwirin hir nwowin, siir inigin Saimonkin siya nop nao kiriekin. Mi iikam whiekakim siir kigiyim ti diminin siya tirin mi sima ini hindara yanaakiyim. Mi siya simiir boin, adi yaowaeyin karairgin.

¹⁰ Mi iikam whiekakim ti omin siir hiranim mi iikam nhirim inigakim mi nhirim inig kamae ikim mi sima ini Saimon siir yaiya saiirar wakaeyim. Mi sima boin, wari inkamın kiriekakin Adi Komii siya hauugin siirin kirie.

¹¹ Saimon siya diriraerarim sima bidi bidinana kignanaekim, ta nopa siya nanaowiya. Mi

sima tiki iikamim Saimon siir yaiya saiir asi wakaeyok-nakim. ¹² Mi Filip siya ta yai win kibiya ini saiir boinmimauuwun iikamim ti omin siir hiranim simiir. Siya minam boinmimauugin, iya Biyan Inkam Komiiyin siya iikamim simiir kigriraowi mi Jisis Krai siir inigin siir wara yinkin boinmauu simiirin. Mi sima ini ta yaiya siya boina, ini saiirim yaingwo tibmiikiyim mi siya iikam imiirin op ina baptais haiginuswowim. ¹³ Mi ti inkamin Saimon nikiuwiyin siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ina yaingwo timiigiyin. Mi Saimon siya ini saikar ywowin. Mi ti dimin kirie komii komiiyim siya simiir kigin Filip siya diriraerarim. Mi siya ini kakakar ywokiyin.

¹⁴ Mi aposel kamim om komii Jerusalem hir nwowim, sima wakaewin, nu komii Sameria hiran iikamim sima bidi wakaeyoknaim Adi Komii siir yai aiirim. Mi sima ina yikropkiyim Pita Jon sowiirin, sowa kignakiyam. ¹⁵ Mi sowa om komii Jerusalem hir haiburgiko mi sowa ha napdinamo mi nu komii Sameria hirir yapnimbiiyam. Mi sowa nhwo iikamim naingwo tibmiiyim simiiram ha nini kwisiuwo mi Adi Komii siir naeyuin simiira yaninkiniuiuin. ¹⁶ Sowa bidi yinokninkino, biya sima whisariya baptaiskim Jisis Biyan Inkam Komiiyin siir inigi iirin. Sima Adi Komii siir naeyuin siir biri niki haigin niingar niki okim. ¹⁷ Mi Pita, Jon sowiir inao simiir mwo imiir ha nonkwowim mi sowa ina boinkiyoy, Adi Komii, kiriir naeyuin simiir waninkiniuni.

¹⁸ Mi Saimon siya kigi, aposel inkam nwisoy sowa iikamim simiir mwowim simiir nonkwokiyim. Mi ini siyar kigi, naeyuin simiir naninkiniuiuin. Mi siya umir asi nini hainakikin sowiir sainam. Mi siya ina boinkiyin, ¹⁹ mi kowa wari kirieya kariir warar mi hauugi. Mi kariir ina inkam nwirni mwo mi onkwowi mi Adi Komii siir naeyuin wi nwirni mi aninkiniuiuwim. ²⁰ Mi Pita siya

boin Saimon siir, diminin Adi Komii siya priihauugiyin kira ha naingwowi pi umir aka sainim, aniya? Niingaka. Wari kiriir umirim wi kinakar ninkin kiguguki. ²¹ Kira taka kirie aiir haiyim, wi dig nwo rani. Minsika, kiriir kwoinin Adi Komii siir naeyiun saika miyik nwo rani. Niingaki, niingaka. Ini biyieki biyie ywokiyin. ²² Kiriir kwoinin ti kisina haigi, kira Adi Komii siiram ti sriinanae kiriir dimin biyeyim igbid kamiyau simiir haiyoprimdimiigiyim kiriir mhii kwoinnau nwokaiyim mi kira wi wadiyar nwoki owim. Mi Adi Komii siya wi saiir saiira naingwokwonanae rani. ²³ Pita siir yaiya tasa niki amyokiyokiiya. Kara bidi kigin kiriir mhii kwoinin whwokwoka bi nwowikim. Mi kira siyiu miyikin siiram paniinsi yaingwosi. ²⁴ Saimon siya ina boinkiyin, kowa Adi Komii siirim ti sriinanae kariir dimin biyeyim simiir niinak itkiigigiyim ti dimin biyeyim kariir kwoinaiu tir nwokaiyim. Mi kariirin wi sima nonkwoninwomwiirninikinisi.

²⁵ Iya Pita, Jon sowa swoki haiyuk apnama om komii Jerusalem hiriir mi sowa Adi Komii siir yai win kibiyim ini ti iikamim ti omi sisimim nu Sameria hir nwowim, ini simiir swoki apboinmamauamo. Iriig.

Filip siya Adi Komii siir yaiya nu Itiopia hiran inkamin siir boinmimaugin

²⁶ Adi Komii siir paekwosim nwirin Filip siir boinki, kira om komii Jerusalem siir ti haiburgik mipi ti siyiu komiiyin Gasa namiyin pi siir hiriir dapnyam. Mi kira pi ti siyiu siiyin nu apa niingan siir dam. ²⁷ Mi Filip siya ha napiinamin ti siyiu iir mi siya nu Itiopian inkamin om komii Jerusalem hir nini hainangiyakwokin Adi Komii siir inig iir mi siya siirin siyiu hir yapiduna, ti nu Itiopian inkamin. Mi siya ti inkamin simiir wig komiia nu Itiopiya hir kigiraowiya, saiir umir digworaekwowim simiir biyan inkamkin, ti inkamin. Mi ta wiga saiir inigin

Kandesika. ²⁸ Mi tiki inkamin ina swoki amim, siir oma hiriir. Mi siya karisa saiir ii idwokainam. Mi hos iso sowar kiwowotnam, ta karisa. Mi siya yokwo kwira biya profet Aisaia siya wingiga, saiir nidwokai mwainamkin. ²⁹ Mi Adi Komii siir naeyiun siya boinki Filip siir, kira pi ta karisa pi saiir pida dapam. ³⁰ Filip siya ha niwitnamin kingiin hiriir mi siya yap wakaeyam, tiki inkamin ta yokwowa biya profet Aisaia si wingiga siya saiir nidwokai mwainami. Filip siya siir boinki, kiriir kwoinin ta yokwowa kira mwaina saiir bidi yinokninkinkiyin, aniya? ³¹ Mi tiki inkamin siya ina wakae boinkiyin, Filip siir yaiya saiirin. Inkam nwirkin kariir boinmimauu karamae nwowi, kanakana wi panina ninokninkini. Niingaka. Tiki inkamin siya boinki, kira wiinaini, Adi Komii siir yayim kariir wini boinmimauuni. ³² Ta yaiya siya mwainama saeya hiniinga.

Ini sibsib yinisimnan ywowin, sima siirin ha haimim mi ina yisom aowin. Mi siya yaimin dimin biri nomboboinamkin, siya ini sibsibnan ywowin. Sima, simiir kan imiir kinkrimkrip haiiyim mi sima biri kauwigim. Niingaka. ³³ Mi sima siir yigbumbu haiginiu. Mi sima siirin yai miyiknan biri boinkim. Mi siirin simar swoki isom aoki. Siir iya ti nu iir nwowa ini dig ywokiya. Mi siir igsoa bi nokwokairiinanaowidgin. Mi siir niwiiyin wi nhinga boinmimauuwi siir iikam imiirin. Niingaka.

³⁴ Tiki inkamin nu Itiopianin, siya yokwowa ha mwain digiyin mi siya Filip siir boinki, kara kiriir sriii, tiki inkamin profet, siya ta yokwowa nhiniiram winkika? Mi siya, siyamar winaka, iyie? Mi tari inkam nwiram nasi winkika? ³⁵ Mi Filip siya siir yai imiir wakae digiyin mi siya ina kwaboinmimauuin ti yayim siir. Siya ina

boinin, siya ta yai win kibiya yokwoni Jisis siirim winkika. ³⁶ Mi sowa ha namwo ti siyu iir mi sowa whiisim kwira saiir yimbiiyam. Mi tiki inkamin siya Filip siir boinki, kira Kigi! Tasi opa kwomaiya, kara op baptaisam tiri. Mi dimin whirki, kariir siyuin op baptaisiyin siir biri haiginikougin? ³⁷ Mi Filip siya swoki boinki, kariir kwoinin naingwo tibmiikiinkiswo mi kira wa pi tibiin. Mi tiki inkamin siya ina swoki wakae boinkiyin, kariir kwoinin ina naingwo tibmiigiyin Jisis siirim, Adi Komii siir yinisimin. ³⁸ Mi ti nu Itiopiya hiran inkamin siya boin, kariir karisa pi tir kugiki. Mi Filip sowa ti inkamin nu Itiopianin sowa ina yapnatmaimainaniyamwo. Mi Filip siya siirin ina baptais haiginiuin. ³⁹ Mi sowa opa saiir haiburgikwo mi sowa ina yapnaidamwo. Mi biri kimiminkikin Adi Komii siir naeyuin, ini Filip siirar yikiunamin. Mi tiki inkam komiiyin Filip siir biri swoki kigikin. Niingaka. Mi siya ini maigimaigra ywowamin. ⁴⁰ Mi Adi Komii siir naeyuin Filip siirin om Asdot hir ini diyankinisugik. Mi siya omom omomin simiira yap boinmamauam Adi Komii siir yai win kibiya saiirin. Mi mhoiya siya nu Sisaria hiriir yapnimbiiyam. Iriig.

9

Sol siir kwoinin ha kisina haigikiyin mi siya ina yaingwo tibmiigiyin Krai siirim.

¹ Mi taka ii aiirarin Sol siir kwoinin miyik biri nwokin. Siya kamim Jisis siir kigna miriiyim simiir nisomsom aowam tirkin. Mi siya prismi biiki biyan yaowae adin saika ini boiniu. ² Sol siya siir sriiyin mi siya ina boinkiyin, kariirin wi yokwo kira win hauugi mi wi kara hainami Juda simiir Biyan Inkam Komiiyin om Damaskas hir nwowin siiram. Mi siya yokwowa, ha win digiya mi ina kwauugiya siir. Taka yokwowa siir kirie aeyairga.

Siirin saeyar kinsiis haiginiuwi Jisis siir isidin saikar nap miriyyim simiirin wi saeyar kiyitninnir hainami, omaka sima hiugripkiikikaiya om komii Jerusalem hir nwowa saairim sair kiyitkaigaikiyam. ³ Mi Sol siya ha napamin om Damaskas kingiin hir mi bi kimiminkikin parid komii whirin ninomor kou hiranki nikiinainiyyin, ini Sol siirar kaigikiunainiyyin, hinda hinda bi namkin. ⁴ Mi siya ina yakainamin nua hiriir. Mi siya ina wakaekiyin, yai kwira siiram nikiugiya, Sol! Sol! Kira kariir diriraerarbumbuum dimusi tirkin? ⁵ Mi Sol siya boinki, ti inkam komiyyin kira yipikin? Mi siya ina boinkiyin, kara Jisiskin, inkamin kira diriraerar bumbukiyin siyaingin. ⁶ Kira dinsiin apnam mipi om komiyya hiriir dam. Mi kira pi kariiramar didwo hirgiugu. ⁷ Kamim Sol saika napnamim sima ini kakakar ywokiyim. Mi sima ini yai kaonis boinam yankabguguwim. Mi sima yaiya sairar wakaekim sima inkamin siir biri kigim. Niingaka. ⁸ Sol siya ina yinsiin okwokiyin. Mi siir nhwoin ini waugiwauga yiigiyin, bi sibgu kigomokin. Niingaka. Mi sima siir ina sair yinkikwona apnam om Damaskasa hiriir. ⁹ Mi iyyim kwoim, Sol siir nhwoin nhwokwis nhwokwis nwokiyim. Siya naeism biri naekin mi opisim biri kwiyaekin. Niingaka.

¹⁰ Inkam nwirin Adi Komii siir mii kigna miriyyin, om Damaskas hir nwowin, siir inigin Ananaiskin. Mi siyar whin kig mimikwin, Jisis siya siir boinki. Ananais! Mi siya ina boinkiyin, Biyyan Inkam Komii, kara tisi tirar nwowin. Kira dimuam nikiuwi? ¹¹ Biyyan Inkam Komii siya siir boinki, kira dinsiingi! Mipi tiki siyiun nap wrieyok karamae nwowiyin pi siir dapnam. Tiki siyiun, siir inigin biri nap wrieyokin. Mi kira pi Judas siir omaka sair dap iyyam. Mi inkam nwirin om Tasas hiranin mipi siirim tini sriiyu. Siir inigin Solkin. Siya ini nhwo hirar kwisin. ¹² Mi siya nhwowa niki kwisin

mi ini siyar kwiskigmimikwinin inkam nwirin, Ananias nikiuwiyin, siya Sol siramar swoki iti mi siir ina siir nini onkwoni mi siir nhwoin pi nwoki nanaokigimokiyim. Biyan Inkam Komii siya Ananias siirin nhwo hiniina nikiu mauugin. ¹³ Mi Ananias siya wakaeyin, Biyan Inkam Komii, kara bidi wakaeyin iikam whiekakim sima siirsiira haigiririr boininaei. Mi siya kiriir isidin om komii Jerusalem hiranin, simiirin siyu miyik miyiknan biri tirkin. ¹⁴ Prismi yaowae adim sima siirin inigak bidi yowaiginiuwim yokwo hirin ti hiriinan siyu iir tirim. Siya minam nitkin iikamim kiriir yai airam naingwo tibmiyim simiirin uridni nombiru kiyitnimirnainamim, omaka hugripkiikikaiya saiir nini kiyitkaigaigikim. ¹⁵ Mi Adi Komii siya boinki Ananias siirin, kira ta kariir yaiya saiira ti wakaeyoknanam. Sol siirin kara bidi yimbingiyin. Mhoiya siya wi hinda tinda nami mi wi kariir yaiya saiir nap boinmimauuwami iikam whiekakim Judami isid nwo karamaeyim simiir. Mi siya Juda simiir iikamim simiirin wi wara ninkin boinmimauuwi mi inkam komiiyim nu kigriraowiyim simiirin wi wara ninkin boinmimauuwi. ¹⁶ Siirin wi kara niisiimauuwi mi siya hikpai hikpaiyim, wi kariir mi aiirsi hai.

¹⁷ Mi siya Adi Komii siir yai aair wakaeyin mi siya ina yamin Judas siir omaka. Mi siir ina ini Sol siir piu aair ini onkwouin. Mi siya siir boinki, nomiiyau Sol! Ti Biyan Inkam Komiiyin Jisisin siyu kira kigni kariirin siya nikropkikin kiriirim. Kara kiriir nhwoina iir haiswoniskiiyam nitkin. Mi Adi Komii siir naeyuin wi kiriir piu niki anikiniuniyim. ¹⁸ Mi diminin Sol siir nhwonau hir nwokaiya, opsu srananka. Mi saeya biri kimiminkika. Saeya nhwonau biri nwokaiga. Niingaka. Siir nhwonain ini biimiya kinkiyin. Mi siya ha ninsiin apnamin mi siirin op ina tibaiginiuin.

Sol siya yai win kibiya saiir boinmimauugin om Damaskas hiran iikamim simiir.

¹⁹ Mi mhoyiya siir nhwoin wadie ha nwowin mi siya nae minim ina yaeyim. Mi siir piua ini kirieya ywokiya. Sol siya ii nhirim Jisis siir isidin simakar ywo om Damaskas hir. ²⁰ Mi siya ha napamin mi simiir omaka komiia yai nidwokai wakaieya saiir yapninopkainam. Mi Jisis siir yayim simiir ini boinmimauuu. Mi siya boin, Adi Komii siir yinisim tipmwoki tipmwo ieyarigin. ²¹ Mi iikam whiekakim sima siir yaiya saiir wakaieya sima ina yinsiin whriewhriekiyim. Mi sima ina boinkiyim, tiki inkamin, siya yipiki inkamkin? Tiki inkamin, iikamim biya Adi Komii siir inigin siir niki hainanim mi siya niki tirbumbuninkin haiginiugim siyu bibiyeyim om komii Jerusalem hirin. Mi tariinanin tisi mi imbiniiyin krimiir tiriir. Mi krimiirin wi siya kiyitkaigaigi, omaka hiuyokiyokaiya saiir. Mi krimiirin prismi yaowa adim simiiramim wa mi ikiunamim.

²² Mi Sol siir yaiya biri kiyikrikukika. Mi Juda iikamim om Damaskas hir nwowim, sima ini siir yaiya saiirar wakaeyoknam. Mi sima ina yinsiin whriewhrie boinim tiki inkamin Jisis Adi Komii siya nimbingiyin siya Mesa- iakin.

²³ Hi nhirim kasa rani, namkiyim. Mi iigwira sima maeyau kwiruwa yidwo boinai, sima minam nidwo boinaigim, Sol siir nisom aokiyim. ²⁴ Mi Sol siya Juda simiir ioyaiya sima saowa hira saiir anowin om komii hir nwowa saiir hir waikaowam boina, nii nabe nii nabe, siir nisomao ni siyuam, siya bidi wakaewinin kam nhirim sima naboimauuniya siir. ²⁵ Mi iigwir niyaka Sol siir isidin ina iiyamwiiyim, ta siya hira om komii siir nidyokiyokaiya saiir. Mi sima hir nami ii okwowim mi Sol siirin nibni yami kikaiyugi. Mi uridin ina yimborugiyin

nib iir. Mi sima ina yonkwo kikiraraokiyin siirin, nua hiriir mi siya ina iwiskii idamamin. Iriig.

Sol siya om komii Jerusalem hir nwokin.

²⁶ Mhoiia Sol siya om komii Jerusalem hiriir yam, siir kwoinin minam naingwokin, Jisis siir mii kigna miriiyim kamim siya simiir isid mi owim. Iikam whiekakim sima saika biri nidwo boinaigim, ini siirsi yididim. Simiir kwoinin ha pi naingwokin, Jisis siir isidin simiir inkam nwirkin. Niingaka. Sol siyairgin. ²⁷ Banabas siya Sol siirin ina yikiunamin, aposel kamim simiiram. Mi siya simiir ini boinmauuu Sol siirin. Siya boin, siya Biyan Inkam Komii siirin ti siyu iir napiyiskainikin. Biyan Inkam Komiiyin siya siirar boinkikin mi Sol siya iikam imiirin Jisis siir inigin om komii Damaskas hir boinmimauugin. Banabas siya hiniina boinkikin. ²⁸ Mi Sol siya aposel kamim simaka asi nwokin om komii Jerusalem hirin. Siya biri naingwo ididkin. Niingaka. Siya ini Jisis siir inigin siirar boinmimauuyokiyokiiyin om komii Jerusalem hirin. ²⁹ Sol siya ini Juda simiir iikamim simiir boinmimauuin. Mi sima Grik simiir yaigina saiir bidi yinokninkinin. Sol siya simaka ninkinwamwarkii boinkin. Mi siirin pi sima pi kwisomaowin. ³⁰ Mi kam nhirim naingwo timiiyim, sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima siirin ina yikiunaniyim om Sisaria tiriir. Mi sima siir boinki, kira om Tasas hiriir dam. Mi siya simiir yai aiir wakaeyin mi siya ina yamin.

³¹ Isid whirin ti Jisis siir isidin nu Judiyanim mi nu Gaririyanim mi nu Sameriyani ikim simiirin dimin whirkin bi tirbugim. Niingaka. Sima ini wadieya ywowim. Mi sima ini Adi Komii siiraramar yaingwo iskiyim. Mi Adi Komii siir naeyiun siya yowomwarkai haiginiu simiirin. Mi simiir isidin ini hiriir yamiyokiyokiiyamin mi ini komiia yasae okiyin. Iriig.

Pita siya Inias siir haiswoniskiigin.

³² Omom omomim hinda tinda nwowim, Pita siya bidi yapyokiiyim. Mi siya Adi Komii siir isidin om Lidia hir nwowin, simiir hiriir yapnimbiiyam. ³³ Mi tiki omin inkam nwirin ini hir nwowin, siir inigin Iniaskin. Mi siir piu minim bidi yinsimsiriunakiyamim. Mi biewiyim omaka ara siya nwokaigiyim iriiyar whoim. Mi ti biewi iriiyar whoimim siya bi napririrkin. Niingaka. Siya omaka hirira nwokaigigin. ³⁴ Pita siya Inias siir boinki, Jisis Kraisi siya kiriirin wadie bidi ywowaiginiugiyin. Mi kira dinsiingi maeyaua kira whwonkaiya sibgu diriraerargig. Mi siya ina yinsiin idwosasaugiyin. ³⁵ Iikamim tiki om whiswo sowiir hirano Lida mi Saron simar kigiyin Inias siya ninsiin okwokiyin mi siya ini wadieyar ywokiyin. Mi tiki iikamim simiir kwoinim ina yaingwo tibmiigiyim. Mi simiir kwoinim ini Adi Komii siirramar yaingwo tibmiigiyim.

³⁶ Wig ira Adi Komii siiram naingwo tibmiiya, ini om Jopa hir nwowa saiiir inigin Tabitaka. Grik simiir yaigina hinina dapika, Dokas. Taka wiga saiiir siyiun, bimbiuwi rani, saeya tiriyim iikamim simiir. Pi sima nae digworaekwowim whaowae pi saeya mi hauuwi. ³⁷ Mi saeya taka wiga ii kwira maka niiga. Mi saeya ina yaowigusamkiya. Mi sima saiiir piuis biyieya ina hiisok hainanaaimim mi sima saiiirin mowinau hir ini haigigig. ³⁸ Om Lida ini om Jopa siir kingiinar kwowin. Mi kamim Jisis siir mii kigna miriiyim om hir mwowim, sima wakaeki, Pita siya om Lida hir nwowi. Mi sima inkamwo nwise yikropki siiram. Mi sowa ha namwo mi Pita siir ini boinaki, hae! Kira ha witsisau! ³⁹ Mi Pita siya ini tiki inkam nwise ini sowakar yito. Mi siya ina yimbiyamim om Jopa hiriir mi sima siirin mouwiya hiriir whiniiyam. Mi ti wig igabaeyim, sima yokwo ouwin Pita siir whwonkam idan. Mi ti yiuisim

Dokas saeya panim, sima Pita siir yiisiimauu. Hya saeya krimakar nwowa mi ti digworaekwowim saeya nonkwokwokim. ⁴⁰ Pita siya iikam whiekakim simiir nikrop iuungiyin mi siya ogmwo yami hugi simiir mhoiiyan. Mi nhwo Adi Komii siiram yami kwisboinki. Mi Pita siir whwonkamin ini taka wiga saiir piu is nhinga ini saiir swoki kwaimisyao kaowin. Mi siya boin, Tabita! Kira dinsiin idwoki. Mi saiir nhwoin ina yanao kaowirirkiyin mi saeya ini Pita siirar yinsiin idwo kaowirirkiya. ⁴¹ Mi Pita siya ta wiga saiir ina aiir ini kiyai mi ina kininsiin okwokiya. Mi siya simiir yikiuna iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim mi wig igabaeyim simiirin wara yikiuna. Mi Dokas saeya ha niunaiiniya mi ini simiir whwonkam ida yauni iun okwoniya. Mi sima saiir kigim mi sima ina yaingwokiyeim, saeya ini omwai swoki waiya. ⁴² Mi taka yaiya ina haigiririrkiya om Jopa siirar. Mi iikam whiekakim ta yai aiir wakaewinim mi sima ina yaingwo tibmiiyiyeim Biyan Inkam Komii siiram. ⁴³ Ti kasa rani, Pita siya om Jopa hir nwowin, Saimon siir omaka aiir. Saimon siir miya iki wraisupai wraisupaiyim, naeyim simiir isim, simiir diriraerar nonkwokwowikin. Iriig.

10

Mi Adi Komii siir paekwosimin siya Konilias siir hiriir yimbiam mi siir yayim siir ina boinmimauugig.

¹ Inkam nwirin nu komii Sisaria hir nwowin, siir inigin Koniliaskin. Siya kam kamair iriyarim (100) yaii niniiyim, ini simiir biyan inkam komii ywowin. Siya kamim irim haiiyim nu Itali hiranim mi sima iripa nu komii whiruakim. ² Mi siya Adi Komii krimiir Wanin siiraramar naingwokwonanaeikin mi siir inig iirar hainanikin. Mi siir omakan iikamim yim iripa hiriinan Adi Komii siiraramar mi aingwowikim. Mi siya umir digworaekwo nhirim

iki Judan iikamim umir digworaekwowim whaowaeiyim, pi simiira mi hauuwi. Mi siya iinokiinokin Adi Komii siiramar mi sriininaeikin. ³ Mi iigwira bie nad nwowam tibiin mi dimin whirin nhwonan siya whinkigiyin, ini paenan yiyuyakiyin. Mi ini siya kigwinin, Adi Komii siir paekwosim nwirin nouapninopkainaniyin. Mi Adi Komii siir paekwosimin siya ina ini dapikiuuiin, Konilias siir inig iir, Konilias! ⁴ Mi Konilias siya ina kigididwinin Adi Komii siir paekwosim iirsiyin. Mi siya boin, Biyan Inkam Komii, dimukin kira boinin kariir? Adi Komii siir paekwosimin ina boinkiyin, kara bidi wakaeyin nhwo kira kwisboinin mi umir digworaekwo minim kira hauuwim, iikamim sipimiyokmaeyamiyim sim. Adi Komii siya bidi kigin ti hiriinan siyuiin kira tirin mi kara kiriiram asi nitkin. ⁵ Mi kira pi kam nhirim pi simiir dikropki, sima pi om Jopa hiriir dam. Mi kima pi inkam nwirin Saimon mi siir inig whirin Pitakin mi kima pi siir wikiunani. ⁶ Tiki inkamin ini Saimon nwirin siir omaka saiir hir nwowin. Mi siya wraisupai wraisupaiyim sim isim simiir diriraerar nonkwokwowikim. Mi siir omaka ini whii komiia solwara nikiuwiya, ini saiir whiigbid hir miriia. ⁷ Mi iya Adi Komii siir paekwosimin ha namkiyin mi Konilias siya inkam nwiso siir omaka miriyo sowiiram yikiuna. Mi ti inkam nwiso sowiir nwirin yio yaii niniigin mi tiriiginin yaii niniiyin siir kwoinin Adi Komii siirarama naingwokwonanaeikin. Mi ti inkamin siir miia Konilias siir whinmiriigin. ⁸ Mi Konilias siya yaiyim Adi Komii siir paekwosim ieya boinmimauugiyim mi siya kam nwoimim simiir swoki boinmimauugi. Mi siya simiirin ina yikropkiyim om Jopa hiriir.

⁹ Mi ti kam nwoimim ha napnamim mi sima bopwo yapwhonkainamwii. Mi ii gwira sima ha swoki insiin apnamyakwokim mi ini om Jopa kingiin hiriir

yapnimbiiyamim. Mi taka iya Pita siya omaka akou hiriir iiyam. Mi simiir omaka akouwin yio ini hindara yitkinin. Mi siya nhwo kwisboinam hiriir niiyamkin. Mi bie mwokou bidi yamikwoniya. ¹⁰ Mi Pita siya mhiigi naokin, siya pi naeyim tirkkin. Mi sima nae ina iki diriraerarim. Mi dimin whirin nhwonan siya whinkigwinkin, siir hiriir nimbiiyamim. ¹¹ Mi ini siyar kigiyin ninomora piigikiya. Mi dimin whirin ina yikiinaiiniya. Tiki diminin, ini nibmirnan ywowa. Mi ta dimina saiir mwis mwis whiiyim, bidi yinkiamamasugiyim. Mi saiirin ina yonkwokiiraraokiya nua tiriir. ¹² Mi nibmira saiir yainau hir nwokainaiiniyim wraisupai wraisupaiyim kasa rani. Mipug ipiyin mi hu hab mi it ti hiniin hiniin wraisu ikim. ¹³ Mi Pita siya ti digworaekwowim simiir kigiyin mi yai kwira ina kauwok boinkiya siiram, Pital Kira disiin idwoki mipi ti wraisu imiir disomsom anagae. ¹⁴ Mi Pita siya ina yowarkii boinkiyin, Biya Inkam Komii, kibie idwai kara pi ti hiniin wraisu biyeyim pi simiir swoki isomsom anagae rani. Niingaka. Juda simiir siyiwin igbidgak bidi yowwin, ti nae hiriinanin simiir naeyim. Mi an kara iriipa hiriinan igbidgakin. ¹⁵ Mi taka yaiya kwisaka ina swoki boinkiya Pita siiram. Bidi wakae! Diminin Adi Komii siya boinkiyim kira kipi nantamyiryir mi ha kipi naingwo wi biyie nwowi. Niingaka. Wi biyie nwo rani. ¹⁶ Mi ta yaiya kwoimaka ha swoki boinkiya Pita siir mi biri kimiminkikin ti diminin ina swoki kwankaiinamin ninomor koua hiriir.

¹⁷ Mi Pita siya ina yaingwo whriewhriekiyin tiki diminin nhwonan siya whinkigwinin siirsiyin. Mi siya ini siir siira yaingwowin, tiki diminin siya dimuam nimbiniin? Mi iya siya siir siira niki aingwokwonanaeyin mi ti kam nwoimim Konilias siya nikropkiyim sima Saimon siir omaka aiir naka

apyiskaiyiuiim mi sima ini ta omaka saiir omaka anoka
 yaka okwoiuwim. ¹⁸ Mi sima ina yaka ikiuiuwim, ta
 omaka! Saimon Pita ini tir nwowin, aniya? ¹⁹ Mi Pita
 siya diminin nhwonan siya whinkigin ini siirar niki
 aingwokwo kripkaiyin. Mi Adi Komii siir naeyiuiin siya
 boinki siir, bidi waka! Kam nwoimim sima kiriiram
 hansrani. ²⁰ Mi Pita siya ha niuunamin mi ina yauni
 iuun boinin ti inkamin kima hanranin siya karaigin.
 Mi kima dimuim nitkim. ²¹⁻²² Mi sima ina boinkiyim,
 krimiir biyan inkam komii Konilias siya nikropkikin
 mi krma asi nitkim. Mi siya kam kamair iriyarim
 (100) yaii niniyim simiir bi nwowikin. Mi krimiirin
 siya nikropkikim. Mi siya inkam wadiekin, dimin biyie
 bi diriraerarikin. Mi siya bidiya mi aingwo tibmiiyin.
 Mi siya Adi Komii siirsiyin, pa mi ididi. Mi Judan
 iikamim sima Konilias siir boin, siya inkam wadiekin.
 Mi Adi Komii siir paekwosimin siir boinmaugikin. Mi
 Konilias siya krimiirin asi nikropkikin, siir omaka namim
 kiriir yayim simiir mi wakaeyim. ²³ Mi Pita siya simiir
 boinki, sima ta omaka aiir priiyamin. Iriig. ²⁴ Mi ii
 gwir niugakin, Pita siya ini simaka yinkin amyakwokin.
 Mi Jisis siir isidin om Jopa hiranin, sima wara yinkin
 amyakwok simakar. Iigwira sima ha napnamyakwokim
 mi siyiu hir yapwhwonkainamwii. Mi ii gwir niugakin
 ina yinsiin apnamyakwokim. Mi sima kimidiniya om
 Sisaria hiriir yapnimbiiyam. Mi Konilias siir piugana
 mi siir nomiiyauim simiirin, biyar yikiunakwokin. Mi
 sima ini hirirar yokwokinim Pita simiirim. ²⁵ Pita siya
 ina yapnimbiiyamin, Konilias siir omaka saiir hiriir.
 Mi siya ha mi apnaniyin mi sowa ini omakanau hirar
 yiniyapyiskaiyo. Mi Konilias siya ini Pita siir igmiiga
 nini akai hiuniyin siir inig iir hainanam. ²⁶ Mi Pita
 siya kinisiin okwoki siirin mi siya boin, kira ti insiin

okwoki. Kara kiriir hiriinan inkamaïrgin. ²⁷ Mi Pita siya Konilias saïkar naboïnai iiyamin siir omaka hiriir mi ini siyar ii kiginamin, iikam whiekakim sima hirarar nidwokaimimirkwokini. ²⁸ Mi Pita siya boïnki simiir, Judan iikamim, ina ninokninkinim nim krïma om whïran iikamim simaka kingiin bi napkinmasuwikim. Niïngaka. Krïma igbidgak hiriinasi nwokim, Adi Komii siya kariirin hiniina boïnmauugikin, kara inkam nwirin hiniina kipi dap inkam biyie. Niïngaka. ²⁹ Mi kara kimiir yaiya pi saiir wakae boïn tani. Niïngaka. Kariirin kima nikiunakikin mi kara tiriir asi nitkin. Mi kara panaoin pi kimiir swoki kwasrii? Kima dimuam nikiugikim kariiramïn?

³⁰ Mi Konilias siya boïnki, mhisi biïya ti ii kwoimim namkiyim mi dimin whirin iïya bie nad nwowamtibin kara nhwo kwisa Adi Komii siiram kariir omakanau hir mi ini kara kigi Adi Komii siir paekwosim nwirin kariir whwonkam ida namikwoniïn. Mi siir yuïsa ini twakwo hignan yinyakiya. ³¹ Mi siya boïnki, Konilias, Konilias! Adi Komii siya bidi wakaekiyin kira sriïgiya siiram mi siya iikamim umir digworaekwowam whaowaeyim kira priihauuwim mi tariinanin Adi Komii siir kwoïnin ini simiirar naïngwokwokaigiyin. ³² Mi kira kam nhirim simiir dikropki om Jopa hiriir namim Saimon Pita siir nini ikiunakiyam. Mi ti inkamin ini Saimon nwirin siir omaka saiir nwowin. Mi siya ti inkamin wraisupai wraisupai is miï miriïgin. Mi siir omaka ini whii komiïya solwara nikiuwiya, ini saiir whiïgbid miriïya. ³³ Mi kara kam nhirim kiriir waraur asi nikropkisasaugim. Mi kira siyiu miïyik tirkin mi kira ha nitkin. Mi krïma omakakim ti tirarar namwoniïm Adi Komii siir whwonkam ida krïma minam nitkim, yai whiekakim Biïyan Inkam Komiiïm, siya boïnmauugikim simiir wakaenakiyam. Konilias siya hiniina boïnkikin. triig.

Pita siya Adi Komii siir yaiya Konilias siir omaka saiir hir boinmimauuu.

³⁴ Pita siya iikam imiirin hiniina swoki boinki, kibie idwai! Kara tapa tisa ninokninkinin, Adi Komii siir kwoinin hiniina bi swoki naingwowikin, kimiir isid ikin mi siir isid ieya. Niingaka. Adi Komii krimiir Wanin siya whiekak krimiiramar naingwo irkakikin siya isid whirua whisuwamar bi swoki naingwowikin. ³⁵ Niingaka. Siya iikam whiekakim iki hinda tinda nwowim siirim naingwo tibmiiyim mi siyu miyik napiyim siya simiiram naingwowikim. ³⁶ Kima bidi yinokninkinkiyim taka yaiya Adi Komi siya hauugika Isrel simiir isidin siir. Mi siya krimiir Biyan Inkam Komiiyin, Jisis Kraisiir siir yaiwin kibi imiir boinmimauuwi. Mi krimiirin siya ninkiyamasu haiginiugim, Adi Komi saika kwoin whirua nwowam. ³⁷ Mi taka yaiya biyin nu Galili hir nimbiyamka. Mi ini nu Judia hir nwowim omisisimim ini simiira yinyokii irkaka. Ta yaiya kima bidi yinokninkinim bi Jon siya bidi boinmimauuwim, op baptais haiginiuni siyiuin. ³⁸ Taka yaiya Jisis siirga. Mi siya om Nasaret hirankin. Adi Komii siya nimbngikin siirin. Mi siir naeyuin ini wara yinkin ikropkiyin. Mi siir kirieya mi iriipi hiriinan ini wara mi inkin hauugiya saiir. Mi siya omom omomim ini simiir yamin mi kibiya saiir napmiriyamam. Mi siya iikam biyeyim yu biye siya dirirararbumbuninkin haiginiuim, ini siya haiswonimniskiiyamim. Mi Adi Komii siya miya siya miriia ini saika ywowin. ³⁹ Kima bidi kigim digworaekwo whiekakim Jisis siya tirim, nu Judia mi om komii Jerusalem hir. Mi nu Judan inkam komii komiiyim sima Jisis siirin ini paeyin hiiniya nirioninkinin, saika yinkin irinugiyin. Mi sima siirin ina yaki isomaokiyin. ⁴⁰ Mi ii kwisaka dig nwokiyo mi siirin ini Adi Komii siyar swoki kininsiin idwowin ie hirankin. Mi

siya Jisis siirin krımıir niisiimauu haiginiugin. ⁴¹ Mi Judan iikam whiekakim sima siir biri kigikim. Niingaka. Siirin krıma krıma kigikin. Biıyan Adi Komii siya nimbınım siir yai boınmımauuam. Mi siya kinınsiin idwoki siirin ie hirankın. Mi krıma ini saıkar yidwo aeyım. ⁴² Mi siya hınıına boınmımauugikin krımıirin, ta Adi Komii siir yaiya iikamım simiir sibgu boınmımauu haiginiu. Adi Komii siya nımbıngikin Jisis siirin. Mi siya wı krımıir Biıyan Inkam Komii nwowi. Adi Komii siya nımbınkın siirin Inkam Komii nwowam, iikamım nuanıım simiir yai hidam. Mi siya wı iikamım omwai waiyayokiyokııyım mi iikamım naokao ikım, siya wı simiir hıdi. ⁴³ Biıya ti profet inkamım Jisis siir dimınpai dimınpaiyım yokwoni sima winpriginkim profet kamım sima boınım, inkamım Biıyan Inkam Komiiyin siirim naıngwo tıbmii mi siir dimın biyeyea wı siya niınak itkiigi. Iriig.

Mi iikamım Juda iikam tani mi Adi Komii siir naeyıuın ini simiir wara yanınkınıuniyın.

⁴⁴ Mi iıya Pita siya yaiya niki okwo boının mi Adi Komii siir naeyıuın ina yanınkınıuniyın iıya sima Pita siir yai imiırar niki wakaeya saiırar. ⁴⁵ Mi tiki Judan kamım naıngwo tıbmııyım Pita saıkar nınkın itım, sima kigiyım ti kamım Judan iikam tani mi sima irııpi hırıınan Adi Komii siir naeyıuın ini simiir wara mi anınkınıııuın. Mi sima ini hindara yanaakiyım. ⁴⁶ Mi sima wakaeki, sima omom omoman yayıyım sim boınamım mi sima Adi Komii siir inıgın siir hainanıım. Mi Pita siya hınıın asi boınkın. ⁴⁷ Mi wı nhınga haigınıkouwi ta opa ta iikamım simiir tıbaigınııuwıya saiir sıyıuın. Mi Adi Komii siir naeyıuın ti krımıir mi anınkınıuniyın mi simiirin ini hırıınanar mi inkınuın. Pita siya hınıına boınkın. ⁴⁸ Mi Pita siya simiir boınmauu wakaeki, kima Jisis Kraıs siir inıgın op siir ti

baptais. Mi sima siir boinki, kira ii nhirim krimaka tira timi o. Iriig.

11

Pita siya om komii Jerusalem hiran iikamim naingwo tibmiiyim yai simiir boinmimaugun.

¹ Aposel kamim sima mi Jisis siir isidin nu Judia hir nwowim sima bidi wakaekiyim, nhirim Juda iikam tani mi simiir nhirim Adi Komii siir yaiya saiir wara mi ikin waka. Mi sima ina yaingwo tibmiikiyim. ² Mi iya Pita siya om Komii Jerusalem hiriir napnimbiiidinamin mi kamim miois kitiyim sima saikar yinkin waomwarkii boin. ³ Sima boinki, kira ti kamim miois kit karamae nwowiyim nae simiir omaka bidi ini idwokai aenakiyim. ⁴ Mi Pita siya boinmaugun iikamim simiir digworaekwo whiekakim mi siya boinki.

⁵ Kara om Jopa hir nwowin mi kara nhwo ha kwisboinin mi dimin whirin nhwonan kara whin kig winkin ninomor kou hiranki nitin ini nibmirnan ywowa. Taka nibmira saiir haimii haimii whiiyim uridni bidi yinki amamasukiyim iripa. Mi saeya ini kariiramar hiririunaiiniya. ⁶ Kara bidi sibgu kigninokninkiyim, tiki diminim saiir yainau nwokainaiiniyim. Wraisupai wraisupaiyim ni-imauanim mipuk ipiyin mi it, ti hiniin hiniin wraisuim, saiirara nwokainaiinikim. ⁷ Mi ini kara wakaekiya yai kwira kauwok boinkiya kariirim. Kira wara wraisuim simiir disomsom anagae! ⁸ Mi kara ina waka boinkiyin, Biiyan Inkam Komii. Kibie idwai! Kara pi hiriinan wraisuim krma haiyaiyim kara pi simiir swoki ae rani, sima wraisu paiigi waeyao. ⁹ Mi ta yaiya, kwisaka ha swoki boinkiya ninomor kou hir, saeya hiniina boinkika, dimin wadie Adi Komii siya tirkiyim siirin ha kipi boin, dimin biyekin. Niingaka. ¹⁰ Mi tiki diminin kwoimaka, ha

ninkinyaeyaogugunamin mi siya ina swoki amin ninomor koua hiriir. ¹¹ Mi biri kimiminkikin tiki kam nwoimim, omaka kara nwowina ini saiir akpitga yamikwonyim. Inkam komii nwirin nu Sisaria hiranin siya kariiram nikropkikin simiirin. ¹² Mi Adi Komii siir naeyiuin siya boinmauugin kariirin, kira simaka dam. Kiriir kwoinin kipi naingwoyimyoknanae. Mi tiki nomiiyau iriiyar nwirim sima ini kanakar yinkin itim. Mi krimar yapiyam siir omaka aiir. ¹³ Mi siya krimiirin Adi Komii siir paekwosimin siya kigin, siir omakanau hir nimbiyamin, siir boinmauuwin. Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinkin, om Jopa hiran kam nhirim Saimon siirim dikropki. Mi siya pi simaka swoki inkin itim. Mi siir inig whirin Pitakin. ¹⁴ Mi siya wi kiriir boinmauuwi Adi Komii siya kiriir dimin biyieyim wi paniina niinak itkiigiigii? Mi siya wi kiriir omakain inkamim simiir dimin biyieyim wi simiir warar mi inak itkiigiigii mi simiirin wi siyar swoki ikunaei. ¹⁵ Iya kara yai simiirar niki boinmimauuin mi Adi Komii siir naeyiuin ina yaninkiniu iuwun simiir. Biya krima niki tira saiir hiriinan. ¹⁶ Mi ini kara swoki aingwowaigiyin, ta yaiya Biyan Inkam Komii siya boina. Siya hiniina boinkin, Jon siya baptais haiginiugim inkamim simiirin op aiir. Mi wi kara hauugi Adi Komii siir naeyiuin wi krimiir naninkiniuni. ¹⁷ Biya krima, Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siiramar naingwo tibmiikim. Mi Adi Komii siya naeyiuin krimiirin ini hindara priihauuginan ywokiyan. Mi tariinanin iriipi hiriinan, Adi Komii siya ta hiriinan priihauua ini saiir kaimwowa swoki kwahauuin, ti iikamim Juda iikam tani simiir. Mi kara wi digar nwowi Adi Komii siir yai aiir niriyyu boinim, aniya? Niingaka. Pita siya hiniina boinkikin. ¹⁸ Mi iya sima ta Pita siir yai aiir wakaeyim mi sima ini hindara wakaemumuim, yai biri waka boinkim.

Mi sima Adi Komii krimiir Wanin siir inig iir hainanim mi sima boin mi Adi Komii siya ti iikamim Juda iikam tani simiir mhi kwoin imiir asi nimkpit haigikim. Mi sima wi omwaiya nwoki waiyayokiyoyim. Iriig.

Om Antiok hiran inkamim ina yaingwo tibmiikiyim.

¹⁹ Iya sima Stiven siir kaiyimik aokiyin mi ti kamim naingwo tibmiiyim, sima ini hikakar ywokiyim. Mi sima nu komii whiswo Finisia mi Saipras mi om Antiok hir ini o naki. Sima ta Adi Komii siir yai aiirin iki om nhirim simiir wara bi boinmimauugim. Niingaka. Sima Juda iikamim simiirara boinmimauu haiginiugim. ²⁰ Mi kam nhirim simaka hiran ninkin okim. Mi ti kamim, ti nu whiswo Saipras mi Sairini sowiir hirankim. Mi iya sima om Antiok tiriir nimbiniyim mi sima Judan iikam tani Grik simiir wara mi boinmimauu. Mi sima Biyan Inkam Komii Jisis siir Yai Kibiya Yokwo Komii saiir nwowa, saiirin wara mi inkin boinmimauu. ²¹ Mi Biyan Inkam Komii siir kirieya simaka hiran nwoka. Mi iikam whiekakim sima ina yaingwo tibmiiyim. Mi sima ina yamim Biyan Inkam Komii siirim.

²² Om komii Jerusalem hiran iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim, sima ta yai aiir wakaewinim mi sima Banabas siir yikropki om Antioka hiriir. ²³ Mi iya siya ha nimbiamin mi siya ina ini kigi, Adi Komii siir naingwobumbuwa simiir hir nwowi. Mi siya ini maigimaiga ini owiwin. Siya iki iikam whiekakim simiir kwoin imiir boiniurwokaigin, simiir Biyan Inkam Komii siirim nwoki ami inokininokin. ²⁴ Banabas siya inkam wadikin mi Adi Komii siir naeyuin ini siirar yaninkiniuniyin mi ta siir naingwo tibmiya kirie asi namwoiuga. Mi iya sima siir yai wakaeyim mi iikam isid bripriyin, sima ini Biyan Inkam Komii siir isid iirarama swoki itim. ²⁵ Mi mhoiya Banabas siya ina yamin, om

whirin Tasas dapiyin siir. Mi siya Sol siirim ini hanisriu. ²⁶ Siya siir nini kigiun mi siirin ini om Antiok hiriir yikiunamin. Biewiiyin whir sowa nwowin. Sowa iikamim om Antiok hiranim naingwo tibmiiyim simaka nidwo boinaigim. Mi iikam isid komiiyin sowa boinmimauu Adi Komii siir yai aiir. Om Antiok hirin, kamim kigna miriiyim biigi biiyin simiir inigim hiniina dapkim Kristen.

²⁷ Mi ta iya profet kamim sima om komii Jerusalem siir haiburgigim mi ini om Antiok hir yamwoiim. ²⁸ Profet inkam nwirin siir inigin Agabaskin. Mi siya Adi Komii siir naeyiu siir kirieya saiir yokwoki. Mi siya yai komiia kwira boinmauugi. Siya ina boinkiyin, mhoiia mhii komiia wa naoki, ti omom omomim ti nu iir nwowim. Mi iya ti diminin siya nimbiamin mi Krodias siya inkam komii nwokin omom omom kigriraowam. ²⁹ Mi kamim om Antiok hiranim kigna miriiyim, sima iripa yai minan nombointibmiikimaigim, umir nhirim simiir nomiiyauim nu Judia hir nwowim, simiir hauugiyim nae sima sain aeyim mi simiir diriraerar haiginiuwam. Mi sima yapa yapa nwonira simiir kwoin ara yaingwoki, umir nhirim simiir hinar nwowim. Mi sima haimii simiir hauugi. ³⁰ Sima hiriinan tirim mi sima Banabas mi Sol sowiir hauugi ti umirim. Mi ti umirim kimidiniya sowa hainam, inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim om komii Jerusalem hir nwowim simiiram. Iriig.

12

Herot siya yisom aoki Jems siirin mi Pita siirin omaka hiuyokiyokaiya saiir ini haigigik.

¹ Mi taka iya inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herot mi siya tirbumbuninkan haiginiugi, kamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim simiirin. ² Siya tibat simsiokikin simiirin Jon siir nomiiyauin Jems, siirin nhiridni nikrip

aokiyam. ³ Mi Juda simiir iikamim sima maingimairga dimusi bi nwoikim, Jems siirin siya nisomaokikin. Mi siya Pita siirin wara asi ninkin haiginikoukripkiigikin. Mi siya Pita siirin ta iya yaewou komii nikwo aeya saiir hiuninikougikin. Mi ta iya Juda simiir iikamim nipu waisikaiyin siirar niki aekim. Mi ta nae komiia saiir iniga pasovaka. ⁴ Mi siya Pita siir yankabrinunaowid. Mi siya Pita siir ini hiuyokiyokaigik. Mi siya Pita siirin kamim yaii niniyim iuur iriirar nwoikim simaka ini whinapiyikiugig. Mi sima siirin nii nabie nii nabie waikaokim. Mi ti kamim irim haiiyim hiniin hiniina waikaokim, nwiiyim nugak mi nwiiyim nabie mi nwiiyim naioka mi nwiiyim niyaka. Mi Herot siir kwoinin ina yaingwokiin, iya ta yaewou nikwo aeya nae komiia Pasova dapiya saeya digi mi siya Pita siirin wa nini haiwao ikiunakii, Juda simiirim sima nisomaokiyam. ⁵ Mi Pita siya omaka sima hiuyokiyokaiya saiir nwoikaiyin mi sima siirin ina waikaowim. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ina sriinanaeyim Adi Komii siirim, siya whindiraerarim siirin. Iriig.

Pita siirin omaka hiuyokiyokaiya hirankin nini ikiunakikin paekwosim ieya.

⁶ Herot siya ina yaingwowin, Pita siirin waka omaka inkam komiigin nidwokai wakae winiya yai wi saiir hiriir nikiunami. Iya bi niki pirinka mi niyaka Pita siya inkam nwoisoyaii niniyo sowiir bopwoniya whwonkaowiigin. Sima siir ina kwiso ti inkam nwoisoyaii niniyo sowaka ninkin widgikin. Whisin ha wrokikinin kam nhirim siir kigriraowiyim, sima ta omaka hiuyokiyokaiya saiir ano iirar waikaowiyim. ⁷ Mi Biyan Inkam Komiiyin siir paekwosimin biri kimiminkikin ini Pita siir kingiina yamikwoniin ta omaka hiuyokiyokaiya saiir hir. Mi ta paeya niuyaiya ini ta omaka saiir hira yimbiamkiya. Mi Adi Komii siir paekwosimin siya Pita siir prisa saiir ini

hogwo iyopswoswo boiniu. Mi siya ina boinin, kira ha dinsiinsasau. Mi Pita siya ina yinsiingiyin. Mi wiewin sop whiswo ini siir iindib hiranki hiuwrokiyo mi ini nua yamikiigiyyuwo. ⁸ Mi Adi Komii siir paekwosimin siya boin siirin mi kira kiriir piuwopa kikogi mi kiriir iga ha timi iigi. Mi siya hiriinana mi tir mi Adi Komii siir paekwosimin ina swoki boinkiyin mi kiriir mwinsa tioyanani mi kira kariir mhoiyya wit. ⁹ Mi Pita siya ta maeyaua hiuyokiyokaiya saiir haiburgigin mi siya ini Adi Komii siir paekwosimin siir mhoiyya yamin. Mi siya bi mi inokninkinkin ti diminin Adi Komii siir paekwosim ieya tirin. Mi siya ina yaingwowin, kara tari nhwo namisi whini iyie? Tari nhwo whin tani. ¹⁰ Mi sowa ha napniniyo, bii nwowinin inkamin yaii niniyyin siiram waikaowin siir kwaiburgiko, ha swoki kwapnaniywo nwirin ano whirin si swoki kwaowaikaowin siir swoki kwaiburgiko mi ha napnaniyamwo ano komiyyin, aiyini haiginikouwun idowiiyanin ini sasa haiwaowinin. Mi sowa ini hinda yapigusnaniyamwo. Mi sowa om komii siir yam. Mi siyiu whirin siir youapam. Mi biri kimiminkikin Adi Komii siir paekwosimin ina kwaiburgigin Pita siirin.

¹¹ Mi Pita siir kwoinin ina yaingwokiyyin mi siya boin, kara bidi yinokninkinin, Biyan Inkam Komiiyyin siya nikropkikin siir paekwosimin. Mi kariirin Herot siir inankin siya nispaiki hainakikin. Mi siyiu whiekakim mhoiyya Juda simiir isid ieya tirin naingwowin mi simiir hirankar nikiunakin.

¹² Siya ti dimin iir ninokninkinamin mi siya ina yamin Maria, Jon siir apua saiir omaka aiir. Mi Jon siir inig whirin Makin. Mi ikamim kasaka rani, ta omaka aiir nwowim. Sima Adi Komii siirin hirar sriinanaekim. ¹³ Mi Pita siya ta omaka saiir anoin yabanin, siirar yaki kaigakanu. Mi wig ira hir miriyya saiir inigin

Rodaka ano saeya yami haiwaoki Pita siirimin. ¹⁴ Mi saeya wakaesibnama, Pita siir yai aiirin mi saeya ini mairgimairga ywonama. Mi saeya ano bi niki haiwaokika. Mi saeya ha niwitnama mi kimidiniya simiir iikamim simiir boinmaugik Pita siya ini ano hira nokwowin. ¹⁵ Mi sima saiir yanugaugau, kira pi whaowaei! Mi imiimii saeyar nwowa mi ina boinkiya. Niingaka. Kibie idwai. Siya tisi tirar nwowin! Sima boin, wari siir piunain aeya. ¹⁶ Mi Pita siya ini ano iirar kaigikankripkaiyin. Mi sima anoin ha haiwaokiyin siir kigam mi sima ini hindara yanaakiyim. ¹⁷ Mi Pita siya simiir yikidugi, kima yai kipi sisi. Mi sima yaiyim ina tankiyim. Mi siya simiirin ina boinmimauuim, Biiyan Inkam Komii siya nikunakikin kariirin, omaka hiuyokiyokaiya saiir hirankin. Mi siya ina boinin, kima Jems siir boinmauu mi nomiiyau nhirim simiir warar ti diminin. Mi Pita siya simiir haiburgigin mi siya ina yamin om whira.

¹⁸ Mi iya ha pirkinkiyakwoka kamim yaii niniiyim, sima ini hindara hinsir whaowaekiyakwokim. Dimusi rani, sima Pita siir bi kigin. Mi sima boin, Pita siya ini pinda yamin? ¹⁹ Mi Herot siya miinan napmiriigin Pita siirim hansirin mi siya siir bi kigin. Mi siya kamim yaii niniiyim ini simiir yikin. Mi siya yai ina boin tibmiikimaiyin kamim yaii niniiyim simiir nisomaowam. Mi Herot siya nu Judia hir haiburgik mi siya om komii Sisaria hiriir yam mi hir ini owou. Iriig.

Herot Siya bidi yaonamin.

²⁰ Herot siya io prasae bi nwokin iikamim ti om whiso, Taia Saidon hiranim simiirin. Mi iripa haingiriyunani mi ina yitim siirim. Mi sima yai Blastas saika kitibmii boinkim, omaka haimiyyin bidi hiuyokiyokaiyin ti inkam komii nu kigriraowiyin siya whwonkaiyin mi ta maeyaua

siya kigriraowika. Mi sima ina boinanaeyim inkam komii siir ta simiir iowa pi digiyim mi krimiir kwoinim ha naingwowi iikamim krima ti nu iir nwowim, krima naeyim inkam komii siir nu iir sainaekim. Mi sima asi boinanaekim ta iowa pi digiyim.

²¹ Mi Herot siya iikwira yimbinki. Mi ta ii aiirin, siya siir piuai miyikim simiirar piuai mi siya ini siir ipii aiirar yidwokaiyin. Mi siya simiirin ina yowarkii boinin. ²² Mi iikamim ina kauwok boinkiyim. Mi sima ina boinim, ta yaiya tari inkamni yai rani? Saeya Adi Komii siirar yaiga.

²³ Mi Herot siya Adi Komii siir inig iir bi hainankin. Mi biri kimiminkikin, Biyan Inkam Komii siir paekwosimin siya diriraerarkiyin mi Herot siya ini igi yaewimwhirkii aonamin.

²⁴ Mi ti Biyan Inkam Komiiyin siir yaiya ini komi-ya ywokiya. Mi omom omomim ini saiirar haigiririr boinyokiyokiyamim. ²⁵ Mi Banabas, Sol sowa om komii Jerusalem hir mirii dignaniyo mi sowa ina swoki itwo, om Antioka tiriir. Mi sowa Jon mi siir inig whirin Mak dapiyin siir wara yikiunam mi siya ini sowaka yinkin amin. triig.

13

Mi sima yimbinki Banabas Sol sowiirin Adi Komii siir yai boinmimauuim.

¹ Mi iikamim naingwo tibmiyim om Antiok hiranim simiir kam nhirim profetkim mi nhirim tisakim sima ini wara ninkin owim. Ti kamim simiir inigim hiniinin hiniingim, Banabas mi Saimon siir inig whirin piu yhiuwinankin mi Lusias om komii Sairini hirankin. Sol, Maneyen sowa biya inkam komii Herot siir omaka irua saiirara whwonkaigo. ² Mi iya iikamim Biyan Inkam Komiiyin siir inig hainanim mi sima nae minim ini wara yinkin haiyakiyim. Mi Adi Komii siir naeyiu miyikin ina

boinkiyin, kima Banabas, Sol sowiirin, ta miya kara boina sair miriyim ti imbin tilmii. ³ Mi sima nae minim ha haiya digiyim mi Adi Komii siirim mi srii digiyim mi simiir inaim ina yinkwokiyim sowiirin. Mi sowiirin ina swoki ikropkiwo Adi Komii siir mi aiir miriyim. friig.

Banabas Sol sowa nu Saipras hir boinmimauugo yai kibiya sair.

⁴ Adi Komii siir naeyuin siya nikropkikin Banabas, Sol sowiirin. Mi sowa ini om Selusia hiriir yapi-inamwo. Mi om komii Selusia hirin sowa ini siyaiini yani kwirinamwo. Mi siyaiiya sowiirin ini mhu whirin Saipras nikiuwiyin siir hiriir yuginam mi sowiirin hir yatkinugig. ⁵ Sowa om komii Salamis hir yamasu. Mi Juda simiir inkamki nwowiya maeyuim Adi Komii siir yayim simiir boinmimauu. Jon siya sowaka warar yinkin owin sowiir whindiriraerarin.

⁶ Sowa ti mhuuisimin Saipras siir yapyokiyokwiwo mi om Komii Pefos hiriir yimbiam. Sowa inkam nwira ini kigi ti omin siir hirin. Ti inkamin siya nop nao kiriekin. Siya Juda hirin profet inkamnan ywowin. Mi siya pi Juda simiirar mi iksisaei. Siir inigin Ba Jisiskin. ⁷ Mi siya simiir inkamin bi nwowiyin siir inigin Sesias Polaskin. Mi siya saika yamwoni Sesias Polas siir kwoinin bimbiiuwi rani. Mi siya yikiugi Banabas, Sol sowiirin. Siya sowiirin minin nikiunakin, siir kwoinin Adi Komii yai wakaeyam naingwowi. ⁸ Mi sowiirin Elimas siya yikidu. Mi ti inkamin nop prasae bi naowikin. Mi sima siirin Ba-Jisis dapikin Grik simiir yaigina hiniina dapikin Elimas. Mi siir kwoinin ti simiir inkamin bi nwowiyin, siir kwoin iir kisina haigiyam naingwowi. Mi ti siir kwoin miyikin pi nwoki itkiigiyim. ⁹ Mi Sol siir inig whirin Polkin. Mi Adi Komii siir naeyuin siirar yaninkiniuu. Mi siya siir

kaonanaeki ti inkamın nop naowiyın mi siya ina boınkıyın siirın, ¹⁰ Kira Setan siir bııyan yınısım kınđın. Kira sıyü mııyıkım io sımıırar nwoıwıkın. Mı nıksısaeni sıyü mı sıyü bıyie whıekak ikım, ını kırıır waraurar nwoıwım. Mı kıra Bııya Inkam Komııyın sıır sıyü mııyık ımıır tır bumbuwıkın. Mı kıra tı hırıınan sıyü bıyıeyın sıır bı nıugıskıkın, anıya? ¹¹ Mı wakae panaowın Bııyan Inkam Komııyın sıır ına pı saeya tıowı kırıırın. Mı kırıır nhwona pı nhwo kwısaı nwokı. Mı panaowın kıra pı bıe ııırın kınđınoknınkın tanı mı kıra wı ıı prıerıg sım kıpı nıkı okı. Pol sıya hırıınan yai boınkıyın mı bı kımımınkıkın Elımas sıır nhwona ını nhworiıkaka ywokıyın. Mı sıya ına prııap prııap amın. Sıya mınam naıngwokıın inkam nwrıkın sıır ına nnkwoım mı sıyü sıır nııısımauu apamım. ¹² Mı inkam komııyın omom omomım kıgrıraowıyın sıya tı dımının sıır kıgıyın mı sıya ına yaıngwo tıbımkıyın. Mı sıya ını kakar ywokıyın, yaiya Bııyan Inkam Komıı sıya boına saıırsıyın. fıııg.

Sowa om Antiok hırıır yam nu Pisidia sıır.

¹³ Pol sıya mı inkam nwoıso sıma sıyayıya saıır kwırıınam. Mı sıma om Pega sıır haıburgıgım mı sıma ına yakıyamım mı om Pega hır yamasu ıu. Mı nu Pamfılıa hırıır yam. Mı Jon sıya sımıır haıburgık. Mı sıır ınıg whırın Makın. Sıya om Komıı Jerusalema hırıır swokı amın. ¹⁴ Sowa om Pega sıır haıburgıg mı ına yapnamwo om Antıoka yımbıyam nu Pisıdıa sıır. Mı Juda sımıır ıı komııya sıma ına yamım maeyaua yai boınayıya saıır. Sowa ına ını ıdwokayııwo sımaka warar. ¹⁵ Sımıır maeyaua yai nıdwo boınıya saıır kıgrıraowıyım yaowae komııyım sıyııunı yayım, bıdı bıdınanın Moses sıya wınım mı bıdı bıdınan profet kamım sıma mı wınkıyım, sıma sımıır mwain dıgıyım mı mhıııya sıma ına sırıyım, Pol kıra mı kınaka mırııyım kamım

kima yaigakinii mi yaiya kima naingwonaniya pi saiirar kwaboin iikamim krimiir kwoin imiir kirie haiginiugikim.

¹⁶ Mi Pol siya ha nokwokiya mi siir ina ina yiisimauugiya. Mi siya ina boinkiyin, kima ti iikamim Isrelranim, kima kariir yaiya saiir wakaeki. Mi ti Judain iikam tani ikim ti tir mi owim mi kima kimiir kwoinim Adi Komii krimiir Wanin siir hauuam nitim mi kima kariir yaiya saiir wara dinkin wakaeki. ¹⁷ Ti Isrel simiir Adi Komiiya siya bidi yimbinkiyin kimiir yidwi wanwiyaeyim simiir. Mi iya sima nu komii Isib hirar niki priywokaigiyim, sima om whirni omin siir nwokim. Adi Komii siya diriraerarkikin mi sima ini isid komii ywokiya. Mi mhoiya siir kirieka nikiunamkin mi sima nu komii Isib siir haiburgigim mi sima ina yamim. ¹⁸ Mi nuin iikam karamaeyin mi Isrel sima siir nwokim. Mi sima whisariya priywokim, sima nu karamaekim. Mi simiirin Adi Komii siya kigriraowim biewiyim kam nwis (40) sima priywokaigiyim. ¹⁹ Adi Komii siir kirieya saeyar tirkiya mi ti nu komii Kenan hiran iikam isid iriyyar whiswo sima ina yaokaokiyim. Mi sima yapa yapa omkim mi yapa yapa yaigingim. Mi ti omin simiir nuin ini Adi Komii siya hauugiyin Isrel simiir. ²⁰ Biewiyim sima ti nu komii iir nwowim 450 gim. Mi ta iya Adi Komii siya nimbina kamim yai hidiyim simiir mi simiir kigriraowim mi ina ywowim mi profet Samyuel siya ina yimbiyamim. ²¹ Mi mhoiya sima ina sriiyim profet inkamin Samyuel siirim, kira krimiirin inkam komiiya nwira dimbingi siya krimiir kigriraowim. Mi Adi Komii siya hauugin kwoin miyik Samyuel siir, siya ini Sol siirar yimbiingiyin, siya Kis siir yinisimkin, siya Bensamin siir pugana saiir hiran inkamkin. Biewiyim siya kigriraowim simiir kamnwiskim (40). ²² Mi Adi Komii siya nhinikriropki siirin. Mi kimidiniya Devid siir yokmwain okwo haiginiu

simiir inkam komii nwowim. Mi siya boinki, kara bidi kigin Devid siirin Jesini yinisimin. Kariir kwoinin ini ti inkamin siiramar naingwo iskiyin. Siya wi kariir siyu imiirar napi. ²³ Bidi bidiniya Adi Komii siya ha boinkin, inkam nwirin wi kara nikropkii Isrel simiir isidin siir whindiriraerar haiginiyam. Mi siya hiriinan tirin mi siya Jisis siir yikropki krimiiram krimiir dimin biyie biyeyim simiir niinak itkiigiyim. Mi siya Devidni piugana saiir hirankin. ²⁴ Jisis siya bi niki itkin. Mi taka iya Jon siya yayim saiir boinmimauugim Isrel simiirin mi simiir mhi kwoinim wi nwoki kicina haigiyim mi op wa nwoki baptaisim. ²⁵ Jon siya ta miya saiir mirii digiyin kingiina nwokin. Mi siya boin kima paniina naingwowi, kara yipikin? Ti inkamin kima nwokwokinin kara si rani. Kima waka! Inkam nwirin wi kariir mhoiya niti, siya inkam komigin, kara inkam kigin, komii rani. Niingaka. Kara inkam biyenankin. Iga siya niinaniya wi saiir uridin siirin wa whro rani. Niingaka. Jon siya hiniina boinkikin.

²⁶ Kima ti nomiyauim, kima kariir brogaeyin siir yinisimkim, kima tir nwowim. Mi kima kariir yayi saiir wakaeki mi ti iikamim Judan iikam tani mi kima ini tirar ninkin owim mi kima kimiir kwoinim Adi Komii siir hauugiyam nitim mi kima kariir yayi saiir warar dinkan wakaeki. ²⁷ Iikamim om komii Jerusalem hir nwowim mi simiir biyan inkam ima mi ti inkamin siir bi sibgu ninokninkin. Mi digworaekwo hoimgakim sima Jisis siir tirim bidi bidinanin profet kamim sima winin ti digworaekwowim tariinanin bidi yimbiniyim. Juda simiir ii komii komiiyim sima ti profet kamim simiir yayim pi simiir mwaini. Mi sima simiir sibgu ninokninkin tani. Niingaka. ²⁸ Mi sima siirin yai biyie kwir bi tisiryiskaigim. Niingaka. Mi sima ina kauwok boinkiyim Pailat siiramin, siya ti tirki siyuin siir prii isomaokiyinin.

²⁹ Sima b̄idi dir̄iraerar digiyim digworaekwo whiekakim b̄iyya profet kamim sima winkiyim yayim siirim. Mi sima siirin paeyin hiiniya n̄irioninkinin siir hirankar swoki iniskii hai. Mi sima siirin siyano whirin siir ini haigigik.

³⁰ Mi Adi Komii siya swoki hidninsiin idwoki siirin ie hirankin. ³¹ Ti kamim b̄iyya Jisis saika napmiriyyim mi sima nu Galili siir haiburgigim mi ini om komii Jerusalem hiriir yamim. Mi ti kam kaimwowim Jisis siya simiir hiriir swoki imbiyam. Mi sima ini siirar kigim ii whiekakim. Ti diminin sima kigin mi ini iikamim simiir boinmimauuwim.

³² Mi kr̄ima ta yai kibiya kimiir asi boinm̄auuwi ti diminin Adi Komii siya n̄imbinkikin, kr̄imiir yidiwi wanwiyaeeyim simiir hauugiyim. ³³ Diminin Adi Komii siya n̄imbinkiyim kr̄imiir yidiwi wanwiyaeeyim simiir mi tariinanin simiir ȳinisimim kr̄imiir t̄iriir b̄idi ȳimbiniyyim, Jisis siya wa swoki insiin idwowi ie hiranki, hiriinanam tirkikim. Ti yayim ta yokwo Sam kwisa saiir winkiyim. Mi saeya hiniina boinkim,

kira kariir ȳinisimkin. Mi tariinanin kara ini kiriir Adi ywowin.

³⁴ Mi siya siir ie hiranki kinisiin idwoki. Mi siya mhoiyya wi swoki ao rani. Niingaka. Adi Komii siya hiriinan boinkikin.

Dimin kibiki kibiyin kara wi kimiir hauugii. B̄iyya kara ti diminin Devid siiram niki boinkin siir hauuim.

³⁵ Mi yokwo Sam kwira ya iriipi hiriinanar mi boinkika.

Mi kira wi kiriir inkam kibiki kibiyin siirin wi ienau hirar kignisu whiigr̄imgr̄inkinkaeyam tani. Niingaka.

³⁶ Iyya Devid siya niki owin mi siya ta Adi Komii siir mii miyyika saiira niki miriyyin mi siya ina yaonamin. Mi siirin, siir brogaeyin siir hiriinanar swoki haingikaigi. Mi siya ini ie hirar whiigr̄imgr̄inkinkaeyamin. Siya

ta yaiya yokwo Sam nwowa saeya Devidni biri win boinkika. Niingaka. ³⁷ Ti inkamin Adi Komii siya ieyankin hidninsiin idwowin siir piua ienau hir bi whiigrimgrinkinka. Niingaka. ³⁸ Kima ti nomiiyauim kima bidiya yinokninkin niinim. Krima ta yaiya saiirin hiniina boinmauwi kimiirin, ti inkamin siya krimiir dimin biyeyim simiirsi nankab ougin. ³⁹ Moses siir siyiu komiyyin krimiir dimin biyeyim wi siya niinak rani mi krimiirin wi siya nikiunaowid rani mi krimiirin wi inkam miyyik dap rani. Niingaka. Ti inkamin siyairgin iikam whiekakim krimiir dimin biyeyim simiir niinak itkiigiyanin. Mi yipikin inkamin naingwo tibmii mi siirin wi Jisis siya piiiyao haiginiuwi mi siya wi rirmiiya nwowi. Mi krimiirin wi siyar swoki ikiunawidi. Mi siya krimiirin wi iikam wadiya nikiuwi. ⁴⁰ Mi kima ha hirgiugiuwin ti diminin profet kamim biya sima wina yaiya saeya nitisi. Sima hiniina boinkikim, ⁴¹ bidi bidinanin propet kamim sima hiniina boinkikim,

krima ti kamim nigbumbuwanim kima wa timi kinankiuraraowin mi wi saiir saiira timi naingwokwonanae. Wim wi saeya griritkaigii. Kara ta kimiir iya kima niki owa, kara mi komiia tariinanin saiirar mriigin. Mi inkam nwrki ta miia saiir mriiyim naboinikin kima saiirimn wi naingwo tibmiinam tani.

Pol siya hiniina boinkikin.

⁴² Mi iya Pol, Banabas sowa ta maeyaua yai nidwo boinaiiya saiir haiburgiko mi ina yapniyamwo idowiiya hiriir. Mi sima ina nhinkigiyim. Mi sima ina boinkiyim, sowiirin, ini wakae namwo kowa! Aka Judami ii komii kwira kowa wa swoki it. Mi wi ta yaiya saiir swokini boinmimauuni krimiirin. ⁴³ Mi iikamim ta maeyaua yai nidwo boinaiiya hir wakae dignamim mi sima ina

nhinkiiyiyim. Mi Juda iikam nhirim mi kam nhirim, Juda iikam tani mi tiki Juda iikam tani simiir kwoinim ina kisina haigiyim. Mi sima ini Juda iikamim simiir siyiu siirrarar ywowim. Ta maeyaua yai nidwo boiniya saiir haiburgigim mi sima ini Pol, Banabas sowiir mhoiia yamim. Mi sowa yayiyim ina boinmimauuim, hiniin kima daingworinu ta Adi Komii siir naingwobumbuwa wi kimiir hauugii.

⁴⁴ Juda simiir ii komii kwira iikamim ti om komii iir nwowim, sima nit swokiyim pariiparii, ta Adi Komii siir yaiya sowa boina saiir nini wakaeniyim. ⁴⁵ Iriipi hiriinan Juda hiran Biyan Inkam Komiiyim ina kigim iikam whiekakim maeyau kwirua nwowi. Mi sima ina kigmairim ta sowiir mii aiirimim mi simiir kwoinim simiirim ini haugihaugi whyekiyim. Mi sima ini yai biyeyim simiir yigbumbuim mi ini Pol siir yayiyim simiir yanugaugauwim. ⁴⁶ Mi Pol sowa Banabas simiirin yaimwo aiirar boinmimauugo. Mi sowa boin, krira ta yai kibiya Adi Komii siira bii Juda iikamim kimiir boinmimauuniyam nitkwo. Mi kima ta yai aiirin digiumii haigingigi, aeya wim kima boinae mi nim krima ti kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siirin wi hai rani. Mi wakae kimal! Panao krira pi kimiir haiburgigi mi krira pi iki isid whirin siyim nami. Mi ta yaiya pi simiir nini boinmauugigi, sima Juda simiir iikam tani. ⁴⁷ Biyan Inkam Komii siya hiniina boinkikin kariirin,

kara kimiir nimbingikim siyiu miyik iki iikam isid whirin simiir nisiimauuwim Juda iikam tani siyiuin nitmaisok okwowyin siir. Mi kira ini pae niyuanan ywowin, simiir niuya haiginiuwam. Mi iki om whiekakim ti nu iir nwowim, simiirin wi ti yai aiir boinmauwi kira. Mi simiirin wi siyiuin nitmaisok okwowyin wi kira pi yisiisimauu

haiginiuwini.

⁴⁸ Mi iikamim Juda iikam tani sima ta yai aiir wakaeyim mi simiir mhii kwoinim ini wadieya ywokiyim. Sima ini maingimainga ywokiyim ti Biyan Inkam Komiiyin siir yaiya aiirimini. Mi iki iikam whiekakim Adi Komii siya nimbini, kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyiin siir haiyim. Mi sima ina yangwo tibmiiyim.

⁴⁹ Mi Adi Komii siir yaiya ini ta maeyau aiir yamkiya. ⁵⁰ Mi Juda simiir biyan kamim sima ini hopsowoiu wigim inigakim Adi Komii siir inig iir hainaniyim simiir kwoin imiir. Mi Biyan Inkam Komiiyim ti om komii siir nwowiyim simiirin warar. Mi sima ina yigbumbuim Pol, Banabas sowiirin. Mi sima ina kauriirgiyim sowiirin sowa ti nu iir kipi nwo. ⁵¹ Iriipi hiriinan mi sowiir iga hir nwowim sinim ini ti omin siir yikrimkrinkigigin. Mi dimin biyeyin ini simiir hirar ywokiyim. Mi sowa ini om komii Aikoniam hiriir yamwo. ⁵² Mi iikamim naingwo tibmiiyim om Antiok hiranim sima ini maingimainga kiina ywowim. Mi Adi Komii siir naeyuin siir kirieya ini simiir yaninkiniu iuwim. Iriig.

14

*Inkam nwis*o sowa om Aikoniam hir miriigo.

¹ Mi om Aikoniam hirin, sowa hiriinana swokini tiriu. Sowa ina yapninpokainamwo Juda simiir maeyaua yai nidwo wakae saiir mi yai hir ini okwo boiniu. Mi iikam isid komiiyin Judainim mi Grik an ikim, sima ina yangwo tibmiigiyim. ² Mi Juda iikam nhirim bi naingwo tibmiigim mi sima iki iikam nhirim Juda iikam tani, simiir kwoin imiir ini hopsowoiu. Sima io ti Jisis siir isidan inkam nwis sowiir nwowim. ³ Mi aposel inkam nwis sowa om Aikoniam hirin ii kasaka bi nwoko. Mi sowa ini kirieya ywonamwo. Ti Biyan Inkam Komii siir yai

aiir boinmimauuwim. Mi sowiir iinim ti Biiyan Inkam Komiiyin siya kirie haiginiu mi sowa kiriepai kiriepaiyim ina tiramwo. Ta kirieya Biiyan Inkam Komiiyin siya niisiimauuga iikamim simiir. Ta siir naingwobumbuwa mi saiiir yayim ini kaimwowa ywowim. ⁴ Mi ti om komiiyin siir hiran iikamim sima isido whisa ywo. Mi nhirim Juda maka ywo mi nhirim aposel inkam nwisowakar ywo.

⁵ Mi mhoiia kam nhirim Judan iikam rani mi Juda sima ina nhinamim. Mi ti isid whiso simiir biiyan iikamim sima nhinam sima Pol, Banabas sowiir diriraerarbumbuwm naingwokim. Sima sowiirin siiyani kaiyimik aokiyim naingwokim. ⁶ Mi sowa ta io aiir bidi hirnao. Mi sowa nu Likionia hiran om komiiyo Listra mi Debi om nhirim sowiir kingiin nwowim, simiir hiriir yidaman. ⁷ Mi sowa ta yai win kibiya Jisis siira ini omom omomim simiir yaboimamauuyokiyokiiyamwo. Iriig.

Pol, Banabas sowa om Listra hir miriigo.

⁸ Mi om Listra hiran, inkam nwirin ini hir nidwowin, siir igao bidi yinsimsiriunamwo, siir apua aeyar naokaininkinkiyin siirin mi hiriinana nwokin. Tiki inkamin siya bi swoki apririr sranikin. Niingaka. ⁹ Mi siya wakaeki Pol siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuin. Mi Pol siya siirsiira kaonanaei. Mi ini siyar kigiyin ti inkamin naingwo tibmii dig namwo iuwim mi siya wi wadiyar nwowi. ¹⁰ Mi Pol siya igao yaiya boinki, kira dinsiin okwoki! Mi siya bi kimiminkikin ina yinsiin okwokiyin mi ina yopnatkiigiiyamin mi siya ina yapririrkiyinin. ¹¹ Mi iikam whiekakim ti diminin Pol siya tirkiyinin siir kigiyim mi sima nu Likionia simiir yaigina saiiir kauwok boinki! Krimiir wanin ini inkam piua swoki imbiniyinin. Mi tapa tisi krimakar nwowim. ¹² Mi sima Banabas siirin hiniina mi dap Sus mi Pol siya yai boinan inkamkin mi Sima Pol siir inigin Hemis asi dapkim. Ti inig whiso Sus mi Hemis

dapiyo, yim simiir wanmi digworaekwokim, simiir inig imiir hainanikim. ¹³ Ta omaka Sus siir inig hainaniya ini ti om komiiyin siir yaba miriyya. Mi prismi yaowae adin ta omaka saiir kigriraowiyin mi bulmakau ii nhirim ina hainamim. Mi kipim ina yomboboriuninkinim mi ina hainamim. Mi ti om komii siir anoin siir kingiin yamwoiu. Mi iikam whiekakim sima warar yitim digworaekwowim sowiir hauugiyim. Mi ti digworaekwowim sima sowiir hauuwim, biyya sima simiir wanin Sus siirin hiriinan naeyim simiirar mi inkin imiyyaekim. ¹⁴ Mi aposel inkam nwisso Banabas, Pol sowa, ta hiriinan yaiya saiir wakaeyo mi sowa ina kigo. Mi sowa ini io simiir ywowo. Mi sowiir yuuso ina yinikibimbirgiyo. Mi sowa ini iikamim simiir bopwoniya iwitninopkainamwo. Mi sowa ina kauwokiywo, ¹⁵ kima ti kamim kima hiniin dimusi tirkim? Krira inkamaigo, krira kimiir hiriinanaigo. Krira Jisis siir yai win kibiya kimiir boinmimauuam nitko. Mi kima ti siyiu biyeyim simiir diuguski. Mi kima Adi Komiiyin krimiir yaimin dimin wakaeyiyin siiramar daingwo tibmii. Nu ninomor mi whiii komii komii ikim mi digworaekwo hoimgakim ti nwowim siya nonkwokwokim. ¹⁶ Kibiel! Biyyan iiyim iikam whiekakim ti nu iir nwowim siya simiirar kigninkinkin. Sima simiir kwoinka naingwo diriraerarkim. ¹⁷ Mi siya bi naguprakaigin. Mi kima pi siirim whaowae rani. Niingaka. Mi siya kimiirin dimin miyyik iirar diriraerar haiginiugin. Mi naowin ninomor kou hir nwowin pa mi diriraerarki kimiirim mipa mi kinaini. Mi naeyim siya diriraerarkiyim ini wadieya yimbiyamim. Mi naeyim siya dig haiginiuwu mi kimiir kwoinim maigimairga asi nwowi. ¹⁸ Mi sowa ta yaiya saiir boin digiyo mi sowa miinan nap mirii nanaeko iikamim simiir nikiduwim. Mi sima ti wraisuim nanag hainamim sowiir kipi hauu biyya simiir wanin Sus siir hauuwim mi

siir hiriinan. friig.

¹⁹ Mi Juda iikam nhirim om Antiokanim mi om Aikoniaman ikim, sima ina yitim. Mi iikamim simiir kwoinim sima ini hopswoni. Mi sima siiya minim ina kaiyimikim Pol siir. Mi sima Pol siirin ini om komii siir yaba hiriir kinaniyamin. Simiir kwoinim ha naingwokim, siya naowigusami. ²⁰ Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ini siirar yokwo kaeyokaiyim. Mi siya ha ninsiingiyin, ini oma hiriirar swoki apninopkai namin. Mi iigwira siya Banabas saika yam om whirin min nikiuwiyin Debi hiriirin.

Mi Pol Banabas sowa nu Siria hir nwoin omisimin Antiok mi sowa hiriir swoki am.

²¹ Mi sowa ta yai win kibiya ti omin siir hiran iikamim simiir boinmimauu haiginiu. Mi sowa hiriinan turkiywo mi iikam whiekakim ina yaingwo tibmiigiyim. Mi mhoiya sowa ina swoki amwo ti simiir om whoimim Listra mi Aikoniam mi om Antiok hiriir. ²² Mi ti om whoimim iikamim naingwo tibmiiyim sowa nwoki whinkinsiis haiginiuwi simiirin. Mi sowa simiirin haniingi boinanae. Mi kima kimiir naingwo tibmii aiirin donkworinukripkai. Biiya krime siyiun hikpai hikpai haiiyin mi siir tiki hopniin apnam. Mi mhoiya krime wi ti Adi Komii siir om kibiyin iikam whiekakim mi digworaekwo ikim simiir kigirkakiyin wi siir nami. ²³ Mi sowa kam adi yaowae nhirim simiirin siyu komii kigriraowam yimbin. Mi omkakim Adi Komii siir inig hainaniyim omom omanin simiir hiran iikamim naingwo tibmiiyim simiirin warar. Mi sowa Adi Komii siirin sriyo mi nae minim ini wara haiyakiyim. Mi sowa ti iikamim naingwo tibmiiyim Inkam Komiiyin siirara hauuswokiyim, siya kigriraowam.

²⁴ Mi mhoiya sowa nu Pisidia sowiir boponau aiir yapam. Mi nu Pamfilia hiriir yapnimbiiyam. ²⁵ Mi sowa

om komii whirin Pega yai hir boinmimauugik. Mi mhoiia sowa om Atelia hiriir yapiinam. ²⁶ Mi om Atelia hirin, sowa siyaiini yani kwiriinam. Mi siyaiia sowiirin, om Antiok hir swokaka atkiniugig. Biya ti omin iikamim Adi Komii siirim naingwowyim mi sima Adi Komii siirim kwisboinki, ti inkam nwisowiiiram miya sowa miriia sair kirie haiginiuwim. Mi sowa hiriinana tiro mi sowa ina swoki imbiyamwo ti om iirar.

²⁷ Mi iya sowa om Antiok hiriir nimbiamwo mi sowa iikamim naingwo tibmiiyim simiiram in yikuuna digim, sima maeyau kwiruwa nwowim. Mi sowa ina boinmimauuim digworaekwo whiekakim Adi Komii siya sowiir whindiriraerarim. Mi sowa ina boino, Adi Komii siyar niyok haiginiugikin kririir siyiun iikam nhirim Juda inkam tani ta Adi Komii siir yaiya sair boinmimauuim. Mi sima wi nwoki aingwo tibmiiyim. ²⁸ Mi sowa iikamim naingwo tibmiiyim simaka ii kasa bi nwoko. Iriig.

15

Iikam Whiekakim naingwo tibmiiyim ini om komii Jerusalem hirara yaingiriyuuim

¹ Mi nu Judia hiran kam nhirim, sima ina yapiinamim om Antioka hiriir. Mi iikamim naingwo tibmiiyim yai simiir ini boinmimauugig. Mi sima boin mi kima siyiun Adi Komii siya hauugiyin Moses siir kima siir tir karam mwowi mi kimiir mioisim kitiyopnir hai karamae mwowi mi Adi Komii siya kimiirin wi wara kaoprigi okwo rani. Niingaka. ² Mi sima hiriinan yai boinkiyim mi Pol sowa Banabas sowa io prasae bi nwoko simiirin. Mi sowa simaka yai prasae bi niniinansaoko. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima yikropki Pol, Banabas sowiirin. Mi kam nhirim om Antiok hiranim sima ini wara yinkin amim om komii Jerusalema hiriinin, ta yaiya sair nini bointibmii

kimaigikim aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim simakar.

³ Mi simiirin iikamim naingwo tibmiiyim sima nikropikim. Mi sowa ti nu komii whiso Finisia mi Sameria sowiir bopwo hir napamko. Mi iikamim naingwo tibmiiyim ti nu whiso sowiir hir nwowim omisisimim simiir hiran iikamim simiir ini boinmimauuwu ta yaiya. Mi sowa simiirin hiniina ini boiniu, Adi Komii krimiir Wanin siya bidi kisina haigiyin iikamim Juda iikam tani simiir kwoinim. Mi nu Finisia mi nu Sameria hiran iikamim mi sima ini maingimairga taokitaoka ywokiyim Pol siir yai aiiramim.

⁴ Mi sowa om komii Jerusalem hiriir nimbiyamwo mi iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim mi aposel kam ikim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim, sima sowiir boin wadiewin. Mi Pol, Banabas sowa digworaekwo whiekakim Adi Komii siya tirim sowiir mi simiir ini boinmimauuwu. ⁵ Mi Farisi simiir iikam nhirim naingwo tibmiiyim sima ina yinsiin okwo boinkiyim, kam nhirim Juda iikam tani simiir, simiir mioisim ti kitiyopnimir hai. Mi kima simiir boinki, sima Moses siir siyiu iir dap.

⁶ Mi ti aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim sima iripa yidwo hid boinai ta yai aiirim. ⁷ Sima yai whiekakim boinai digiyim mi Pita siya ina yinsiin okwokiyin. Mi siya simiirin ina boinkiyin, ti nomiyauim! Kima bidi yinokninkinim. Adi Komii siya hid haiginiugikin miyim krimiir. Mi bidi bidiniya kariirin siyar nimbingikin ta Jisis siir yai win kibiya saiir boinmimauuwam iikam nhirim Juda iikam tani sima wakaei mi sima wi wara nwoki aingwo tibmiiyim. ⁸ Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yinokninkinin simiir kwoinim. Mi siya ina mi inokninkin iikamim Juda iikam

tani simiir kwoinim. Mi siya siir naeyiun ini simiir hauugiyin krimiir hauugiya sair hiriinan. ⁹ Mi siya Juda iikam tani simiirin yaeya siyu whir bi tirikin mi Juda iikamim simiirin yaeya bi mi tirkin. Niingaka. Iikamim siiram naingwo tibmiiyim simiir dimin biyieyim wi Jisis siyar whinkaoprigi okwowi. ¹⁰ Mi kima tariinanin Adi Komii siirim dimusi kinankiwi? Mi kima ti iikam nhirim Juda iikam tani naingwo tibmiiyim mi kima hik simiir dimusi hauugin? Biya krimiir yidiwi wanwiyaeyim mi krima ti hik hiniinim simiir haiyim wi dig nwo rani. Niingaka. ¹¹ Mi krima ha naingwo tibmii mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir naingwobumbua wi saeyar swoki kaopriginaowidi krimiirin. Mi simiirin iriipi hiriinan wi wara mi inkin kaoprigi okwowi. Pita siir yaiya ini dig ywokiya.

¹² Sima ti iikamim yai bi boinmiminkim simiir wiinim Pol mi Banabas sowiir yaiyama mauugin. Mi sowa simiirin min boinmimauugin dimin kirie komii komiiyim Adi Komii siya diriraerim Juda iikam tani simiir mi sowa simiir boinmimauugin.

¹³ Mi sowa ta yai aiir boin digiyo mi Jems siya ina yisiin okwo boinkiyin ti nomiiyauim! Kima kariir yai aiir ti wakaeki. ¹⁴ Saimon siya kimiir bidiya iki boinmauwun hiniin, Adi Komii siir kwoinin ini simiiramar yaingwo hirirugiyin ti iikamim Juda iikam tani simiiram. Mi siya kiyaina iikam nhirim simiirin, sima siir isid nwowim. ¹⁵ Mi taka yaiya profet kamim sima boina mi sair hiriinanairga. Mi sima David siir isid iiram win boinkikim. Taka yaiya hiniina boinkika,

¹⁶ krimiir Biyan Inkam Komiiyin siya hiniina boinkikin, mhoiyya kara swoki iti mi ta Devid siir omaka nakainam ya wi kara swoki haininasiin okwowi. Mi iki sair digworaekwo nhirim, biyie nwowim,

yim wi yaeya kara swoki grab mirii. ¹⁷ Mi iikam nhirim Juda iikam tani yim wi kariiram wit. Mi iki iikam whiekakim nu whiranim kariiram naingwo tibmiiyim, yim iriipa hiriinan kariir waraigim. Mi siya hiniina boinkin. ¹⁸ Biiki Biyan Inkam Komiiyin, siya ta yai aiir bidi boinin.

Mi tariinanin siya ina swoki boinkiyin,

¹⁹ mi Jems siir yaiya tasa niki amyokiyokiya. Kariir kwoinin hiniingin, iikamim Juda iikam tani simiir kwoinin ina kisina haiginamin Adi Komii siirim mi krima simiirin kiigi kipi ninki. ²⁰ Niingaka. Krima simiirim in yokwo ti win hauugi. Mi simiir yokwowa hiniina win boinki mi sima siyiu biyie whiekakim uruwai siyaowainiyim simiir diuguski. Mi sima hiinanaeni siyiu in siirsi dapiyok. Mi sima iki wraisuim niyara sima nimborkrimkrikiu aokiyim simiir kipi nae. Mi sima wraisupai wraisupaiyim simiir nhie imiir kipi mi kwiya. ²¹ Krima dinokninkin, biya hiriinan mi tariinanin iriipa hiriinan iki om komii komii whiekakim inkam kakaigim, Moses siir siyiu komii siir yai imiir boinmimauuam. Mi sima siir yai aiirar mwainikim maeyauim yai sima nidwo wakaeyim simiir. Mi Juda simiir ii komii komii ikim. Iriig.

Siima yokwo iki iikam nhirim Juda iikam tani Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim simiirim win hauugika

²² Mi aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim mi inkam ima sima yai maeyauu kwiruwa minam nidwo binaigim, inkamwo nwisa nimbinkiyim Pol, Banabas sowaka namim, om Antiok hiriir. Mi ti inkam nwiso sima nimbino sowiir inigo Judas mi siir inig whirin Basabas mi nwirin, Sailaskin mi iikamim naingwo tibmiiyim simiir biyiyin ini sowa ywowo.

²³ Yokwo kwira sima sowiir win hauugiya Juda iikam tani simiiram mi saiir yayim hiniina win boinkikim, krima aposel kamkim mi krima inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim krima kimiir nomiiyaukim. Krima winkika ta yokwowa kimiirim ti nomiiyau nhirim, Juda iikam tani om Antiok anim mi nu Sirianim, kimiirim. Ti akamim! ²⁴ Krima bidi wakaeyim! Krimiir kam nhirim kimiirim nitkim mi yayim sima boinim kima ini kakar ywokiyim. Mi kimiir kwoinim sima pridaiginiugim. Mi krima simiirin hiriinan bi boinkikim. ²⁵ Krima ta yaiya saiir wakaeyim mi krima ini kwoin whirua ywowim. Mi krima ina boinim, nim inkamo nwise ti ikropki kimiirim ti krimiir nomiiyau wadie nwise sowaka Banabas Pol. ²⁶ Mi sowa naosi bi naingwoyimiyo, krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisiir mi aiir napmriiyamin. ²⁷ Mi krima Judas Sailas sowiir asi nikropkiko, ta yai aiirin pi sowiir yaiga nini boinmimauniyim kimiirin. ²⁸ Mi Adi Komii siir naeyu miyikin ini krimaka nwowin. Mi krima yai bidi kitibmii boinim mi krima kimiirin pi yapa hik kwiri swoki inkin hauugi rani. Niingaka. Mi kima ti hiriinan dimin iirarar tir. ²⁹ Mi kima wraisuim sima nisomaowim mi uruwai siyaowaini hauuim, kima simiir kipi nae. Mi kima wraisuim nii ara sima nomboru aokiyim simiir kipim kipi mi ae. Mi simiir nhieyim kipi mi kwiyae. Mi kima hinanaeni siyuin siirsi dapiyok. Kimasiya kigririraona mi ti hiriinan siyu iisi dapiyok. Mi kima wi wadieya sibgu okripkai. Ta yokwowa ini digyokiya.

³⁰ Iikamim sima nikropkikim mi sima om Antiok hiriir yapiinamim. Mi sima iikamim naingwo tibmiiyim simiirin ha nikiunamim maeyau kwirua haingiriyu owim mi ta yokwowa ina hauua simiir. ³¹ Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ta yokwowa saiir mwainim mi sima ini maigimairga ywokiyim. Ta yaiya simiir whinkinsiis

haiginiuga sima winkiya. ³² Mi profet inkam nwisu Judas, Sailas sowaigo mi sowa yai miyik miyikim iikamim naingwo tibmiyim simiir asi boinmimauugo mi simiirin sowa whinkinsiis haiginiugo. ³³ Mi sowa om Antiok hirin ina iki onanaeyo bi namsasaugo. Mi iikamim naingwo tibmiyim sima sowaingin ina boin wadiekiywo. Mi sima ina swoki ikropkiywo simiirimar. ³⁴ Mi Sailas siir kwonin ina yaingwovin, kara wi om Antiok tirar nwowi.

³⁵ Mi Pol, Banabas sowa om Antiok hir nwoke. Mi sowa kam nhirim simaka yinkan miriirim, iikamim simiir nisiisimauuam Adi Komii siir yai aair. Mi Biyan Inkam Komiiyin siir yai win kibiya sair boinmimauuam.

Pol, Banabas sowa ini yapa yapa yamkiywo

³⁶ Mi mhoiya bwan nhirim bidi yakaigiyim mi Pol siya Banabas siir boin, krira swoki ami iki nomiiyauim om komii komiiyim simiir nwowim simiir swoki apkig ami biya krira boinmimauuim Biyan Inkam Komii siir yaiya sair. Mi krira simiir ninokninkinim, sima ina namisi sibgu owim, iyie? Niingaka. ³⁷ Banabas siya minam naingwokin Jon siya saikar namim mi siir inig whirin Makin. ³⁸ Mi Pol siya ina boinin, ti inkamin biya krimiirin nu Pamfilia hir haibugikin mi siya mi kriraka miriirim wara bi nitkin mi krira siirin wi wara kipi nikiunam. ³⁹ Mi sowa io ti dimin iir haniingi ywonanae. Mi sowa iripa bi miriigo. Mi Banabas siya Mak siir yikiunam mi sowa siyai ira sair kwirinam mhuusim whirin Saipras siir hiriir namam. ⁴⁰ Mi Pol siya Sailas siir yikiunam mi ini sowa yamwo. Mi iikamim naingwo tibmiyim sima boin, Adi Komii siir naingwobumbuwa saeya wi kowaka nwonami. ⁴¹ Sailas sowa Pol nu Siria mi nu Silisia ti nu komii whiswo sowa bopwo hir napamwo mi iikamim naingwo tibmiyim simiir whinkinsiiskim sowa. Iriig.

16

Pol siya Timoti siir yimbin saika namam.

¹ Pol siya wara yinkin am om Debi mi om Listra sowiir hiriirin. Mi om Listra hirin inkamin naingwo tibmiiyin nwira nwwi. Siir inigin Timotikin mi siya Juda wiga saiir yinisimkin. Saeya bidi yaingwo tibmiiya. Mi siir adin Grik inkamkin. ² Sima iikamim naingwo tibmiiyim om Listra mi om Aikoniam hiranim, sima siir siyiu imiir boinkim, Timoti siya inkam wadiekin. ³ Pol siir kwoinin ha naingwowi Timoti siya saika wara namim. Mi siya siirin ina yikiunaniyin. Mi siir moisa ina kitiyopnir haiya. Siya Juda kamim hir nwowim simiirsi naingwokin mi ti hiriinan siyiuin siir asi tirkin. Juda iikam whiekakim siir ninokninkinim Timoti siir adin Grik inkamkin. ⁴ Pol, Sailas mi Timoti sima ina yapnamim om komiiyim simiir. Mi ta yaiya aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim, biiya sima nimbointibmii kimaiya iikamim naingwo tibmiiyim om komii Jerusalem hiranim simiiram mi sima ti kam nwoimim simiirin saiirar swokini boin naingwo iu. Mi sima boin, kima ti siyiu iirar ti swoki ap. ⁵ Mi omom omomim ti kam nwoimim sima naboimamauuim simiir hiran iikamim naingwo tibmiiyim ini komiiyar ywokiyim. Mi inokinokin simiir isidin wi komiiyar nworaraowi. Iriig.

Pol siya whinkigmimikwinkin nu Masedonia hiran inkamin siirin.

⁶ Mi sima ti nu whiso Frisia mi Galesia sowiir boponiya napamo mi Adi Komii siir naeyiuin siya boinikidugi, kima nu Esia hirin wi yai kipi nini boinmimauuiu. ⁷ Mi sima nu Misia hir ini apieyokmainaki. Mi sima minam tirkim, pi nu Bitinia hiriir napninopkainamim. Mi ini Jisis siir naeyiu ieya yikidunaowidim simiirin. ⁸ Mi sima nu Misia hirin asi napkindiyugikim. Mi sima

ina yapnaniyim om Troas tiriir. ⁹ Mi niyaka Pol siya dimin whirin nhwonan whinkigwinkin. Mi inkam nwirin nu Masedonia hiranin siya ina yinsiin okwo kauwok boinaekiyin Pol siiram. Kira wara whii komiyya solwara nikiuwiya saiir whii mirmiiya tiriir wit! Nu Masedonia tiriir, krimiir nini whindiriraerar haiginiuniyam. ¹⁰ Pol siya ti dimin iir bidi kigiyin mi krima bi kimiminkikim ini digworaekwo imiirar diriraerar namim nu Masedonia hiriir namimin. Krima bidi yinokninkiyim Adi Komii siya nikiugikin krimiirimin. Yokwo Komii saiir yai win kibiya simiir boinmimauuim. Iriig.

Lidia Saeya bidi yaingwo tibmiiya.

¹¹ Mi krima siyaii aiirin om Troas hir nwowa saiir yani sain kwiriinam. Mi ta siyaiya ini om Samotras hiriirar kigiriinama. Mi igwira om Niapolis hiriir yakiyam. ¹² Mi krima ti om iir haiburgigim mi om Filipai hiriir yapnimbiam. Biya siya ti omin Rom hiran iikam nhirim sima nini kripkii whinikin. Mi ti om komiyyin ini nu Masedonia siir nu haimii iir nwowin. Krima ii kasa bi niki onakikim ti om iirin. ¹³ Mi Juda simiir ii komiyya krima om iir haiburgigim mi ina yapniyamim ti ie siir kingiin hiriir. Ha naingwokim ta opa saiir kingiin hirin, saeya nhwo kwiskak maeyaugi niuwi. Mi ta opni maeyaua krima kigi wig nhirim hir nwowi. Mi krima yai simaka yidwo boina.

¹⁴ Wig ira saiir inigin Lidiaka. Saeya ta wiga Adi Komii krimiir Wanin siir inig hainan kirieka. Mi saeya ta yai aiir wakaeya mi saiir omin Taiatairakin. Mi saeya yiuis pariidnan pani miyya saiir miriiga. Mi saeya umir pi saiir siyar mi hai. Biyan Inkam Komiyyin siya kisina haigikin saiir kwoinin mi saiir wiina ini yaiya Pol siya boinkiya ini saiirima mauugiya. ¹⁵ Mi saiirin op ina baptais haiginiua mi saika iripa omaka irua whwonkaiyim simiirin warar.

Mi saiirin op ha baptais digiya mi saeya boinki krimiirin, kima kariirin ha naingwowi kara Biyan Inkam Komiiyin siirim bidi yaingwo tibmiikikina mi kima pa nwoki itim kariir omaka aiirin. Mi saeya krimiir boinanaeya mi krima ini saiir yai aiirar mi wakaeyoknanamim. friig.

Pol, Sailas sowiirin omakanau hiugripkiikikaigo om Filipai hir.

¹⁶ Mi iigwira krima ti ieyin siir kingiin hiriir napnamim mi Adi Komii siirim ini sriiyu ta maeyau aiir. Mi wig ira mii niinga priimiriya saeya krimiirin siyiu hir yapyiskaiwin. Mi saeya ta wiga uridyiu biyeki bidi yinkiniukikaia. Mi saeya iki boskwonauwan yaimin diminin pi saeya niisiisimauwi. Mi ta wiga saiir biyan iikamim sima umir komii pi miya saeya miriia pi saiirsiyar mi haii. ¹⁷ Ta wiga saeya ini Pol siya mi krima, saeya ini krimiir mhoiia yita. Mi saeya inokin pi hiniina kauwok boinkii, kima ti kamim Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowiyin siir mii miriyim, kima krimiirin siyiuin Adi Komii siya kaoprigi okwowyin siir boinmimau. ¹⁸ Inokin ta wiga hiriinan siyiu iirar tirnanaeka. Mhoiia Pol siir piua ina piyaokiya mi siya ha haimisiyao okwo kaokiyin ta wig aiirim mi siya yiu biye iir boinkii, kara kiriirin Jisis Krais siir inig iir boinki, kira ta wig aiir diuguski! Mi ha damki! Mi ti uridyiu biyeyin bi kimiminkikin, ta wig aiirin ina yuguskiyin mi siya ina yamkiyin.

¹⁹ Mi ti omin siir biyan inkam komiiyin sima bidi kigii, ti diminin mi sima ina yinokninkiyim, ta wiga saiir umir miya nikiigiya. Mi sima Pol, Sailas sowiir yonkworimdinu mi sima sowiirin ina kiyainamwo mi sima maeyaua sima nidwo boinaia biyan inkam komiiyin saika hir ini boinaiyu, sowiir boiniyopnatkaigiyam. ²⁰ Mi

sima sowiirin biyan inkamin yai wakaeyin, siirim yikunam. Mi sima ina boinim, ti inkam nwiswo Juda hiranko. Ti krimiir om komiyyin sowa nini priidiriraerarbumbuniko. Mi krimiir iikamim kakak asi nwokim. ²¹ Mi sowa simiirin yaeya siyiu whir bi niisiisimauugo. Mi nim krima om komii Rom simiir siyiun siir napikim. Mi ti siyarin yio iripa bi namasugin. Mi krima ti siyiun sowa niisiimauuwun siir kipi nap, yio ini yaeya siyiu ywowin. Mi ti yayim sima boinim ini dig ywokiyim. ²² Mi iki iikamim simiir yayim ini sowiirar swoki inkin boinhiuriiyugiyim. Mi inkam komii komiyyim yai hidiyim sima yinikiwimwitki sowiir yuiso. Mi sima boinki, sowiirin idgiu hankak dwoki. ²³ Mi sowiirin idgiuni yiparnanae. Mi sowiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir dokmwun apninopkaigi. Mi inkamin ta omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin siir boinki, kira sowiirin wi sibgu waikao. ²⁴ Mi ti inkamin waikaowiyin, ta hiriinan yai kirie aiir wakaekiyin mi ta omaka hiuyokiyokaiya sowiirin saiir omaka igibopwo hir yami okmwun idwokaiyu. Mi siya sowiir iga kwiiyim pae komii komii wiso sowaka yinkin irioninkin widgig.

²⁵ Mi hirii tirii niibwopwowin Pol, Sailas sowa Adi Komii siirim sriiwii. Mi Adi Komii siir mwayim ini simiir warar waokaowiiyo. Mi kamim sowaka ninkin hiugripkiyyim, sima ini sowiirar wakaemimikwiiyim. ²⁶ Mi bi kimiminkikin nin komiyyin ina yitkiwiiyin. Mi ta omaka saiir iyinpaeyin whiekakim ini praprada kinkiyim. Mi ti omaka simiir hiugrimkripkiikikaiyim simiir anowim ini sima sima haiwaokiyim mi ti kam whiekakim weyinsopim simiir ninimnirkaiyim ini sima simar huiwhromwhro ikiigiyamim. ²⁷ Mi inkamin ta omaka saiir waikaowiyin siya ha ninsiingiyin ta omaka hiuyokiyokaiya saiir ano whiekakim simiir kigiyim hai-

waokiyim mi siir kwoinin ina yaingwokiyin tari kam whiekakim tapair hiugripkiikikaiyim bidi yidamkiyim. Mi siya siir kamkiu iir asi kiwokhaigin siya siyar swoki hampimpitnam. ²⁸ Mi Pol siya ini komiia kauwok boinkiyin! Kira kinakina kipi diriraerarbumbuna. Krima bi nidamamkim krima tisi tirirar nwowim. ²⁹ Mi ti inkamin waikaowiyin ina kauwok boinkiyin, paeya niyaeiia saiirim mi siya ina iwit ninopkainaniyin omaka apanauwa hiriir mi siya nidid prasae bi kikinkin, siir kiu minim ini nopnopa warar kinamin. Mi ini Pol, Sailas sowiir igmiiga ini akai hiiuwun. ³⁰ Mi siya ina yikiuna apninaniyamo sowiirin yaba hiriir. Mi ina boinin, kowa inkam komiiko kara piki hiniin diminin siir ti tir? Mi Adi Komii siya pi kariir niki animaiwarkainam. ³¹ Mi sowa ina boino, kira krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siirim daingwo tibmii. Mi Adi Komii siya wi kiriir nwoki anmaiwarkainaei. Mi kiriir omakan iikamim iriipi hiriinan, wi siyakinar nanmaiwarkaina swowi. ³² Mi sowa ta yai win kibiya Biyan Inkam Komiiyin siira simiir boinmimauugim siya. Mi iikamim siir omakanim simiir warar yinkin boinmimauu. ³³ Mi ta ii aiirin, ti inkamin omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin sowiir paowaiyim ini siya hiisokim. Mi bi kimiminkikim siya mi iikamim siir omaka iruanim sima op ina baptaisim. ³⁴ Mi siya sowiirin ina yikunamin siir omaka hiriir. Mi siya sowiirin nae minim ina hauu aeyin. Mi maingimairga prasae rani, siya nwowa iikamim omaka irua saika wh-wonkaiyim simakan. Mi sima Adi Komii siirim in ina yaingwo tibmiiyim.

³⁵ Mi igwir nugakin, inkam komiiyim yai hidiiyim om komii Rom hiranim sima swoki ikropkiyakwok, kam nhirim yai niniiyim simiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir hiriir. Mi sima ini boiniu, kira ti inkam nwisu sowiirin

ti ikrop apniki. ³⁶ Mi ti inkamın omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin siya Pol siir ini boınmauuu. Mi siya boın, iki inkam komiiyim yai hidiyin om komii Rom hiranım sima bidi boınkiyim kowiirin pi kara nikropkii mi kowa ta omaka hiuyokiyokai aiirin haiburgig mi ha dapniyam mi kowiir kwoınin hiinsim hiinsima dwo. ³⁷ Mi Pol siya simiirin ina boınmauun, krira ini om komii Rom hiran inkam ywowo mi sima kririirin yai miıyik bi sibgu boınkim. Mi diminin krira tirbuin siir bi boınmauugim. Niıngaka. Sima kririirin iikamım simiir whwonkam ida, hindara priitokim. Mi sima kririirin omaka hiuyokiyokaiya saiirin whisariiya nokmwın apınopkaigiko. Mi tari sima kririirin hindara haigiprakai ikrop apniyamam naıngwokim, aniya? Niıngaki, niıngakiınga. Om komii Rom hiran inkam komii komiiyim simar wit. Mi kririirin simar swoki ikrop apniki idwowiıya hiriirin.

³⁸ Mi kamım yaii niıniıyım, sima ta yaiya saiir wakaenamım mi ina yamım mi biıyan inkam komiiyim yai hidiyım, simaka ini boınu mi biıyan kamım yai hidiyım, sima ha wakaewinım, sowa ini om komii Rom hiran inkamar mi owo mi sima ina yididim. ³⁹ Mi sima ha namım mi sima sowiirin ina ini ouumikmik boınuwım. Mi sima boın, krıma kowiirin siyu miıyiknan bi tirkikim. Mi sima ina whınapniyamım idowııya hiriir. Mi sima boınki, kowa ti om komiiyin siir haburgik mi kowa maeyau kwıra dapnam. ⁴⁰ Mi sowa ina haiburgigo ta omaka hiuyokiyokai aiirin. Mi sowa Lidia saiir omaka hiriir yam. Mi sowa iikam nhirim naıngwo tibmiıyım simiir ini kigiı. Mi sowa yai nhirim simiir boınmımauu, simiir kwoınim kirie nwoki owım. Mi sima ha haiburgigim mi sima ina yamım. triig.

17

Mi om komii Tesalonaika hiran iikamim sima Pol Sailas sowiir tioim minkim

¹ Mi sowa ha napnamo mi sowa om whirin Amfipolis hiriir yapnimbiiyam. Mi sowa ti om iir haiburgigo mi sowa om komii whirin Apolonia hiriir yimbiiyam. Mi sowa ti om iir mi haburgigo mi sowa om komii whirin Tesalonaika hiriir yimbiiyam. Mi omaka ira Juda simiirga yai nidwokai wakaeiya ini ti om iir nwowa. ² Pol siir siyiun iki om komii komiiyim siya namim, siya pi Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya mi siya pi simaka ninkin apninopkainami. Mi Juda simiir ii komii komii kwoimim siya simaka yinkinwamwarkii boin, Adi Komii siir Yokwo Komiiya sair yai imiir. ³ Mi siya Adi Komii siir Yokwo Komiiya sair yai imiirin minam boinmimauugin simiirin, Adi Komii siya bidi yimbiniin inkam nwirin, hik haiyamin. Mi siya wa naonami mi siya wa swoki insiin idwowi. Mi siya boinki, ti inkamin Adi Komii siya nimbinin, siya Jisis siyairgin. ⁴ Mi Juda iikam nhirim simaka hira nwoyim, sima ini Pol siir yai aiirim yaingwo tibmiigiyim. Mi sima ini Pol, Sailas sowiir isid ywowim. Mi iikam whiekakim Grikanim, yim sima iriipi hiriinan Adi Komii krimiir Wanin siirima mi hainanikim. Mi simiir iikam isid briipriyin sima ini sowaka yinkin itinakium. Mi bii nwowi wigim, yim ini hiriinanar mi tirim.

⁵ Mi Juda simiir kwoinim whwokwoka bi nwokikim mi sima inkam biyeyim siyu hir napamim simiiram yikiuna. Mi sima iikam whiekakim ina yikiuna digim. Mi ta yaiya sima nini boinua mi simiir kwoinim ini haugihauga whiyekiyim. Mi sima ini yaiyamar yaingwokiyim. Mi sima Jeson siir omaka sair nokwoyokaigiyim mi sima ina hansranim simiirim. Sima minim tirkim, simiirin iikam whiekakim simiir niyopmauugiyim. ⁶ Mi sima

simiir bi kigim. Mi sima Jeson mi iikam nhirim naingwo tibmiyim simiir yikiunam ti om komiyyin siir biyan iikamim simiirim. Mi sima hiniina kauwok boinam, ti kamim siyiu bibiyie tirbumbuwi ima ti omom omom imiir. Mi tariinanin sima tisi om iir mi atirbumbuniyim. ⁷ Mi Jeson siya yikiunam simiirin siir omaka hiriir. Ti iikam whiekakim sima om komii Rom hiran inkam komiyyin Sisa siir siyiu imiir nanugaugaugim. Sima ina boinim, inkam Komii nwirin ina nwowin, siir inigin Jisiskin. ⁸ Mi iikamim mi biyan inkam komii ikim ti om komii siir nwowim, sima ti hiriinan yai imiir wakaeyim mi sima ina yanaakiyim. ⁹ Mi biyan inkam komiyyim sima boin, kimiir yaiya yai paii rani mi kima pi ta yai aiir saingig. Mi Jeson mi iikamim naingwo tibmii ikim, sima umirim ha saingigim mi sima ina yamim. Iriig

Mi Sol siir isidin sima om Beria hir miriigim.

¹⁰ Mi ta iya saiir niyaka iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiyim, sima Pol, Sailas sowiirin om Beria hiriir yikropki. Mi iya sima om Beria hir nimbiyamim mi sima ina yapninopkainamim Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir. ¹¹ Mi Juda iikamim om Beria hiranim, simiir kwoinim iikamim om Tesalonaika hiranim simiir hiriinan tani. Niingaka. Mi sima ini maigimaigra nwowim, simiir yai aiir wakaeyamin. Mi iinokiinokin sima Adi Komii siir yaiyim yokwo hir nwowim, simiira mwainanaeikim. Mi sima nwoki inokninkini, simiir yaiya yai kaimwoka. ¹² Mi Juda iikam whiekakim om Beria hiranim, sima ina yaingwo tibmiigiyim. Mi Grik wig whiekakim inigakim mi Grik kam ikim, sima ina mi aingwo tibmiigiyim. ¹³ Mi mhoiyya Juda iikamim om Tesalonaika hiranim sima wakaeki, Pol siya Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwi om Beria hiran. Mi sima asi namkim ti om iirin. Mi sima ini hopswoiu

iikamim simiir kwoinim mi sima ina yanaakiyim. ¹⁴ Mi bi kimiminkim iikamim naingwo tibmiiyim sima Pol siir yikropki whiigbida hiriir. Mi Sailas Timoti sowa ini om Beria hinar ywokiyo. ¹⁵ Mi sima Pol siirin siyaiini minam nani whinapyikiu kwiriigim, siirin om Atens hir nadu atkiniugim. Mi Pol siya yayim ina boinmimaugigin simiirin, Sailas, Timoti sowiirim. Siya simiirin hiniina boingig sowiiram, sowa wa witsisau kariiram. Mi sima ina swoki haiyiug apnamim om Beria hiriir. triig.

Pol siya om komii Atens ta Adi Komii siir yaiya hir boinmimaugin

¹⁶ Pol siya om komii Atens hir ywokwokin, Sailas, Timoti sowiirim. Mi siya ina kigin ti om komiiyim sima uruwai siyaowaini inigin siirara hainani mi siir kwoinin miyik bi naingwokin. ¹⁷ Mi siya omaka Juda simiira yai nidwokai wakaeiya, saiir yapninopkainam. Mi siya Judan iikamim mi nhirim Juda iikam tani Adi Komii siir inig hainaniyim, siya yai simaka yinkinwamwarkii boin. Mi siya inokininokin pa mi ami maeyaua iikamki ninkiniuwiya saiir. Mi siya yayim pi iikamim simiir hinar mi boinmimauwi. ¹⁸ Mi kam nhirim Epikuri-amni siyiu ninokninkiniyim mi kam nhirim Stoikni siyiu ninokninkini ikim sima yai saika yinkinwaomwarkii boin. Nhirim yim ha boin, ti inkamin yai priiboin priiboiniyim siya dimu minam naingwowi? Mi nhirim ina boinim, siya uridyiu biyeyim om whiranin siir yai imiir boinmimauwi. Pol siya Jisis Kraiss siir yaiwin kibi aiir boinmimaugigin simiirin. Siya boin, Jisis siya ie hiranki ninsiin idwokin. Mi siya ta hiriinan yaiya saiir boinkiyim mi sima ta siir yaiya saiir bi wakae ninokninkinkim. Mi sima siirin yai biyie asi nikbumbugim. ¹⁹ Mi sima Pol siirin asi nikiunamkim simiir biyan inkam komiiyim

siiram, maeyaua yai nidwo boinaiiya mhiukiu Ariopagas hirana saiirim. Mi sima boin, krima ta yaiwin kibiya kira boinmimauua iki iikamim simiir mi krima saiirim naingwowi saiir wakaeyim. ²⁰ Krima ta kiriir yaiya saiir wakaeyim mi krima ini wara wakaeyimyokiyim. Ta yaiya, ini saa ywowa. Mi krima ta yaiya saiir yai mwo imiir ninokninkinim naingwowi. ²¹ Mi iikamim om komii Atens hiranim mi nhirim om whiran iikam ikim, sima om komii Atens hirara yamwoni. Mi sima inokinokin yaeya yai whir bi boinikim. Niingaka. Sima ti yaiwin imiirara whrie boinanaeikaigim.

²² Mi Pol siya biyan inkam komii komiyyim mhiu Aripagas hiranim, simiir whwonkam ida yinsiin okwo boinki. Mi siya boin, kima ti kamim om komii Atens anim kara kimiirin bidi kigim, kima miini haniin miriigim wou nikwo aeyamin. ²³ Mi iya kara waraura nwowa mi karar bidi kigim digworaekwowim wou kima nikwo aeyim simiirin. Mi kara biya kwira kig. Mi sima yaiya hir wina hiniina winboinka. Ti Adi Komiiyin krima ninokninkin karamae nwowin. Mi ti Adi Komiiyin kima whaowaeyin mi kima siir inigin hindara whisariiyar, priihainani. Mi kimiirin ti Adi Komiiyin, kima ninokninkin karamae nwowin siir boinmauwam tiri.

²⁴ Adi Komii siyairgin nu ninomor mi digworaekwo whiekakim simiir nonkwokwokiyim. Siya, nu ninomor sowiir nwowim digworaekwowim mi simiir Biyan Inkam Komiiyin. Mi siya omaka inkamki nonkwo miriyyim, siya simiir bi nwowikin. Niingaka. ²⁵ Siyar hauugikim digworaekwo whiekakim iikam imiirin. Mi omwai waiyayokiyiyyin kwoinbudin pi siyar nwowaiginiuwi mi simiir kwoinim asi niyaei. Mi digworaekwo whiekakim simiirin hiriinanar mi hauu haiginiu. Mi Adi Komii siirin digworaekwowim, inkam

nwirkin bi hauumauu haiginiugin. Mi siya dimin whiram bi whaowaekin. Niingaka. ²⁶ Biiki biyin Adi Komii siya inkam nwirin Adam siir nonkwokwokikin. Mi siir yinieyim, ini hoimgakar ywokiyim. Mi sima piuim kwirua bi nimbiyamkim, ini piupai piupai yimbiyamim. Mi simiir nu maeyauim sima nwowanim siyar yimbingi, bidi bidiniya siya tiki kwoinin siira naingwokwokaigikin nu maeyau simiirin yapayapa kikintimtio haiginiuim. Mi siya tiki iiyim ti digworaekwo whiekakim sima nimbiyamiyim, simiir warar yinkin imbingi. ²⁷ Mi Adi Komii siya hiriinan minam tirkin, krima siir kigninokninkinim. Mi siya aru nwo rani, ini krimiir kingiinar nwowin. ²⁸ Mi siir kirieya krimiirin omwai saeya waiyayokiyokiii mi krima asi nongwomamair aekiyami ti nu iirin. Kimiir inkam nwirin siya hiniina winboinkikin,

krima ti ombud komiiyin Adi Komii siirara yinisisimkim. ²⁹ Mi krima ini Adi Komii siir yinisim ywowim, mi krimiir kwoinin ha kipi naingwo, Adi Komii siya uruwai siyaowai mi siya pae minim krima nonkwokwowiyim siya simiir hiriinan tani. Niingaka. ³⁰ Biya kamim ninokninkin kamaeyim mi Adi Komii siya simiirin yai hirii bi boinkin digworaekwowim sima tirim ta ii aiirin. Mi tariinanin siya yai ina boininaeyin iikam whiekakim iki omom omomim simiir nwowim. Mi siya boin, kimiir kwoinim ti kisina haigi. Mi dimin biyeyim simiir haimriyiugig. ³¹ Mi siya iya kwira yimbin simiir yaimin diminim simiir hidam. Mi siirin Adi Komii siya ie hiranki swoki hidninsiin idwokin. Mi krima nwoki ninokninkini, siya Adi Komii si-irgisiira inkamkin. Ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin siyairgin, yai hidiyin.

³² Mi iya sima ta yaiya, Pol siya boina inkamin ieyanki ninsiin idwowin siira sair wakaekiyim mi nhirim ini siir

boin grinamim. Mi nhirim ina boinim, krime wi kiriir yai aiirar swoki wakae ti dimin iirin. ³³ Mi Pol siya simiirin ha haiburgigin mi siya ina yamin. ³⁴ Mi iikam nhirim yaeya naingwo tibmiigiyim, sima asi namkim saikan. Mi Daionisias siya nu Ariopagas hiran kamim siyiu komii ninokninkinim simiir inkam nwiirkin. Mi wig ira saiir inigin Damariska. Mi iikam nhirim sima ini simakar yamin. friig.

18

Pol siya om Korin hir miriigin.

¹ Mi mhoiia Pol siya om komiiyin Atens siir haiburgigin mi siya om whirin Korin siir yam. ² Mi siya Judan inkamin nwira kig siir inigin Akwilakin. Mi siya nu maeyaua Pontas dapiya saiir hiranki nitkin. Siya mi siir wig aeya sowa waiyin nu komii Itali hirin aii bi haiburgigo. Mi siir wiga saiir inigin Prisila. Mi Biyan Inkam Komiiyin om komii Rom hir nwowiyin siir inigin Klodias. Siya nhinikriropki Judan iikam whiekakim om komii Rom hir nwowim simiirin. Sowawai ti om komiiyin Rom siir asi haiburgigo mi ina yito. Mi Pol siya sowiirin hir ini kigu. ³ Siya ta miia sowa wai miriia wraisu is pani miia omaka miriia saiir hiriinan mi aiirar mi miriigin, umir mi haiyim. Mi siya sowiirwai omaka asi whwonkaigin. ⁴ Mi Juda simiir ii komii komiiyim, Pol siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir napninopkainamkin. Mi siya yai simaka yinkinwaomwarkii boin. Mi siya Juda mi Grik hiran iikamim simiir kwoin imiir ini boinurwokaiyiu sima Jisis siirim naingwo tibmiiyim.

⁵ Mi mhoiia Sailas sowa Timoti ina haiburgigo nu Masedonia hirin mi sowa ina yitwo Pol siirim. Mi Pol siya iinokiiinokin yaiwin kibiya saiirara boinimauuwikin. Mi siya Juda simiirin ina boininaekiyin. Jisisin Biyan Adi

Komii siyar nimbingikin, Judan iikamim kimiir kaoprigi okwowam. ⁶ Mi sima siir yai aiir yanugaugau mi sima siirin ina yigbumbuwin. Mi sima nu sinim siir yuis aiir nwowim asi nhiskigikim. Dimusi rani, siya pi brombroprnamkin. Mi siya ina boinkiyin simiirin, kima kigugukaeyami kimiirar diminkin, yaikakin wi kimakima nwowi. An kara yai karamaeka. Panaowin kara pi iki iikamim Juda iikam tani kara pi simiirin nami. ⁷ Mi Pol siya ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir haiburgigin mi siya inkam nwirin siir omaka saiir yam. Ti inkamin siir inigin Tisias Jastaskin. Siya Juda inkam tani, siya ti inkamin Adi Komii krimiir Wanin siir inig iirar hainanikin. Mi siir omaka ini ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya ini saiir akpitga ywowa. ⁸ Mi ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir biyan inkamin saiir kigriraowiyin, siir inigin Krispaskin. Mi siir wig yin ima, simani bidi yaingwo tibmiiyim simiir Biyan Inkam Komii iirimin. Mi om Korin hiran iikam whiekakim sima ta Pol siir yai aiir wakaekiyim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim. Mi simiirin op ina baptais haiginiuwim.

⁹ Mi iigwir niyaka Pol siya dimin whirin nhwonan siir whin kig. Mi Biyan Inkam Komiiyin siya boinki siir, kira kipi nidid. Niingaka. Kira ha boinmimauugi, mi kira yai mikrim kipi nwo. ¹⁰ Mi kara kinakar nwowi mi inkam nwirin wi kiriir hopswo rani mi kiriirin wi siya tirbumbu rani ti om komiiyin kariir iikam whiekakim ini tirar nwowim. Ta yaiya Adi Komii siya boinkika. ¹¹ Pol siya om Korin hiran, biewiyin whira ywo. Mi bwanim iriiyar whira yinkin o. Mi siya simiirin Adi Komii siir yai aiir boinmimauugin.

¹² Mi ta iya Galio siya nu komiiyin Grik hiran biyan inkam komiikin, hir nwowikin. Mi ta iya Juda sima wara yinkin nhin, Pol siir nwowam io. Mi sima siir

yikiunam biyan inkam komiiyin yai hidiyin, saika nokwo boinam. ¹³ Mi sima boin, ti inkamin, iikam whiekakim simiir kwoinin siya boiniurwokaiyiugin Adi Komii siir inig hainanam. Mi ta siir yaiya ti siyiu komii saika iripa bi namasuga. Niingaka. ¹⁴ Pol siya ina naingwowin simiir yai aka nowarkii boinamin. Mi Galio siya Judan kamim simiir boin mi ti inkamin siya siyiu biyie tiriikiswo mi kara kimiir yai aairin wa pi wakaeyin. Mi siya ti inkamin krimiir oman siyiuin saika bi nantamyiryirkin mi siyiu biyie bi tirkin. Niingaka. ¹⁵ Mi tiki diminin siya krimiir oman dimin tani. Niingaka. Juda hiran iikamim kimiir siyiuin mi siir diminkin. Mi digworaekwo whiekakim simiir inigim, yim kimiirar diminkin kimakima ti kitibmii boin. Mi kara ti hiriinan diminin siir yai nidwo wakaeyim pi boriisopi. ¹⁶ Mi siya simiir maeyaua yai inkam komii aka nokwo boiniya, saiir hiranka yikriropnatkiikiigi. ¹⁷ Mi sima Sostenis siir yankabrinunaowid. Siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya saiir biyan inkamkin. Mi sima siirin maeyaua yai nokwo boiniya, saiir kingiin hirar yipimpar. Mi Galio siya ti diminin sima tirkiyin, siirsi bi swoki naingwoyimyokikin. Iriig.

Pol siya om Antiok nu Siria hir nwowin siir hiriir swoki am.

¹⁸ Pol siya om Korin hirin, ii kasa bi nwokin. Mi mhoiyya siya iikamim naingwo tibmiiyim simiir boingig, ha dwoki! Mi siya ha nhinamin siyaii aair kwirinam mi Akwila sowa wai Prisila ini saika yinkin amwo Senkria hiriirin, maeyaua siyaii ima namasuwiya om Korin kingiin hir nwowa saiirim. Mi kana ina priiyaonama. Dimusi rani, siya Adi Komii saika bidi yimbinin, dimin whir tiramin. Mi siya Juda simiir siyiuin siir napkin. Mi siyaiiya ha hiuyanama mi sima ina yamim nu Siria hiriir. ¹⁹ Sima om Efesas hiriir yimbiam. Mi Pol siya sowerin ti om

iiir haiburgig. Mi siya ina yapninopkainamin Juda simiir omaka yai nidwokai boiniya saiir. Mi siya Juda kamim simaka ini whrieboinaiyu. ²⁰ Mi sima siirin ina sriiyim, kira krimaka wi ii prieiriga nwonami, aniya? Mi siya ina boinin, kara wi dig nwo rani. ²¹ Mi mhoiyya siya simiir boinki, ha dwoki! Mi Adi Komii siya kariirim naingwowi mi kara wi kimiirima swoki iti. Mi siya om Efesas siir haiburgig mi siyaiya saiir yani kwirinam.

²² Mi siyaiya ina yamamasu iuwa om Siria hir. Mi Pol siya siyaiya saiir haiburgigin mi ina kunaidamin. Mi siya om komii Jerusalem hiriir yam. Mi iikamim naingwo tibmiyim siya simiir ini boiniu ti akamim! Mi siya hiriinan tir digigin mi ini om Antiok hiriir yapiinamin. ²³ Pol siya om Antiok hirin, ii prieiriga nwokin. Mi mhoiyya siya ina yamin. Siya ti nu whiswo sowiir yam, Galesia mi Frisia hir nwowim omisisim nhirim simiir nap miriiyamkin. Mi siya iikam whiekakim naingwo tibmiyim, simiir whinkinsiis haiginiugin.

Apolos siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwikin om Efesas hir.

²⁴ Mi Juda inkam nwirin ti om komiiyin Aleksandria hirankin. Siya om Efesas hir namwonikin, siir inigin Apoloskin siya yai miyik miyik ara boinikin. Siya Adi Komii siir yai aiirin, bidi yinokninkin digin. ²⁵ Mi yio siya bidiyar mi inokninkinin, dimin taemin nhirim Jisis siya diriraerariyim. Mi siya ini simiirar kauwok boinamin. Mi siir yaiya siya boina Jisis siir, siya bi kiyikriku boinkikin. Niingaka. Mi siir yaiya ina yinyokiigiya hinda tinda. Biiya Jon siya, siir boinmimauuwun yayim, simiir kwoin kisina haigiyam mi op baptaisim. Mi siya simiir boinmimauugin. ²⁶ Siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir yam. Mi siya yayim ini hindara ini boin iskiyim mi siya simiirsi nidid kwoin bi naingwokin. Prisila Akwila sowawaiyar

wakaeyo mi sowa siirin ina yikiunamin sowerwai omaka hiriir. Mi sowawaiyin siirin haninggin yanaakninkii haiginiu Adi Komii siir siyu imiirin siirin. Mi siya wi nwoki sibgu inokninkinim. ²⁷ Mhoiyya Apolos siya nu komiiyin Grik hiriir namim minin mi iikamim naingwo tibmiiyim om Efesas hiranim sima boin maingimainga haiginiugi siirin. Mi yokwowa sima win hauugi, nu komii Grik hiran iikamim naingwo tibmiiyim simiirim. Mi sima hiniina win boinki, kima siirin wi dikiunam kimiir omaka hiriir. Mi iyya siya nu komii Grik hir nimbiamin mi iikamim naingwo tibmiiyim simiir piu nhinmi siya ini kin haiginiuu. Biyya Adi Komii siya naingwobumbuwa simiir kwoin imiir kisina haigiyam. ²⁸ Mi siya ini igaokaka ywowin, Juda sima boinim yai bibiyeyim iikamim simiir whwonkam ida mi siya simiirin yayim Adi Komii siir Yokwo Komiiya sair nwowim Jisis siya inkamin biyya Adi Komii siya nimbingiyin krimiir whindiriraerar haiginiuwam mi siir boinkika. Mi sima asi nongwomamair aekiyamkim. Iriig.

19

Pol siya om Efeses hir miriigin

¹ Apolos siya om Korin hir miriigin. Mi ta iyya Pol siya iki nupai nupaiyim simiir nap miriyyin. Mi siya om Efeses hiriir yap nimbiiyam. Mi ti omin hiran iikam nhirim naingwo tibmiiyim, simiir ini kigu. ² Mi siya sriiyu biyya kima naingwo tibmiiyim mi kima Adi Komii siir naeyu miyyik iir bidi yaeyin? Mi sima boin, ningaka. Krima Adi Komii siir naeyu miyyikin siir yai bi wakaemiminkim. ³ Mi Pol siya boinki simiirin, kima piki hiniin siyuiin si baptaiskim. Mi yim ina yowarkii boinkiyim, nim krima Joni siyuiin op siya baptaisin mi siir baptaiskim.

⁴ Mi Pol siya boin, biiya Jon siya iikamim simiirin op baptais haiginiugim mi siya ti siyiuin min niisiimauugin, sima naingwo tibmiiyim. Jon siya Juda iikamim simiir boin, kima ti inkamin kariir mhoiia nitin siirim daingwo tibmii. Ti inkamin siya Jisisin siyairgin. ⁵ Mi sima ta Pol siir yaiya saiir wakaeyim mi ini Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iirar dapim mi op ina baptaisim. ⁶ Mi Pol siir ina simiir yonkwoki mi Adi Komii siir naeyiuiin ini simiir yaninkiniuniyin. Mi sima ini yaipai yaipaiyim ninomor kou hiranim, ini simiirar boinamim profet kamim yaiya sima boiniya mi sima simiir hiriinana boinkim mi sima Adi Komii siir yaiya ina boinimauuwamim. ⁷ Ti kam whiekakim iuur nwisko, Adi Komii siir naeyiu miyik iir haiyim.

⁸ Mi Pol siya ina yapninopkainamin omaka Juda simiira yai nidwokai boinaiiya saiir. Mi yaiya siya nini boiniuwa, siya ini hindara ini boiniskiyin. Siya nididmir nididmir bi boinkin mi siya ini simakar yinkinwamwarkii boinin simiir kwoin imiir boinurwokaiyam. Mi siya simiirin Adi Komiiyin siir iikam mi siir digworaekwowim simiir kigriraowiyin siir boinimauuim bwanim parig whoim. ⁹ Mi nhirim ini boriisop waeyaowim, bi naingwo tibmiiyim mi iikam whiekakim simiir whwonkam idan mi sima yai biye Biiyan Inkam Komiiyin siir siyu iir yigbumbu boinim. Mi Pol siya simiir haiburgigin mi siya iikamim naingwo tibmiiyim simiirar yikiunam mi iinokiinokin Pol sima skulam Tiranasiiri namikim, Adi Komii siir yaiya saiir whrie boinaiyuwam. ¹⁰ Siya hiriinanar diriraeraryokiyokiiyin biwiyiyo whis. Mi iikamim nu Esia hiranim, sima bidi wakaeyim Biiyan Inkam Komii siir yai imiirin. Mi Judan iikam mi Grik an iikam yim ina mi wakaeyim. Iriig.

Siva siir yinisim yinkamiyin ima.

¹¹ Adi Komii krimiir Wanin siya hauugikin Pol siirin kirieni, ti dimin kirie komiiyin mi ti diminin, yio ini sa ywoiskiyan. ¹² Mi sima yuis mirim pi Pol siir piu aiir naka iprakna haii mi mhoiia pa hainami iikamim makakim simiir piu imiir nini hainiiyuwi mi ta simiir ma simiir niya pi digar nwoki. Mi iki uridyiu biyie biyeyim simiir nwowim ina haiburgigim mi ina yamim. ¹³ Mi ti Juda iikamim omom omom nhirim sim yapyokiyokii inkamim uridyiu biyekakim simiir yinimniski. Mi sima boin, nim ti yiu bibiyeyim sim ninimniskiiyami ti Jisisni inigin si niki kinankiuwi. Mi sima yiu biyie siir boinki, ti inkamin Pol siya boinin siir inig ieya niuwi mi kira damki. ¹⁴ Juda simiir yaowae adin pris Sipakin, siir yinisimim iriyar nwisko. Mi sima ti hiriinan siyu imiir tirikim. ¹⁵ Mi ti uridyiu biyeyin siya simiir yayaka hiniina yowarkii boin, kara Jisis Pol sowiir bidi yinokninkinin mi wim kima yipikim. ¹⁶ Mi ti uridyiu biyeyin ti inkamin siir piu hir nwokin, sima diriraerar niskinakim mi sima ta omaka saiir haiburgig mi ini paru parura yidam natkiiginamim. Nhie aunowaiga. ¹⁷ Mhoiia Juda iikam whiekakim mi Grik iikam whiekak ikim, sima om Efesas hir nwowim, sima ta yaiya saiir wakaeyim mi iikam whiekakim sima nidid pranae bi kinkim. Mi sima Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iirar hainanim. ¹⁸ Iikam whiekakim naingwo tibmiiyim mi sima ina yitim. Mi digworaekwo biyie whiekakim biya sima tir kaiyuim, ini simiir ini boininkiniyim, iikamim simiir whwonkam ida. ¹⁹ Mi iikam whiekakim nop min nanaowiyim mi naeboin wir minim pa samsakikini wigam. Mi simiirin ina ikom swokiyim pae arar, iikam whiekakim simiir whwonkam ida. Mi digworaekwowim yokwo sima winim simiir iripar mwainim, hiniina yimbiam. 50,000. ²⁰ Mi ti hiriinan

siyiuin sima tirin mi Biiyan Inkam Komii siir yaiya ina kiririrama mi ta yaiya ini komiyya ywokiya. Iriig.

Mi om Efesas hiran inkam whiekakim sima Pol siirim in io yai prasae bi saokim.

²¹ Mi saiir mhoiyya, Pol siir kwoinin Adi Komii siir naeyiu miyyik ieya yowomwarkaiyu, nu Mesedonia mi nu Grik hiriir napamim mi mhoiyya siya om komii Jerusalem hiriir namam naingwokin. Mi siya boin, kara ti omom simiir nini kignaki. Mi mhoiyya kara wi om komii Roma hiriir nami. ²² Mi siya inkam nwisoo siir whin miriyywo sowiir yikropki, Timoti, Irastas sowa nu Mesedonia hiriir namim. Mi Pol siya nu komii Esia hiraar iki okiyin.

²³ Mi taka iyya hik komiyya om Efesas tiriir yimbini. Mi sima nansao prasae bi kinkim. Mi ta hik komiyya whisarii bi nimbiyamka, Pol siya siyiuin iikamim sima naingwo tibmiiyin Jisis siirim mi siir boinmauugin. Mi ta hika asi nimbiyamka. ²⁴ Inkam nwirin hir nwowin siir inigin Demitrias siya ti inkamin digworaekwo paipaiyim silvani nonkwokwowikin. Ta omaka wiga Atemis saiir inignana saiir inig iir hainanam. Mi siir miyyan kamim, ti digworaekwowim simiir nonkwokwowiyim mi sima umir prasae bi haiigim. ²⁵ Mi siya siir mi miriyyim simiirim wara yinkin ikiuna. Mi siya simiir boinki, krima mi kwiruwa miriigim, kima dinokninkin, krima umir komii asi haii, ti miyyim krima miriyyim simiirsi haii. ²⁶ Mi ti inkamin Pol, iikam isid komiyyin pi siya nhinpriiginaei. Mi simiir kwoinin pi siirima naingwowi. Mi kima bidi kigim mi kima bidi wakaeyim siya ti hiriinanin om Efesas hirira bi tirkin. Niingaka. ²⁷ Ta Pol siir yaiya ini krimiir umir miyya saiirar yikripkiya mi hiriinana sasa rani. Niingaka. Mi sima wi ta omaka komiyya Atemias wi saiir haimriyyugigi mi wi ta wiga saiir inig iir mi hainan

tani. Niingaka. Mi ta omaka komiyya mi ta wig aeya, yo wi hiriyar nokwosaoaekaeyami. Ta wiga inig komiigaka mi iikam whiekakim nu komii Esia hiranim, sima saiir inig iir hainanikim. Mi ta Pol siir yaiya wi ta simiir wiga inig komiikak nwowa, wi saiir nikworinuwu. Siya hiniina boinkin.

²⁸ Mi sima ta yai aiir wakaekiyim mi simiir kwoinim ini haugihauga whwiyekiyim mi sima ini komiyya kauwok boinkiyim, Atemias! Saeya om komii Efesas krimiir biyan wig komiiga. ²⁹ Mi ti om komiyyin siir hiran iikamim, yai ini komiyya nhinkii kauwokiyim. Mi sima diriyar yinsiin iwitnam, maeyaua iripa yai sima nidwo boiniya saiirim. Mi sima Gaias, Aristakas sowiirin wara yinkin kiwowit hainam. Ti inkam nwisu nu komiyyin Mesedonia hiranko sowa ti inkam nwisu Pol saika nap miriigo. ³⁰ Mi Pol siya iikam whiekakim, simiir bopwo napninopkainamim minkin. Mi iikamim naingwo tibmiyyim sima yikidu siirin. ³¹ Mi nu komii Esia hiran inkam komii nhirim sima Pol siir nomiiyaugim. Mi sima yai siirim boinki mi sima siirin ina boinikidukiyim, kira maeyaua yai iripa nidwo boinaiya, wi saiir kipi napninopkai. ³² Ti iikam isid komiyyin, ta omaka yai nidwokai wakaeiya saiir nwowim sima omkakarim ini diriyar nhinki kauwok boinkiyim. Mi sima yai whiruwani biri kauwok boinkikim. Nhirim yai whirni, nhirim yai whirni hiniin hiniina kauwok boinki. Mi iikam hoimgakim sima biri ninokninkinkim ta iripa sima nwowa mi sima bi ninokninkinkim inkamin ta iripa sima nwowa saiir bi nwowanin. ³³ Juda sima Aleksanda siirin bopwoniya hiriir iyopninopkaigi, simiir bi nwowam. Mi iikam whiekakim sima ini whiekakar kauwok boinkiyim. Mi Aleksanda siya ina yisiimauugiyin, simiir yai imiir niribmi boinim. Mi siya simiir yai aiir nowarkii boinkiyim tirkin. ³⁴ Mi iikam whiekakim sima

ina kigninokninkinkiyim siya Juda inkamkin. Mi sima whiekakim ini diriya nhinkikauwok boinkiyim. Atemisa om Efesas krimiir biyan wig komiiga. Mi sima idip idip ini ta yaiya saiir saiirar iyop boininaeyim.

³⁵ Inkamin omaka komii nidwokaiyin yaimin winiyin om Efesas hiran iikamim simiir yayim siya yinsiin okwo paringigi. Mi siya ina boinin, kima ti om Efesasan iikamim kima wakae! Krime ta omaka aiirin minam kigriraowi, Atemis saiir inig iir hainanam. Mi ta siiya haiya praprasa ninomor kou hiranki nikiinainiya saiir wara kigrirao. Mi iikam whiekakim sima bidiya yinokninkinim. ³⁶ Mi ta yai aiirin wi inkam nwrki nanugaugau rani. Niingaka. Mi kima yai tanki! Mi kimiir kwoinim haeya kipi kinki mi dimin whirin ha kipi nanka diriraerarki. ³⁷ Kima bidi yikiunaniyim ti inkam nwisso sowiirin. Mi sowa ta omaka Atemisa saiir dimin whir bi tauae haigo. Niingaka. Mi sowa krimiir biyan wig komiia saiir bi nigbumbugo. Niingaka. ³⁸ Mi Demitras siya mi kamim mii saika miriiyim sima yaigakiniuwi, inkam nwirin saikain mi sima iya ta omaka yai wakaeiya mi sima saiir dam, yai boinamin. Mi sima ta yaiya, inkam komiyyin saika tini boiniu. ³⁹ Mi kima yaigakiniuwi, kimiir kwoinaw waraurar tiki okainam. Mi wi yaowaeyim yai nidwokai wakaeiyim, om Efesas hiranim, simaka tini boiniu. ⁴⁰ Mi om komii Rom hiran iikamim sima krimiirin wi yaigak nwowi, ta krime ninii nansaowa maeyaua iripa nidwo boinaiiya saiir. Mi krime hiriinan wi whisarii dimuim ninii nansaowi? Mi sima krimiirin inkam komii komiyyim simaka boini mi krime wi yai karamaeyar nwowi. Siya hiniina boinkin. ⁴¹ Mi yai siirim dig nwokiyim mi siya simiirin ina boinkiyin, kima ha ti nhinkinam. Iriig

20

Pol siya nu Masedonia mi nu Grik hir napmiriigin.

¹ Mi ti yaiya sima ninii nansaowa dig nwokiya mi Pol siya iikamim naingwo tibmiiyim simiir yikiunam. Mi siya yai nhirim simiir boinmauugi, simiir kwoin imiir kirie haiginiuwim. Mi siya simiir boingig, ha dwoki kima mi siya om Efesas hir haiburgigin mi ina yamin nu Madedonia hiriir. ² Mi siya om whiekakim simiira yapmirii, siya yai kasa biri boinmimauugin iikamim naingwo tibmiiyim simiirin, simiir kwoin imiir kirie haiginiuwim. Mi siya mhoiia nu Grik hiriir yimbiam. ³ Mi nu Grik hirin siya bwanim whwoima ywo mi mhoiia siya nu Siria hiriirin siyaii aair kwiriinamim yaingwo. Mi siya wakae, Juda sima yaiya siirim nomboin tibmiikimaigim, siir nisom aokiyim. Mi Pol siir kwoinin ina yaingwowin, kiya? An wi nu Masedonia hiriir swoki ami. ⁴ Sopata siya om Beria hirankin, siya Piras siir yinisimkin, siya Pol saika namkin. Mi inkam nwiswo om Tesalonaika hiranko, Aristakas mi Sekandas. Mi Gaias siya om Debi hirankin. Mi Tikikas mi Trofimas yo nu komii Esia hirankin nitko. Mi Timoti siya sowaka yinkin am. Mi sima ini Pol saika yamim. ⁵ Sima ti kamim biya namim, krimiirimim sima om Troas hir ywokwokin. ⁶ Mi iia Juda simiir ii komiia wou sima nikwo aeiya, bretin niyopiin karamae nwowiyin siira, ya bidi yamkiya. Mi mhoiia krma siyaiia sair yani kwiriinam mi om Filipai siir haiburgig. Krma ii iriir aka om Troas hiriir yimbiam mi krma iiyim iriir kwisa ywo om Troas hirin. Iriig.

Mi om Troas hirin Pol siya Yutikas siirin ie hiranki hidninsiin idwokin

⁷ Mi biyan ii komiia krma iikamim naingwo tibmiiyim simaka maeyau kwiruwa ywo. Mi sima nae ina yaeyim.

Mi Pol siya yai iikam imiirin ina boinmimauugigin. Siya asi boinmimauugigin, siya waka namim naingowoi. Mi siya yai priei asi boinyokiyokiiyamkin mi niibwobwo boin digiwii. ⁸ Mi krima omaka anaua kouana saiir nwokin. Mi ta omaka pae hoimgakim niuyaiyim haniinggin haingomu ininankiinam. ⁹ Mi inkam nwirin, whrankin, siir inigin Yutikaskin. Mi siya ounib nidwokin. Mi Pol siya yai ina boinanaeyin. Mi Yutikas siya ta yai aiir wakaeninidin mi siir nhwoin ina yasae whinwowam iuguskiyin. Mi siya ina wariniwarkiinanamin nua hiriir. Mi ti ounibin omaka anau kwoimaka saiir nwokin. Mi sima ha nhiniuungiyim siir haiyim mi sima yauni kigi, siya bidi yisom aokiyin. ¹⁰ Mi Pol siya wara yinkin iunainam. Mi siya ti whranin siir yauni ankab idwo iu. Mi siya ina boinin, kima kipi naingwoyimiyok, siya tisi irkak piuar swoki owin. ¹¹ Mi Pol siya ha swoki iiyamin koua hiriir mi siya paimirim ina ini iinikimkir hauu iuwin. Mi sima ina yaeyim. Mi siya yai simaka boinainanaewiiyin mi ini ii aeya yinkiyanonkwokiyakwoka. Mi siya simiirin haiburgikyakwokin mi siya ina yamin. ¹² Mi ti whranisimin siya ini wadieya swoki owin. Mi sima siirin ina yikiunamin siir omaka hiriir. Mi simiir kwoinin ini wadieyar yaingwokiyim. triig.

Pol siya om Troas hir haiburgig mi om Mailitas hiriir yamin.

¹³ Krima biiya namkwokinkim mi siyaiiya saiir yani kwiriinam. Mi om Asos hiriir yimbiam. Mi ti om iirin krima Pol siirim ini hansiru. Mi siirin siyaiini krima pi yuginamin. Biiya siya niki boinkin siyaiini kwiriinamamin. Mi Pol siya simiiramin nua yapriokiiwin om Asos hiriir. ¹⁴ Mi Pol siya krimiirin om Asos hir ini kigni mi krima siirin siyaiini yuginam. Mi krima om komii Mitilini hiriir yimbiam. ¹⁵ Mi krima ti

om komii Mitilini siir haiburgigin mi ina kwiriinamim siyaiini. Mi iigwira krīma mhiuwisimin Kaios siir kingiin yakii pirkin idamyakwok. Mi iigwira krīma ha swoki iyikidnaidamim mi mhiuwisim whirin Semos siir kingiin pirkinnaidamyakwok. Mi iigwira ha swoki iyikidnaidamim mi krīma om komiiyin Mailitas siir kingiin yaki pirkin idamyakwok. ¹⁶ Mi Pol siya om Efasas hir namasunamim pi boriisopi. Mi siya nu Esia hiriir mi amim pi mi boriisopkin. Dimusi rani, siya minam nankanamkin om komii Jerusalem hiriirin, ii komiia nae naekwowakiya Pentikos nikiuwiya saiir wara ninkin owouwim. Iriig.

Pol siya om Efasas hiran biyan inkam komiiyim simiir boingigin ha dwoki.

¹⁷ Mi krīma om komii Mailitas hir nimbiyamim mi Pol siya yaikiuin ina hauugiyin om Efasas hiriir, inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim simiirim boinkikin sima siirim nitim. ¹⁸ Mi sima siir hiriir nimbiyamim. Mi siya yai ina boinmimauuwim simiirin. Kima bidiya yinokninkinim iya kara winwina nita nu Esia hiriirin mi siyuim kara diriraerarim, iiyim kara nwokaigiyim kima bidi kigim. ¹⁹ Ii kasa rani, Judan iikamim sima siyu biye kariir tirim naingwowim. Mi ti hiriinan siyuin, kara pi hika mi haii. Mi an kara kariir inigin ini aowar ikworinugigin mi ini Adi Komii siir inig iirar hainan iskiyin. ²⁰ Kara ta yaiya kimiir boinmimauuwiya, sairsi nidid rani. Mi kimiir omaka ima mi maeyaua iripa yai boini aka kara kimiirar niki boinmimauugin, ta yai kibiya. ²¹ Kara Juda iikamim mi Grikan iikam ikim, kara simiirin yai prasae bi boinkim simiir kwoinin Adi Komii krimiir Wanin siirim kisina haigiyim. Mi sima krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siirim daingwo tibmii. ²² Adi Komii siir naeyuin siya

boinkikin kariirin mi kara tapa ha napnamkin, om komii Jerusalem hiriirin. Mi iya kara hiriir nimbiyami, kara ninokninkin tani sima kariirin wi dimu tir wini. ²³ Iki omom omomin kara nami, Adi Komii siir naeyiun siya boinkikin kariirin. Sima hik wa hauwi mi kariirin wi omaka huuyokiyokaiya wi saiir hukripkikikaigigi. ²⁴ Kara hiniinam naingwo rani, kara irkak pua nwokripkaiyim. Niingaka. Siya dimin komii rani, kara wi ta kariir piu aiirsi naingwoyimiyok rani. Niingaka. Kariir kwoin komiiyin dimin komiiyin Adi Komii siya hauugiyin ini siyar nwowin. Mi siir digi, ta miya siya hauugiya kariir mi kara siir yai win kibiya saiir boinmauu siir naingwobumbuwa krimiir hauugiya.

²⁵ Biya kara kimaka napmiriigin mi kara Adi Komiiyin siir iikam imiir kigriraowiyin mi siir digworaekwo ikim kara siir yai imiir boinmimauugin. Mi tariinanin kara ina ninokninkinin mhoiya kima wi kariir whwonkam iir swoki kig rani. Niingaka. ²⁶ Mi kara tapa kimiirin pi yai asi boinmimauugigi ta yaiya prasae rani. Mi kimiir nwrkin siya siyu biye tirkin mi ti hiriinan siyuin yo yaiya wi kariirin kipi nit. ²⁷ Mi kariir kwoinin nidid kwoin naingwo rani, Adi Komii siir yayim mi siir digworaekwowim mi siir siyupai siyupaiyim kimiir boinmimauusiyin. Niingaka. ²⁸ Kima, kima kimasiya kigiraona, Adi Komii siir iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir kigrirao. Adi Komii siir naeyiun siya hauugin ta miya simiir kigriraowam. Mi kima sibgu kigrirao, Adi Komii siir isid iirin. Mi Jisis siir nhieya paeyakwiya siya naowa mi ha naokiinaiiniya simiirin saeyar yanmai-warkaina. Mi kima simiirin sibsibim kima kigriraowiyim mi simiir hiriinan kigrirao. ²⁹ Kara bidi yinokninkin iya kara kimiir haiburgigi mi kara nami mi mhoiya inkam biyeyim niti wi kimakar namwoni. Mi sima kimiirin

wi wra biyeyin sibsib pirimtio aokaowiyin mi wi siir hiriinan pirimtio aokaowi. ³⁰ Mi kimiir inkam nhirim, wi yaimwoni boin tani wi hindara niksisa boini. Iikamim naingwo tibmiiyim sima, simiir siyu imiir nwoki apim. ³¹ Kima sibgu kaorarao inokinin. Biya kara piugi bi piyaokin ti biewi whoimim, kara nii nabie nii nabie boinmimauugin ta yai win kibi aiirin. Mi kara kimiirsiyin naingwoyimiyok prasae bi kinkin nhwo kariirin ouwoba pi wara griekiinaini mi kima kipi naingwo owouu.

³² Mi tariinanin kara kimiirin ini Adi Komii saika yinkiamasukikinim paeni haniin, kimiirin siya kigriraoim. Mi ta siir yaiya naingwobumbukaka, ti hiriinanin wi kimiirar kirie haiginiwi. Mi wi siya hauugi dimin miyik miyikim kimiir. Mi siir isidin dimin whirkin bi kimbugin simiir warar yinkan hauu. ³³ Kara inkam nwirni umir digworaekwowim simiirin bi kigmairgin. ³⁴ Mi kima bidi yinokninkinim. Iiya kara kimaka nwowa, kara kanakana mirii inkiguna hinae. Mi kariir digworaekwowim pi kanakana swoki saini. Mi kariir isidin kanaka nwowiyin mi kariir whinmiriiyim simiirin pi wara mi sain hauuwi. ³⁵ Kara kimiirin bidiya yiisimauuim siyuin umiram kara miriinaaeiyin. Mi wim kima hiriinanar timi miriinaae iikamim umir digworaekwo karamaeyim simiir hauuwam. Mi kima sibgu donkworinu Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir yaiya. Siya hiniina boinkin, inkamin digworaekwo haiwiniyin siya wi wadiyar mi owi. Mi inkamin digworaekwo hauuwi yio ini wadiyar ywokiyin. Pol siir yayim hiniingim.

³⁶ Mi Pol siya ti yai imiir boin digiyin mi siya ogmwo ina hiunainamin. Mi siya ini simaka kwisin, nhwo Adi Komii siirim. ³⁷ Mi sima nou prasae biri kinkim siirsiyin. Mi sima Pol siirar yankab ouugi. ³⁸ Mi sima yaiya Pol siya boina

saiirar naingwokim kima wi kariir whwonkam iir swoki kig rani mi sima hik prasae biri swoki okikim mi sima ina whinapnaniyamim siyaii hir yani whinap kwiriigi. Mi sima ina boinkiyim siirin, ha dam! Iriig.

21

Pol siya siyaii aiir kwiriinam mi siya om komii Jerusalem hirii yam

¹ Krima simiir haiburgigim mi krima siyaii aiirim yam. Mi siyaiiya ina hiunisnama. Mi krima omin Kos nikiuwiyin, siirim hiririunaidam. Mi iigwir nukakin krima mhiu sim whirin Ros nikiuwiyin, siir yimbiyamyakwok. Mi krima siir haiburgigim mi om Patara hiriir yimbiyam. ² Krima siyaii ira nu Finisia namana saiirim hansrani. Mi krima ta siyaiiya saiir kwiriiyim mi ta siyaiiya ina hiunisnama. ³ Mi krima ha namim, mhiuisim whirin Saipras nikiuwiyin bopwoniya nidwomaiyin siir kwakig kigam yio yaioyaeya kwomaimigii. Mi krima nu Siria hiriir yimbiyam. Mi krima om Taia hir yamamasu iu. Mi siyaiiya digworaekwowim ti om iir yiigingig. ⁴ Mi krima iikamim naingwo tibmiiyim simiir ini kigi. Mi krima ti om iirin iiyim iriyyar kwisa ywowak. Mi Adi Komii siir naeyiu miyikim siya hiurworwokaikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kwoin imiirin. Mi sima Pol siir boinmauu, kira om komii Jerusalem hiriirin wi kipi nam. ⁵ Iya krima nimbinamim ti om iirim ini hiriyyar digigim mi krima ti om iirin ha haiburgigim mi ina yamim. Mi kamim naingwo tibmiiyim mi simiir wigyin ima mi krimiirin sima yana whinapkinisugig om komii siir yaba hir. Mi krima whigbid hirin ogmwo ha nani hiuium mi ina sriiyim Adi Komii siirim. ⁶ Mi krima simiir boingik, ha dwoki! Mi yim sima iriipi hiriinan krimiir mani boinki, ha dam! Mi nim

krima siyaa ira saair kwiriinam. Mi sima ina swoki amim simiir omaka hiriir.

⁷ Mi krima om komiiyin Taia siir haiburgigim mi om komii whirin Tolemes siir yimbiam. Mi krima iikamim naingwo tibmiiyim simiir boingig, naiowaka kima! Mi krima iya kwira ywowak simaka. ⁸ Mi iigwira krima om komii Tolemes hir haiburgig mi om komii whirin Sisaria hiriir yimbiam. Krima inkamin Adi Komii siir yai napboimamauuiyin Filip, siir omaka hiriir yam. Mi siya kam iriyyar nwisso aposel simiir whinap miriyyim mi simiir nwirin mi siyaargin. Mi krima saika ini owou. ⁹ Siir yinisim yinugiyinim idigim. Simiirin kamki bi niki onkwonakim. Adi Komii siir naeyiu siya tirkikin simiirin mi sima Adi Komii siir yai aair asi boinmimauugim, ti yinugiyin idiyim. ¹⁰ Krima ii kasa biri nwokim ti om iirin. Mi profet inkamin Agabas nikiuuiyin, siya nu Judia hirankin nitkin. ¹¹ Siya krimiirim nitin mi Pol siir piuwopa saair ini hainaki mi siir iga inim simiira swoki kogrimdinunam. Mi siya boinki, Adi Komii siir naeyiun, hiniina boinkikin, om komii Jerusalem hir nwowim Juda simiir iikamim sima ta piu wopa saair ad iirin, wi hiriinana kogrimdinuwi. Mi sima siirin, wi iki iikamim Juda iikam tani wi simiiram nikropki. Agabas siya hiniina boinkikin ¹² mi krima ta yaiya saair wakaewinim mi krima ti inkam nhirim krimaka nwowim, krima ini Pol siirar boininaeyim, siya wi om komii Jerusalem hiriir kipi swoki amimin. ¹³ Mi Pol siya ina ywowarkii boinin mi kima dimusi nounanaei? Mi kariir kwoinin biyie kima nwowaiginiuwi. Mi kariir kwoinin ha naingwowi, sima kariirar kogrimdinuki windi mi kariirar mi isom aoka windi om komii Jerusalem hirin. Dimusi rani, kara krimiir Biyyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iir boinmimauuwi. Kara yai min karamaeka, yio dimin komii rani. ¹⁴ Mi krima

siirin wi yaeya kwoin pa swoki kisina haigi. Mi krima ta yai aiirin asi niuguskikim. Mi krima ina boinim, krimiir dimin tani, krima Adi Komii siir kwoin iirara napiski.

¹⁵ Mi ii nhirim bidi yamkiyim mi krima digworaekwowim ina diriraerar haiginamim om komii Jerusalem hiriir namim. ¹⁶ Mi inkam nhirim naingwo tibmiiyim om komii Sisaria hiranim, sima krimaka warar namkim. Sima krimiirin siir omaka hir whinapyikiugig. Siya ti mhiuuisim whirin Saipras siir hiran inkamkin. Siya bidiniya naingwo tibmiigin mi krima siir omaka hir ywo.

Mi Pol siya om Komii Jerusalem hiran biyan iikamim yai simiir boinmimauugin.

¹⁷ Iya krima om komii Jerusalem hiriir nimbiyamim mi iikamim naingwo tibmiiyim sima krimiir kigwinim, ini maigimaiga ywowinim. ¹⁸ Mi iigwira Pol siya krimaka yam, inkam komii komiiyim Jems sima iripa mi kwiruwa miriiyim siyu komii kigriraowiyim, simiir kignakiyam. ¹⁹ Pol siya simiir boingig, nabe kima! Mi siya simiirin haniingin sibgu boinmimauugi, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya tirim siir miya saiir, iki iikam nhirim Juda iikam tani simiir. Pol siya biyan kamim simiir yai wakaewinin mi siya ina yamin simiir omaka aiirim.

²⁰ Iya sima wakaie digiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainanim. Mi siirin sima boin, nomiiyau! Kira wakaie! Juda simiir iikamim kasa rani, tausenkim, Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim. Mi sima ini Moses siir siyu komii iiraramar naingwo tibmiiyim mi sima siir napam naingwowi. ²¹ Mi kam nhirim sima kiriirin hiniina mi boinki, Pol siya Juda simiir iikam nhirim iki iikamim Juda iikam tani simiir nu nwowim simiir mi boinmimauuwi, sima Moses siir siyuin ha boinin siir haiburgigim, kima kimiir yinisisimim simiir moisim simiir kipi kitiyopnir hai. Mi kima Juda simiir biyan

siyü iirar kipi napkripkai. Mi sima hiniina boinkim, ²² krima bidi yinokninkinim kiriirin mi ta kiriir yaiya bidi yama. Mi sima wa ninokninkini kira bidi yitin mi krima kiriirin wi paniina tiri! ²³ Mi krima kiriirin pi siyü whirin siir boinmauwü. Mi kira wi hiriinan siyü iirar tir. Mi ti kam nwiiyim ti tir nwowim, sima dimin whirin Juda simiir siyü iir tiram naingwöwi. ²⁴ Mi kira ti kamim simaka dinkin am. Mi kira simaka nami mi ti Juda simiir siyüin ti kam nwiiyim sima tiri mi simaka timi inkin tir, whauriyinan nwowam. Mi kira umirim wara timi haigin simiir kan aiir piiyaowim. Mi iikam whiekakim wa ninokninkinki. Mi ta yaiya sima boina kiriir mi saeya hindara niksisaeka kaimwo rani. Mi sima nwoki ninokninkinki kira siyü komiini yayim simiirar mi wakae yoknaeikin. ²⁵ Mi iikam nhirim Juda iikamim naingwo tibmiiyim krima yokwo bidi win hauugiyim simiiram. Mi ta yokwowa hiniina boinki, kima kigrirao! Mi wraisuim kamim sima hauuwiiyim, uruwai siyaowainiiyim, kima simiir kipi nae. Mi kima wraisuin nii ara sima nomboru aowiyin siir kipi nae. Mi nhie aiir kipi mi kwiyae mi kima hii kipi nanae. Ti yokwo saiir yayim hiniina boinkim. ²⁶ Hgwira Pol siya kam nwiiyim, simiir yikiunam, op whauim. Mi sima op ha whau digiyim mi sima ina yapninopkainamim Juda simiir omaka Adi Komii, siir inig iir hainanam. Mi sima, simiir boin wakaeki wi paka hiniin iya sae digi, ti siyüin op whauiyin! Mi wraisuim sima wi wonira yapayapa nanag hauugi Adi Komii siirin. friig.

Juda sima Pol siirin hirar yonkworimdinuin.

²⁷ Mi mhoyia ii iriiyar kwisaka dig kingiin nwowim mi Juda iikamim nu komii Esia hir nwowim, simar kig Pol siya simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya, saiir nwowi. Mi iikam whiekakim simiir kwoinim sima ini hopswo iu

Pol siir nonkworimdinuim. ²⁸ Mi sima haniingin kauwok nanaeki. Kima ti Isrelan iikamim, kima krimiir whin diriraerarki. Ti inkamin siya iki omom omom whiekakim simiir kamim siya niisiimauwi. Mi Moses siir siyiun mi Isrelan iikam ikim mi ta Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya wi siya nanugaugauwi. Mi ti diminin sasa rani. Niingaka. Siya pi iki Grik simiir iikam nhirim simiir wara mi ikmwın apninopkainami, ta Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirin. Mi taka omaka miyik bi nimbiyamka. Sima hiniina boinkikim. ²⁹ Biya sima kigin ti inkamin Judan inkam tani Trofimasin, siya om Efesas hirankin. Mi siya Pol saikar nwokin om Komii Jerusalem hirin. Mi simiir kwoinin ha naingwokim Pol siya nikiunami siirin simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiriirin. Mi ta yaiya asi nimbiyamka. ³⁰ Mi om Komii Jerusalem hiran iikam whiekakim sima ini hindira yanaakiyim. Mi iikamim ina iwitnamim mi maeyau kwiruwa yamwomimiriu mi sima Pol siir yankabrinu. Mi sima siirin ini simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir yaba hiriir kiyainaniyam. Mi sima ta omaka saiir ounibim ina kwaiginimokounamim.

³¹ Mi sima Pol siir nisom aokiyam tirkim mi yaiya ti kamim yaii niniiyim simiir bi nwowiyin ofisa inkamin siir hiriir yimbiam. Sima hiniina boinkim, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim ini hinda yanaakiyim. ³² Mi siya bi kimiminkin kam nhirim yaii niniiyim mi simiir biyan ieya, simiir yikiunam mi ina iwitnaniyamim iikam hoimgakim simiirim. Mi iya sima kamim yaii niniiyim mi simiir biyan kamim simiir kigwinim mi sima Pol siir bi swoki tiokim, ina yuguskiyin. ³³ Mi kamim yaii niniiyim simiir biyan inkamin ofisa siya ina yamin Pol siir kingiin mi ina yonkworinuwin siir. Mi kamim yaii niniiyim simiir boinki, sima siirin wiewinsopo whisa kogrimdinu. Mi siya

ina sriiyin simiirin mi ti inkamin siya yipikin? Mi siya dimu tirkin? ³⁴ Iikam isid komiiyin hirar nwokim mi nhirim yaeya yai gwir kauwok boinki mi nhirim yaeya yai gwir. Mi sima yai prasae bi ninkiniugim. Mi biyan inkamin siya yai mwowa saiir sibgu wakaeyok rani. Mi siya ina boinkiyin, kima kamim yai niniyim simiir omaka hir tini whinapyikiugig siirin. ³⁵ Sima Pol siir hainamim mi sima siirin ta omaka saiir ninmiga ini kikiuiuu. Mi iikam isid komiiyin sima kigin, sima minam nitkim Pol siir nisom aokiyam. Mi siya kamim yai niniyim simiir waeyao yidwokainam mi sima ina yamim. ³⁶ Iikam isid komiiyin simiir mhoiia yam. Mi sima ina kauwok boinamim, siirin disom aoki. Iriig.

Pol siya Juda iikamim simiir boinmimauugin biiki bii naingwo tibmiiya saiir

³⁷ Mi kamim yai niniyim sima Pol siir nikiunamim naingwokim simiir omaka. Mi Pol siya boin simiir biyan ofisa inkam iir mi kara yai gwira kiriir piki boinmauu? Mi simiir biyan ofisa inkam ieya boin mi kira Grik simiir yai aiirin ha boinikin? ³⁸ Kariir kwoinin ha naingwokin aingwo kira ti nu Isipan inkamin siya niuwi. Biya inkam komii komii gavman simaka yai kira niniigin. Mi kira ti inkamin 4,000 kamim yai niniyim simiir nikiunamin nu siiyin ap hiriir mi kira ti inkamin siya? ³⁹ Mi Pol siya boin. Niingaka. Kara Juda inkamin nu komii Silisia hirandin siya. Mi kariir omisimin Tasakin mi kara ti omin siir hirankin. Mi kariir omin siya inigakaingin. Ini wakaeyin? Kara iki iikamim yai simiir pini boinmimauuu. ⁴⁰ Mi biyan inkamin siya ini wadiya ywokiyin. Mi Pol siya ti nin iirar ywokwokaigi mi siir ina ina yinkiyiniyainainama koua hiriir, iikam whiekakim simiir whwonkam idar. Mi ti iikam whiekakim yai ina yinkin tankiyim. Mi Pol siya simiirin Hibru simiir yai aiir boinki. Iriig.

22

¹ Pol siya ina boinin, kima ti yaowae adim, kima wakael Kara kimiir yai yamdi pi hiniina nowarki boini tariinanin.

² Mi simar wakaeki, Pol siya Hibu simeer yaigina saier boinki mi sima yai ina tankiyim yai bi sisimiminkim. Mi Pol siya ina boinin.

³ Kara Juda inkamkin, apu kariira, kariirin om Tasas hir naokainaka, ti nu komiyyin Silisia siir hir. Mi hirin kara yinisim sapisapar haiburgigin. Mi kara om komii Jerusalem tir nae mwrii okwonamkin. Inkamin kariir niisiimauuwun, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir siyusae siyusae imiir yio Gamelielkin. Mi kara kirie asi nwokin, Adi Komii siir siyu iir napamin. Wa kirie kima mi haiya mi hiriinan saeyairga. ⁴ Kara diriraerarbumbugin iikamim naingwo tibmiyyim simiirin, ta kara naingwo tibmiya saier hiriinan. Iikam whiekakim kara simiir nisomsom aokaowima naingwokin. Mi kara simiirin pi weyin sopni mi kogrimdinu hainami, omaka hiuyokiyokaiya pi saier hir mini kiyitkaigaigigi. ⁵ Mi prismi yaowae adin mi inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim, sima bidi kigninokninkinim kariirin. Mi yayim wi sima boinmimauwi. Yokwowa sima win hauugika kariirin Juda simiir iikam isid komiyyin om Damaskas hir nwowim siirim mi kara ina yapamin om Damaskas hiriir iikamim naingwo tibmiyyim ti om iir nwowim simiir udrimdinu haiyam mi simiirin om komii Jerusalem tiriir nikiunaniyam naingwokin. Mi sima hik nwoki haiyim, siyu biyeyim sim tirim simiirsiiyin. triig.

Iiya Pol siya naingwo tibmiya mi siya saier boinmimauugin.

⁶ Mi iiya kara napyokiyokiyama siyuun om Damaskasa namiyin hiriir mi om Damaskas kingiin hirin, nabie bopwo hir ywowam. Mi bi kimiminkikin, pae komiia

ninomor kou hiranki nitkiya ini kariiramar hiririu nai-niuya. ⁷ Mi kara nu ha namikiyiuiun mi kara wakaeki inkam nwirin siir yaiya kariir boinki, Solti! Solti! Kira kariir dimusi tɪrbumbu haiginiuwi. ⁸ Mi kara siir yai yamdi ina yowarkii boinin, Adi Komii kira yipikin? Mi siya kariirin ina boinin, kara Jisisin om Nasaret hiranin siya. Kira kariir tɪrbumbu haiginiuwi. ⁹ Kamim sima kanaka nwowim sima ina kigim paeya niuyakiya. Mi inkamin yai kanaka boinaiyin sima siir yai bi wakaekim kanakana wakaekin siir yayim. ¹⁰ Mi kara boinki, Biyan Inkam Komii kara pi dimu tiri? Mi siya ina boinki kariirin, kira dinsiin apnam om Damaskas hirir. Mi tiki om iirin inkam nwirin wi siya nikiumamauuwini mii whiekakim kara nimbiniim kiriirim. ¹¹ Mi ta paeya saeya prasae bi niuyakika mi kara dimin taeminim bi nanaokigimokikim. Mi kamim kanaka nwowim, sima kariir ina aiir asi nonkwokim. Mi kariirin ina yinkikwona apnamim om Damaskasa hirir.

¹² Mi inkam nwirin hirar nwokin ti inkamin siir inigin Ananaiskin. Ti inkamin siyairgin siyiu komiini sibgu apiyin. Mi Juda iikam whiekakim om Damaskas hir nwowim sima siirin hiniina boinkikim, ti inkamin inkam miyikin. ¹³ Mi siya kariir kingiina yamikwoni mi siya kariirin ina boinin, nomiyau Solti! Kiriir nhwona ha kaowirirki. Mi ta iya kariir nhwona ina kigomokiyin mi kara dimin taeminim ina kigirkakiyim. Mi Ananais siirin ini wara yinkin kigiyin. ¹⁴ Mi siya kariirin ina boinmauun, krimiir yidiwi wanwiyayim simiir Adi Komiiyin bidi yimbiniim kiriirin. Kira siir kwoin iirin wa ninokninkini mi kira ti inkamin siya nimbinkiyin siirin wa kigi mi siyar boiniyim yayim kira wa mi wakaei. ¹⁵ Kira siir yaiya wi saiir boinmimauuwi iikam whiekakim simiir, ti digworaekwowim kira kigim mi kira wakaeyim. ¹⁶ Mi kira dimuim swoki owi? Kiriir kwoinin

op baptaisim daingwoki. Mi Jisis siir inig iiram kauwoki mi siya wi kiriir digworaekwo biye imiir nwoki haiy-oprimdiyumiigi. Iriig.

Adi Komii siya nikropkikin Pol siirin iki iikamim Juda iikam tani simiiram.

¹⁷ Mi mhoiyya iya kara ti om komii Jerusalem tiriir swoki ita mi kara Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hir sriiyin Adi Komii siirimin mi kara digworaekwowim nhwonan whinkigmimikin. ¹⁸ Mi kara krimiir Biyan Inkam Komiiyin siir kig. Mi siya kariirin hiniina boinki, ini wakaeyin kira! Kira wi kipi kimimin wi om komiiyin Jerusalem siir haiburgig mi ha dam. Mi kira kariir yai aiirin ti om iir boinmimauwi mi sima wi wakaeyokna rani, ta yai aiirin. ¹⁹ Mi kara ina boinin, Biyan Inkam Komii, sima bidi yinokninkinim biya kara omaka whiekakim yai nidwokai wakaeyim, simiira namkin. Mi kariir siyiuin iikamim kiriirin naingwo tibmiiyim simiirin omaka hinar ninkinikou tiokin. ²⁰ Mi biya sima Stiven siir yisomaoki. Siya kiriir yai boinmimauuan inkamkin. Ta iya kara simaka kingiin warar ninkin okin. Mi kariir kwoinin hiriyyar mi naingwo ti hiriinan siyiuin wadieyairgin. Mi kamim siir nisomaowim mi simiir yuis minim kara simiir kigriraokim. Kariir siyiuin hiniingin. Iikamim naingwo tibmiiyim pi simiir nipimpari. ²¹ Adi Komii siya kariir boinkikin, kira dam! Mi kiriirin wi kara nikropki aru maeyaua, ta yaiwin kibiya inkam nhirim Juda iikam tani simiir boinmimauuam. Pol siya hiniina boinkikin.

²² Mi Juda iikam whiekakim sima ta yaiya Pol siya boina, saiir yikidugi. Mi sima ina kauwok boinkiyim siirin, disomaoki! Ti hiriinan inkamin siya omwai kipi waiya. Niingaka. ²³ Mi sima io prasae bi nwokin. Mi sima

asi priikauwok priikauwokim. Mi simiir yuuis minim ina yisim mi ina yonkwo whriwridamim. Mi nu whrinanin ina yop kabitkiyin koua hiriir. ²⁴ Mi kamim yaii niniiyim simiir biyanin siya simiir boinki, Pol siirin dinkikwona apnam yaii niniiyim simiir omaka hiriir mi siirin kima dipimpar. Mi siirin yaimwokiyaimwowa saiirim srii. Kima wi nwoki sibgu inokninkinim iki iikamim sima siirimin hinin dimusi kauwok boinkim? ²⁵ Mi sima Pol siirin idni kogrinu okwo sima tioam idgiuni. Kamim irim haiiyim simiir biyan inkamin ini Pol siir kingiina ywokwowin. Mi Pol siya hinina boinki siirin, inkam komiiyin yai wakaeyin siya kariirin hinina bi boinkikin, kara dimin whir bidi tirbuin. Niingaka. An kara om komii Rom hiran inkamkin mi kima kariir kipi tio. ²⁶ Bii nwowiyin inkamin ta hiriinan yai aiir wakaeyin mi siya biyan inkamin kamim yaii niniiyim simiir kirgiraowiyin, siir ini boinmauuu. Kira panin tirim naingwowi? Ti inkamin siya om komii Rom hirana inkamkin. ²⁷ Mi simiir biyan inkamin ina yitin Pol siirim. Mi siir ini boini, kira kariir boinmauu, kira om komii Rom hiran inkamkin, aniya? Pol siya ina boinin, ihi! Kara om komii Rom hirana inkamkin. ²⁸ Mi simiir biyan inkamin siya ina boin. Mi kara umir prasae bi saingin mi kara ini om komii Rom hiran inkam ywowin mi Pol siya boin, an kara, niingaka. Kariir adin siya om komii Rom tiranairgin mi an kara iriipa hiriinan Rom tiran inkam asi mi owi. ²⁹ Mi kamim yaii niniiyim saika kingiin nokwowim, siir tioam, sima bi kimiminkim, sima ina yagimgigiuim. Mi simiir biyan inkamin siir kwoinin ha naingwokin Pol siya om komii Rom hiran inkamki niuwi mi siya asi nikidugin. Mi kara wara asi nidigin.

Pol siya inkam komiiyin yai wakaeyin siir whwonkam

ida nokwokin

³⁰ Mi simiir biiyan inkamin siya ta yai aiir sibgu wakaeyam naingwowi. Ti Juda iikamim simiir tirim, Pol saika dimu diminkin? Mi siya ii gwira ina hakiyin wieyin sopin siir ninirkaiyin. Mi yaiya ina yikiukiya prismi yaowae adim mi Judami kamim siyu komii ninokninkiniyim simiirim, sima nitim, iripa yai nidwo boinim. Mi siya Pol siir yikiunaiini nua tiriir mi sima siirin ina yikiunamim simiir whwonkam ida nokwoam.

23

Pol siya Judami kamim siyu komii ninokninkiniyim yai simiir boinmimaauugin

¹ Pol siya kamim siyu komii ninokninkinim simiir simiira kaonanaeyin mi siya ina boinkiyin. Ti nomi-yauim! Kariir siyuin Adi Komii siir whwonkam ida kara dimin whir bi tirbugin. Kariir kwoinin ini wadieki wadieya ywowin, dimin whirki bi tirbugin kariir napririr aiirin mi ini tariinanar yadigniyin. ² Mi prismi yaowae adin Ananias nikiuwiyin siya kamim siir kingiin nokwoim simiir boinki sima siir yai aiir nripugiyim. ³ Mi Pol siya siir boinki, Adi Komii krimiir Wanin siya wi kiriir tiowi, kira tioa kariir mi sair hiriinan. Mi iikamim sima ha naingwokim, kira inkam wadieki niuwi mi kiriir kwoinin ini biyieki biyie ywowin. Kira ti tir nidwowin mi kira kariir hidam tirkin siyu komii iirin. Kiraingin siyu komii iir sibgu ap karamae nwowiyin. Iya kira boina, simiirin kariir tioam. ⁴ Mi kamim Pol saika kingiin nokwowim sima boin mi kira tari Adi Komii siir biiyan prisin siir nigbumbuwi, aniya? ⁵ Pol siya boinki, ti nomiiyauwim! Kara bi ninokninkinkin, siya Adi Komii siir biiyan priskin piyasi owin? Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa

saeya hiniina boinkika, kira kimiir biyan inkamin siir kipi nigbumbu.

⁶ Pol siya ina ninokninkinin, kam nhirim siyu komii ninokninkiniyim simiirin. Mi nhirim Farisimi siyuin siir napikim. Mi nhirim Sadyusimi siyuin si napikim. Mi siya siyu komii kigriraowiyim simiiramin hiniina kauwok boinki, kima ti nomiiyauim an kara Farisimi inkamkin. Mi kariir adin, iriipi hiriinan Farisi inkamkin. Kara ha naingwowi iikamim naokaowim sima wa swoki insiin idwodwowi ie hirankin. Mi kara bidi boinkiya ta yaiya mi ti hiriinan siyuin kima yaigak kariir asi nwokim. ⁷ Mi siya ta yai aair boinkiyin mi ti isid whiso Farisi Sadyusi sima io ina yinwo anwowim mi sima ina yinkibirnakiyim. ⁸ Mi Sadyusiyen kamim sima boin, inkamin wi ie anki swoki insiin idwo rani. Niingaka. Mi Adi Komii siir paekwosim karamaeka mi siir piugana iriipi hiriinan. Niingaka. Mi Farisiyen kamim sima ti digworaekwowim simiirin ini kaimwowa ywowim. ⁹ Mi sima yai komii asi kauwoknanaekim. Mi kam nhirim siyu komii niisiisiimauuwiyim, sima Farisi simiir isidin siir hirankim. Mi sima ini yai kirie aairar yinsiin okwo boinkiyim. Krima ti inkamin siirin siyu whir bi kigin. Mi tari naeyiugin nasi boinaigin saikain iyie tari Adi Komii siir paekwosimin siya nasi boinaikin, aniya?

¹⁰ Simiir iowa ini komiia ywokiya. Mi yai nini kamim simiir biyan inkamin siya ini nididkakar ywokiya, ti isid whiso sowiirsiyin. Pol siirin wi sima pi nonkwobumbu ninkin haiginiuwisi. Mi siya kamim yai niniyim simiir asi boinkikin, kima diunam! Mi Pol siir donkworinu naowid mi siirin kimiir omaka hiriir dikiunam. ¹¹ Mi igwir niyaka krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siya wi Pol siir kingiina nokwokaowi. Mi siya boin, kira kipi nidid! Biya kariir yaiya kira boinmimauugin om komii

Jerusalem hirin mi kira kariir yaiya om komii Rom hirin wi hiriyyar swoki boinmimauwi. Adi Komii siya hiniina boinkin. Iriig.

Judan kamim sima Pol siir nisom aowam boin tibmiikikaigim

¹² Mi nugakin Judan kamim sima maeyau gwiruwa ywoyakwok, yai kitibmii boinam. Sima boin, kibie idwai! Krima wi naemin nae rani mi wi op mi kwiyae rani. Mi iya krima pol siir nisomaoki mi wi ha nae. ¹³ Judan Kamim ta yai aiir nimbintibmiikimaiyim kam nwis nanaigim. ¹⁴ Mi sima biyan prisim mi inkam adi yaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim simiiram yam. Mi sima boin krima bidi yimbin tibmii kimaiyim. Krima wi naemin niki ningugu ae rani. Krima iya Pol siir nisom aowi mi krima nae minim wa naei. ¹⁵ Kima mi kamim siyiu komii kigriraowi ikim, kima inkam komiiyin om komii Rom hir nwowin siirim dikiugi. Mi siirin pi hiniina boin Pol siirin siya wkiu naiini tiriir. Mi krima siir yaimwoki yaimwowa krima niki wakaeyam mini. Mi iya Pol siya kimiiram napnani mi krima wi siiram naguprakai wini siyiu hir, siir nisom aowam.

¹⁶ Mi siir yokmana saiir yinisim yinkamiyinin siyar wakaemimik ta yai aiirin, Pol siir nisom aowinam boina mi siya asi namkin kamim irim haiiyim simiir omaka. Mi siya ina yapninopkai boinmauu siir papiyeyin Pol siirin. ¹⁷ Mi Pol siya kamim irim haiiyim simiir biyan inkamin siir yikiuna mi ina boinin, ti whranisim iirin dikiunam yaii niniiyim kamim simiir biiki biyan inkam iirim. Siya yaigakin, siya saika boinin mini. ¹⁸ Mi biyan inkamin siya siirin ina yikiunamin biiki biyan inkam iirim. Mi siya boin, Polin inkamin sima hiugripkiikikaiyin siya boinkikin kariirin ti whranisimin siir nikiunaniiyim kiriirim. Siya yaiya kwira

nwowi mi siya kiriir boinmauwim naingwowi. ¹⁹ Mi biiki biyan inkamin siir in aiir yinkwoki mi siirin ina yikiunamin maeyaua inkam kamaeya saiir. Mi siya srii, kira kariirin pi paka hiniin yaiya saiir boinmauwu? ²⁰ Mi whranisim ieya boinki, Judan kamim sima yai bidi yomboin tibmiikimayim kiriir sriiyim, waka kira Pol siir wikiunaiini kam whiekakim siyiu komii ninokninkiniyim simiirim mi sima wi siir niksise. Mi sima siirin haniingi srisasae ta yaiya saiir yaimwokiyaime aiirim. ²¹ Mi kira simiir yai aiir kipi wakaeyokna. Mi simiir inkam nhirim kamnwisanairgim. Mi sima ina boinim, krime wi nae minim wi mi ae rani mi op minim wi mi kwiyae rani. Mi iya krime Pol siir nisomaowi, wi saiirar nadigiwi. Mi tariinanin sima ini siyiu nwokwokinin siirim. Sima krimiiramin minam nwokwokini, kiriir kwoinin wadie nwowi mi kira Pol siir dikropki. ²² Mi biiki biyan inkamin siya ti whranisimin siir boin ta yaiya kira niki boinmauu kariir mi kira wi inkam nwir kipi boinmauu mimin. Mi siya siirin ina yikropkiyin. Iriig

Kamim irim haiiyim simiir biiki biyan inkamin siya yikropki Pol siirin inkamin Filiks nikiuwiyin omom omom nhirim sim kigriraowiyin siirim.

²³ Mi biiki biyan inkamin yaii niniiyim simiir bi nwowiywo inkam nwise, sowiirim yikiugi. Mi ina boinkiyin kowa kam kamair nwoim iurim 70 hosim simiir idwo nidwo ikim mi yaii niniiyim kam kamair iurim 200 sima warar. Mi kima tapaiirin pi iriyyar kwii min haiburgig mipi om komii Sisaria hiriir damwii niyyar. ²⁴ Kima hosin ira timi inkim haii Pol siya nidwo namim. Mi krime siirin inkamin omom omom nhirim sim kigriraowiyim Filiks mi siirim dikunam. ²⁵ Mi biiki biyan inkamin yokwowa kwira win hauugi Filiks siirim. Ta yokwowa hiniina boinki,

²⁶ kara Klodias Lisiaskin, ta yokwowa kara win hauugika biiyan inkamin omom omom nhirim sim kigriraowiyin Filiks kiriirim. Nabie! ²⁷ Mi ti inkam iirin Judan kamim sima yonkworinu mi siirin sima pi yisomaowin mi kara siirin bidi wakaeyin siya om komii Roman inkamkin. Kara mi kamim yaii niniyim, krma simiir hiriir yimbiyam mi siirin simiir in hirankar yikiunaki. ²⁸ Kara ta yaiya sima priiboin hiuriyuua ti inkam iir, kara sair yaimwo iir ninokninkinim mini. Mi kara simiir kamim siyu ninokninkiniyim kausil simiirim yikiunam. ²⁹ Mi kara simiir asi sriigin. Mi kariirin sima boinmauugi yai nhirim simiir siyuniyim. Mi ta yaiya sima siir boinuhuriyugi. Mi Kara siirin dimin whir bi kigwo tirkin, siir nisom aowamin mi siir hugripkiikikaiyim. Niingaka. ³⁰ Mi yaiya ini kariirima yimbiniya. Tariinanin sima yaiya kwira boinimprio kimai ti inkam iir nisom aowam. Mi kara bi kimiminkikin, siirin ina yikropkiyin kiriirim. Kara kamim yai siir priiboin hiuriyuim simiir boinki, sima kiriir whwonkam ida wa mi okwo boini piki hiniin diminkin ti inkamin siya tirin. Siir yaiyim hiniina win boinkikin.

³¹ Mi Kamim yaii niniyim sima ini siir yaiya mi wakaeyoknam. Mi Pol siirin ina yikiunamim, om komii Antipatris hiriir niyakar yamwii. ³² Iya ha pirkinkiyakwoka mi kamim yaii niniyim ini simiir omaka hiriirar swoki amim. Mi kamim hos idwo nidwonamim sima sima whinam Pol siirin om komii Sisaria hiriirin. ³³ Kamim hos idwo nidwonamim ina yimbiyamim om komii Sisaria hiriir. Mi sima yokwowa ina ini hauu iuwa ti inkamin, omom omom kigriraowiyin siir. Mi sima Pol siirin siir, whwonkam ida yokmwun okwo. ³⁴ Mi siya ta yokwo aii mwainin mi siya Pol siir srii, kira piki hiniin nu komii siir nwowikin? Mi Pol siya boinki, kara nu komii Sailisia ankin. ³⁵ Mi inkamin omom omom kigriraowiyin

siya boinki, iya kamim yai kiriir priiboin hiuriyium sima nimbini mi kara pi kiriir yai aiir wakae. Mi siya simiir boinki, sima Pol siir nikiunamin omaka komiyya biyan inkamin Herot siya miriyya sairim mi wi kam nhirkim nwoki waikaowim. friig.

24

Juda simiir biyan iikamim sima Pol siir boinwokiopnatkaigi.

¹ Mhoiyya iyyim iriyara yamki mi biyan prisin Ananias mi inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim sima ina yapiniyim. Mi inkam nwirin siir inigin Tetalaskin, siya simaka wara yinkin apini. Tiki inkamin siya siyu komiini siyu bidi yinokninkin digin. Mi sima inkamin Filiks nikiuwiyin omom omom kigriraowiyin, siir boinmauu ta sima niniinansaowa Pol saika. ² Inkamin omom omom kigriraowiyin siya Pol siirim yikuna. Mi siya ha namin mi Tetalas siya yayim ini siir boinhiuriyiu bwakainamin. Siya ina boinin, inkam komii Filiks! Kira sibgu kigriraokin krimiirin mi krima wadie asi nidwowi mi krima yaii min bi niniigim. Kiriir kwoin miyikin krimiirin wadie siya whinwohaiginiukin. ³ Mi bwan bwanim hinda tinda dimin whirkin bi tirkin. Krimiir kwoinin ti hiriinanin krima kiriir boin wadieki. ⁴ Mi kiriirin kara wi ii priei nikidu o rani. Mi kara kiriir sriiyim naingwowi, kira kariir yaimirsima saiir wakaeyim, pi kara boini. ⁵ Krima ti inkamin Pol siir bidi yinokninkinim siya inkam paii rani. Mi io biyin pi siya nwowi. Mi omom omomim siya namiyim mi siya pi Judan iikamim simiir nigbumbuwami. Mi sima asi nanaakikim tiki inkamin siya om Nasaret hiran isidin siir biyan inkamkin. ⁶ Siya Adi Komii siir omaka saiir diriraerarbumbuwim kinankiugin mi krima siir asi nonkworinugim. Mi krima siirin, wi krimiir siyu

komii iirsi nwowi yaigak. ⁷ Mi yaii ninii kamim simiir biiki biyan inkamin Lisias siya ina yitin. Mi siya ini igaokaka ywowin. Mi siya siirin ini krimiir in tiranka yispakii hainamin. ⁸ Mi Lisias siya boin, kamim Pol siir boinwokiyoopnatkaiyim sima wi kariir whwonkam ida nimbini. Mi wi kira srii ti inkam iirin. Mi kira wi siir yaiga yaiya saiirar wakae, ti dimin taemin whiekakim krima boiniuriyiuwim siir, kaimwowaigim. Tetalas siya hiniina boinkin. ⁹ Mi Juda iikamim yim iriipa hiriinan siir mi whinwo mi sima yai Pol siirara boinhiuriyiu. Sima ina boinkiyim, ti yai whiekakim yaimwowaigim. Iriig.

Pol siir yaiyim inkam Komii Filiks siir boinmauugin.

¹⁰ Mi ti inkam komiiyin siir ina ina kinmauugiya, siya pi ninsiin okwokiylim. Mi Pol siya siir yai yamdi ina yowarkii boinin, kara bidi yinokninkinin, biewi kasa rani, kira ti iikamim simiir kigriraowim. Ta yaiya kara kiriir yai yamdi nowarki boina, kariir kwoinin ini wadieya ywokiyan. ¹¹ Kira simiir srii, kira ti hiriinan yaiyim wi simiirar swoki wakae. Mi iiyim iuur kwisa yamki, kara om komii Jerusalem hiriir namn mi Adi Komii siir inig iir hainaniuin. ¹² Mi sima kariirin ha bi kigim, Adi Komii siir omaka kara inkam nwiraka yaii bi niniinansaokin. Mi simiir omaka yai nidwokai wakaei aka mi kimiir om komii hirin. Niingaka. ¹³ Taka yaiya tapa sima boinhiuriyiuwa mi saeya. Mi sima kariirin wi yaimwoni boin tani. Mi sima wi kariir boinwokiyoopnatkaini siyiuam whaowaei. ¹⁴ Mi kara ta yai kwira pi kiriir boinmauuwi, kariir kwoinin Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwowyin ini krimiir brougae wanwiyaeyim simiir kwoin hiriinanar swoki owin. Mi kara Jisis siir siyiu iir sibgu apkin. Mi sima boin, ti siyiuin pi niksisaei, kaimwo rani. Mi kara yai whiekakim siyiu komiiyin Moses siya hauugiyin simiirim naingwo tibmii. Mi kara

Adi Komii siir yaiyim profet kamim sima winkiyim biya, simiiram wara ninkin aingwo tibmii. ¹⁵ Mi kara ina naingwo tibmiiyin. Mi kara Adi Komii siirima nwokwokini siya iikamim naonamim, simiir hidninsiin idwowim. Mi iikam miyik ikim mi iikam biye ikim. Mi sima iriipa hiriinan, ina ninokninkinim tiriiginin. ¹⁶ Kariir kwoinin iinokiinokin kirieya nwowikin, dimin biye tibrumbusi. Mi Adi Komii siir whwonkam ida mi iikam whiekakim simiir whwonkam ida warar. ¹⁷ Mi kara biewi nhirim om nhirim simiirar mi okin. Mi mhoiya kara ina swoki itin om komii Jerusalem tiriir. Mi kara umir digworaekwowim iki iikamim whaowaeyim simiirim hainanikin. Mi kara nae nhirim ina mini inkin iimiyaegikim Adi Komii siirim. ¹⁸ Mi kara hiriinan siyu iir tirkin, Adi Komii siir omaka saiirin. Mi sima ini kariirar kigim siyuin op sibgu whau aeyin, kara tirin. Mi iikamim kanaka nwowim hoingak rani. Mi inkam nhirkim yai bi sisikikim. Niingaka. ¹⁹ Mi Judan inkam nhirim nu komii Esia hiranki nitim, sima tir warar ninkin okim mi sima ti kamim kanaka yaigakin niuwi mi sima ha wit, kiriir whwonkam ida wini okwo boini, ta yaiya. Mi ti hiriinan siyuin yio wadie ieya mi sima bi nitmiminkim. ²⁰ Mi hiriinanki niuwi mi sima ti kamim diminin kara tirbuin sima kigin pi siir boinmauu kiriirin, iya kara kaunsil kamim siyu komii kigriraowiyim simiir whwonkam ida nokwo boina. ²¹ Mi tari yai kwiruwairga biya kara simiir boina? Mi kara hiniina boinkin iikam whiekakim naonamim mhoiya sima wa swoki insiin idwowi mi ta yaiya yai biyieka, aniya? Mi wi simar swoki boinim? Pol siya hiniina boinkin.

²² Filiks siya bidi yinokninkin digin iikamim naingwo tibmiiyim simiir siyuim, sima tiriyyim. Mi siya Juda iikamim simiirin asi boinmauugin, sima Lisias siirim nwokwokinim. Mi ta simiir yaiya wi siyar hidi. ²³ Mi siya

bii nwoyiin kepten inkamin siir boinki, siya Pol siirin omaka mii biye miriia huuyokiyokaiya saiir nokmwın apninopkaigiyim. Mi kira siirin hirii kipi nikidu okripkai. Mi kira iki siir nomiyau imiirin kipi nikidu, siirin dimın taemin hauusiyin. Iriig.

*Filiks siya Pol siir*in omaka huuyokiyokai aiirin biewiyo whisa huugripkiikikai.

²⁴ Ti nhirim bidi yamkiyim mi Filiks siya siir wiga Drusila saika yit. Mi saeya Judan isidin siir hiran wiga. Mi siya Pol siir yikiuna siir yai aiir wakaeyam, iikamim Jisis Kraiss siirim naingwo tibmiyim simiir. ²⁵ Mi Pol siya ti siyiu miyikni napiyim siyiuim simiir boinmimauugin. Mi siyiuin digiumii haimriiyugigi ikin. Mi mhoiia Adi Komii siya wi iikamim simiir hidi. Pol siya hiniina boinkin. Mi Filiks siya ina yididgiyin. Mi siya boinki, kira ha dam! Mi mhoiia kara igaki niuwi, wi kapi nikiugi kiriirimın. ²⁶ Mi Filiks siya dimın whirin siirim nwowi, siir kwoinin ha naingwokın Pol siya umir nhirim pi kariir hauuwi. Mi iinokiinokin siya siir asi nikiunakin yai saika boinaiyim.

²⁷ Mi Filiks siya Juda iikamim simiirim hiiriugin mi sima siiram nwoke aingwowim mi siya Pol siirin omaka huuyokiyokaiya saiir asi kigninkin okaigin. Mi mhoiia biewi whiso digiyo mi Festas siya Filiks siir mii aiir kwainaowid. Iriig.

25

Pol siya Sisa siir yikiuna siir yai aiir wakaeyim.

¹ Festas siya bidi yitin nu komii Sisaria hiriirin. Mi siya iiyim kwoimuar ywowak. Mi siya ina yamin om Jerusalem hiriir. ² Mi biyan prisim mi Judami inkam komii komii ikim, sima ina yamin mi sima yai Pol siir boinuriyiu. Mi siya simiirsiyin minsi nikripkikin, sima

Festas siir boinainanaekim. Mi sima hiniina boinkim, ³ kira krimiirin hindara whindiriraerar haiginiu. Mi kira Pol siirin om komii Jerusalema tiriir dikropki. Mi sima hiriinanam mini siirin, siyiu hir nisomaowinin. ⁴ Mi Festas siya ina yowarkii boinin, Pol siirin om komii Sisaria hir hiugripkiikikaiyin, iya ini kingiina nwowa, kara wi kapi swoki ami ti om iir. ⁵ Mi kimiir inkam komii komiiyim sima wi kanaka winkin it. Mi ti inkamin siya dimin whir tirbuwi mi wi kima nwoki hid boinin.

⁶ Festas siya Juda kamim simaka nwowim iiyim iriyyar kwoim iurnankim. Mi siya om komii Sisaria hiriir yam. Mi igwira siya omaka yai boiniya saiir hir ini owou. Mi siya ina boinkiyin, Pol siirin omaka hiuyokiyokaiya saiir hirankin wikiunanani. ⁷ Mi Pol siya bidi yimbiniyin. Mi Judan iikamim sima om komii Jerusalem siir haiburgig mi ina yapiniyim. Mi sima siir kingiina yamikwoni mi yai bibiyeyim sima Festas siir boinmimauu ti dimin biyie whiekakim Pol siya tirim simiir. Mi sima siirin whisariya priiboin hiuriyugim. Siirin inkam nwirkin bi kigin dimin biyie siya tirin. ⁸ Mi Pol siya Festas siirin hiniina yowarkii boinki, kara dimin whir bi swoki tirbusrankin, Judan iikamim simiir siyiu komii iirin. Mi kara simiir Adi Komii siir omaka saiirin dimin whir bi tirbugin mi simiir inkam komiiyin Sisa nikiuwiyin siirin iriipa hiriinan. Niingaka. ⁹ Mi Festas siya Judan iikamim simiirim hiiram minkin. Mi siya Pol siir boinki, kira om komii Jerusalema hiriir namim, wi wadiyyar mi owi, aniya? Mi hiriinanki niuwi mi ta kiriir yaiya kara saiirin wi om komii iir wakaemimiki. ¹⁰ Mi Pol siya boin, ta omaka yai boiniya kara nwowa mi inkam komiiyin Sisa om komii Rom hiranan mi siya kigriraowiya mi kara Rom tirana inkamkin, ta omaka saeyairga kariir yai wakaeya. Kira bidi yinokninkin kiin, kara Juda iikamim simiir

dimin whir bi tĩrbugin. Nĩngaka. ¹¹ Mi kara simiir siyiu nikripkiswo mi an kara wi pi yaowin, ya yai kara-maeka. Sima wira wi isid whirni napwouni mi kariirin wi sima nisomaowi. Mi ta yaiya sima boiniuriyiuwa kariir saeya kaimwo karamaeki niuwi mi kara wi simiir omaka yai wakaeiya wi saiir namtani. Nĩngaka. Kara inkam komiiyin Sisa nikiuwiyin saika boinam naingwowi. Kara Rom hiran inkamkin. ¹² Mi biyyin Festas siya siir kam kintidnanim simaka iki boin. Mi siya boin mi kira inkam komiiyin Sisa nikiuwiyin, siirim nikiunam minkin mi pi siya niki wakaeyim kiriir yai aiirin. Mi kira ha dam siirim! Iriig.

Festas siya Agripa siir srii ta Pol siir hik aiirimin.

¹³ Ii nhirim bidi yamkiyim mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa mi siir wiga Benaisi saeya sowa om komii Sisaria tiriir nitko, Festas siir nankabmamair boinkaeyami. Akamie! ¹⁴ Sowa ii kasaka bi nwoko mi Festas siya boinmimauugi Pol siir hik imiirin. Siya hiniina boinkin, inkam nwirin tiranin ini tir hiugripkiikikaiyin Filiks siya hiugripkiikikaigigin mi siya ina yamin. ¹⁵ Biya kara om komii Jerusalem hir nwowa mi Judami biyan pris ikim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim, sima kariiram nitkim. Pol siya simiir siyiu imiir tĩrbumbugin. Mi Judan iikamim sima kariir nini sriinikim Pol siirin sima nisomaowam. ¹⁶ Mi kara simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, om komii Rom krimiir iikamim krimiir siyiun hiniin tani, inkamin yai wakae boin kara-mae nwowiyin siirin whisarii bi nisomaowikin. Mi inkamin iki yaigakin bii pi siya nokwowi, kamim yai siir boin hiuriyiuwim simiir whwonkam idan. Mi krimiir ii haimiyya siirim tiki oki, siir yaiyim sima boin hiuriyiuwim simiir mi boinin.

¹⁷ Mi sima kariiram nitkim mi kara bi kimiminkin, ini omaka yai boiniya saiir yamidwokaiyiun. Mi kara kamim yai niniyim simiir boinki kima Pol siir wonkwonani. ¹⁸ Mi kamim yai siir boinhiuriyiun sima ina yinsiin okwokiym. Mi kariir kwoinin ha naingwokin, sima Pol siir boinhiuriyugi ti dimin biye whiekakim siya simiirsi naowi. Mi sima hiriinan yayim simiir bi nokwo boinkim. Niingaka. ¹⁹ Mi sima wou nikwo aeni siyiun saiirsi ninkinwamwarkii boinkim. Mi ti inkam nwirin naonamin Jisiskin. Pol siya ina swoki boinin, siya bidi yinsiin idwowin. Mi sima siirin warar mi inkinwamwarkii boinkim. ²⁰ Mi kara ina boinin, ta yayia saiir yai mwo aiir ninokninkinam naingowowi. Mi kara siir wani siyiun siir bi ninokninkinkin mi kara wi dig nwo rani. Mi kara Pol siir asi srigin mi wi wadiyar nwowi krira om komii Jerusalem hiriir namamin. Mi ti kiriir yayim kara pi ti om iir nini wakaeyiun. Mi sima kririir boinmauwuni mi krira wa ninokninkini, aniya? ²¹ Mi Pol siya hiniina boinkin. Niingaka. Kara omaka hiuyokiyokai aiir nwowima naingowowi mi mhoiya kara om komii Rom hiriir nami mi inkam komiiyin Sisa siya nwoki sibgu boinaiginiuwi kariir yai aiirin. Mi Festas kara, kamim yai niniyim simiir boingig, sima sibgu waikaorarao siirin. Mi wi kara niki ikropkiyim inkam komii Sisa siirim. ²² Mi Agripa siya Festas siir boinki, kariir wiinga wakaeyama mini ti inkamin siir yayia. Mi Festas siya ina boinin, kira waka waka siir yayim.

²³ Mi iigwira Agripa mi Benaisi sowawaiyar yit mi sowawai mi inkam nhir ima sima piuai kasa bi piuainanikim. Mi sowawaiyin ina yapninopkainamo omaka yai nidwokai boinaiya saiir. Mi kamim yai niniyim simiir bii nwowi ikim mi om komii hir nwoyiin inkam komii ikin, sima iriipi hiriinan ini warar yinkin

apninopkainamim. Mi Festas siya bidi boinkiyin, sima Pol siirin wara yinkin whinapninopkainani. ²⁴ Mi Festas siya ina boinin, inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa mi ti kamim krimakar ninkin owim kima ti inkamin siir kigi. Mi iikam whiekakim om Jerusalem an ikim mi tiran ima mi tiki Juda inkam ima sima kariir whwonkam ida bidi boinwinim. Mi sima ina kauwoknanaekiyim kima siirin disomaoki! Siya wi irkak nwowisi. ²⁵ Kara siirin dimin whir bi kigwo tirkin mi siya wa naonam tani. Niingaka. Mi siya ti yayim Sisa siir nini boinmauugikam tirkin. Kara siir nikropkiyim bidi boinin. ²⁶ Mi kara diminin siya tirin siir bi ninokninkinkin mi yokwo paniinsi win hauugisi inkam komii Sisa siirimin. Hae! Ti inkam komii nu kigriraowiyin Agripa, kara ti inkamin kiriirim nikiunanikin mi ti iikam whiekakim kimiiram warar. Kima siir yai aair sibgu wakaeyim mi kara pi yayiam wakaeraraoki yokwoni win hauugiyam. ²⁷ Kara inkamin Sisa siirimin whisarii nikropki rani. Niingaka. Kara yokwo win hauu karamae nwoki, siyu biye biyeyim sima boinin siirin, siya tirim simiirin, yio ti hiriinan siyiuin miyik rani. Iriig.

26

Pol siya yayim Agripa siir boinmauugin

¹ Mi Agripa siya boinki Pol siir, kira, kiriir yai imiira boinki. Mi Pol siya siir ina ina yiisiimauugiya koua hiriir mi ina boinkiyin.

² Inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa, kariir kwoinin ini wadiya ywokiyin. Ta kariir yayia pi kiriir whwonkam ida boini kara pi ta yayia Juda iikamim sima boinhiuriyiuwa pi saiir nowarkii boinki. ³ Kira bidi yinokninkin digin Juda iikamim simiir siyu whiekak imiirin. Mi sima yayim ina yinkinwamwarkii boinin

simiir wanmi siyiu imiir. Mi kara ha naingwowi kira pi kariir yai aair sibgu wakaeyoki. Mi kariir yaiya prieiki niuwi mi kiriir piua wi kipiki piyao.

⁴ Mi iya kara yinisima nwowa mi Juda hiran iikam whiekakim sima bidi yinokninkinim kariir siyiu iirin. Mi iinokinokin mi tariinanin iriipi hiriinan, tisa nwowin. Mi kariir omki om hinar nwo aka mi mhoiia kara om komii Jerusalem hir mi o aka, sima bidiyar yinokninkinim.

⁵ Mi iikamim kariirin bidinanar ninokninkinkin. Mi sima hiriinan naingwokiswo mipa pi boinin. Mi sima kariir bidi yinokninkinim kara Farisi simiir wanmi siyiuin siir naingwo diriraerarkin. Ti siyiuin ini kirie wai-wii ywowin.

⁶ Mi kara minsi naingwo tibmiigin, Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yimbiingiyin Jisis siya wi ie hirankin swoki insiin idwowi. Mi sima kariirin hiriinansi boinwokiyopnatkaigikin.

⁷ Mi Juda iikam iuur whiswo, sima nii nabie hainankim Adi Komii siir inigin. Mi sima iriipa hiriinan ta siya nimbina saiirim warar ninkin okwokini, Jisis siya ie hiranki ninsiin idwowi. Inkam komii ti hiriinan siyiuin kara naingwo tibmiia mi sima sai-irsiya boinwokiyopnatkaigi kariirin. Juda iikamim sima boinwokiyopnatkaigi.

⁸ Mi iikam whiekakim kima ti tir nwowim kima naingwo tibmii karamae dimusi nwokim Adi Komii siya wi iikamim naokaowim simiir hidninsiin idwowi.

⁹ Biya kara hiniina naingwokin, iikamim Jisisin om Nasaret hiranin siir siyiu imiir napiyim, pi kara nipimpar itkini.

¹⁰ Mi kara om komii Jerusalem hirin hiriinana tirkin. Mi kariirin biyan prisim inigak sima nwoaiginiugin. Kara Adi Komii siir iikamim omaka hiuyokiyokaiya saiir hirin kasa bi hiugrinkripkiikinoudnankaigikim. Mi iya sima kariir sriya simiir nisom aowam mi ini wadiya ywokiyin.

¹¹ Mi

ii kasa rani, omaka whiekakim yai nidwokai wakaeyim hik kara hauwin. Mi kara simiirin minim tirkin, sima Jisis siir nigbumbuwin mi sima siirin digiumii haimriiyugigim. Mi kara io prasae bi nwokin simiirin mi iki omom omomim sima namiyim kara pi simiir mhoiyar mi siuyokiyokiii, simiir nipimpar itkinam. Iriig.

Pol siya iya siya naingwo tibmiinama saiir boinmaugin.

¹² Mi iigwira kara om Damaskas hiriir namim mi kariirin biyan prisim inigak sima nwowaiginiugikin iikamim naingwo tibmiyim simiir tioam. ¹³ Inkam komii Agripa, nabie bopwowin kara siyu hir napamin mi ini karar kigwinin paeya ninomor kou hiranka niuyanaiiniya. Mi ta paeya prasae bi niuyakika mi bie siya saika dig bi nwokin ini saeya hiigriniugiya. Mi saeya ini kariirar yauuni iuyaniya mi kamim kanaka ninkin apniyim simiir warar. ¹⁴ Mi krima ina yamakaigaiyuim nu hirar. Mi kara wakaeki yai gwira ninomor kou hir boinki, Hibru simiir yai aiir. Siya hiniina boinki, Solti! Solti! Kira kariir dimusi diriraerarbumbuwi? Mi kira kariirsi dimusi nidamkin? Ni ti hiniinin kinakinar swoki idimdirginakin pae minaka. ¹⁵ Mi kara ina yaki owarkii boinkiyin ta yaiya ninomor kou hir boinkiya saiir. Biyan Inkam Komii kira yipikin? Mi Biyan Inkam Komiiyin siya ina boinkiyin, kara Jisiskin, inkamin kira diriraerarbumbuwin siya. ¹⁶ Kira dinsiin okwoki, kara kiriirimim ti diminin siiram nitkin. Kara kiriir nimbingigi kira kariir miyan inkam nwowim. Mi diminin tapa kira kigin simiir tini boinmimauuiu. Mi kira digworaekwo nhirim mhoiya kara nisiimauuwi mi kira wi simiir wara ninkin boinmimauui. ¹⁷ Mi kara kiriir nikropkii, iki iikamim Juda iikam tani simiiram. Mi yai kariira simiir nini boinmimauuiuwim. Mi wi kara swoki anmaiwarkinaei kiriirin mi kiriir isid ieya mi Juda iikam

tani ikim, simiir hirankin. ¹⁸ Mi sima Setan siirin wi digiumii haigingig mi simiir kwoinim wi nwoki kisina haigiyim. Mi sima sibapsibapni siyiun niibwomambwo napiyin wi siir haiburgig. Mi sima siyiu miyikin nabienan kigomok apiyin wi siir nwoki apim. Mi sima ta Setan siir kirieya wi sair haiburgig mi wi Adi Komii siiram niti, sima wi kariiram naingwo tilmii. Mi simiir dimin biyeyim wi kara niinak itkigiigi. Mi sima wi Adi Komii siir isidin siir nwoki owim inigak. Jisis siya hiniina boinkikin.

Pol siya boinmauugin inkam Agripa siirin Adi Komii siir miya siya napmiriia sairin.

¹⁹ Inkam komii Agripa nu kigriraowiyin, kara ti diminin ninomor kouwanin nhwonan siir whinkigmimikwinkin. Mi kara siir yai aair nanugaugaugin. ²⁰ Niingaka. Kara yayim bii om Damaskas hir boinmimauugin. Mi kara om komii Jerusalem hiran inkam imiirin mhoiia boinmimauugin. Mi om whiekakim nu Judia hiranim mi iikam nhirim Juda iikam tani mi kara yai simiirin hiniina boinmimauu, kima kimiir kwoinim ti kisina haigi Adi Komii siiram mi siyiu miyik iir dap. Mi sima nwoki kigi. ²¹ Kara simiirin hiriinan boinin mi Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim mi sima kariirin asi nonkworinugim, Adi Komii siir omaka akpitga hirin mi sima kariir nisom aowam minkim. ²² Mi ta iya kariirin Adi Komii siya whindiriraerar haiginiugin. Mi kara tirin minam nwowi yai kimiir boinmimauuwam, inkam komii komiiyim mi inkam nhinga ikim. Mi kara yaeya yai bi swoki boinmimauugin. Kara ta yaiya biiya profet kamim mi krimiir brougaeyin Moses, simiir yaiya sairar boinmimauukin. ²³ Mi sima hiniina boinkim, siya hika wa haii mi ie hirankin wi bii siya swoki insiin idwowi. Mi siya siyiu miyikin nabienan kigimok apiyin wi siir boinmimauuwi, Juda iikamim mi Juda iikam tani.

²⁴ Pol siya yaiyar niki okwo boinin mi Festas siya ini komiyya kauwok boinkiyin. Pol! Kira pi whaowaei! Mi kira skul prasae bi kinkin mi ta kiriir ninokninkin komiyya kiriirin saeya tiorowhriei haiginiuwi. ²⁵ Mi Pol siya ina boinin inkam komii Festas, kara whaowae rani. Niingaka. Kara yai mwowa boini mi kara kwoinkakin mi ti hiniin yayim sim asi boinkin. ²⁶ Mi inkam komiyyin nu kigriraowiyin siya ti digworaekwo whiekakim ina ninokninkinin. Mi kara siir asi boinmauugin. Mi kara bi nididigin ti digworaekwo whiekakim kara boinmimauuim siir wiinga wakaeyim mi siir nhwokar kigimokim. Ti diminim boskwo bi nimbiyamkim. ²⁷ Inkam komii Agripa, nu kigriraowiyin kira profet kamim simiir yai imiiramin ina naingwo tibmiiyin, aniya? Mi kara bidi yinokninkinin, kira bidi yaingwo tibmiiyin. ²⁸ Mi Agripa siya Pol siirin hiniina boinki, kariirin kira kiyagin pi naingwo tibmii sasaugiyamin. ²⁹ Mi Pol siya boinki, kira tariinanamar mi naingwowi ini wadiyar mi owin. Mi kira mhoyiam mi naingwowi iripi hiriinan ini wadiyar mi owin. Mi kara Adi Komii siirimin kiriirim srii boinkikin inkam Agripa mi inkam nhirim kimiiram warar, kariir yai aiir wakaeyim. Tapa kara ha naingwowi, kima ta kariir naingwo tibmiiya saiir hiriinanar timi naingwo tibmii. Kara ti wiiyin sopin sima kogin siir bi boinkin. Niingaka.

³⁰ Pol siya hiriinan boinkiyin mi inkam komiyyin nu kigriraowiyin, siya inkam komii nwirin mi Benaisi saeya mi ikam whiekakim hir wara nwo ikim, sima ina yinsiin okworirigiyim. ³¹ Mi sima ha napnamim mi ina yimboin amboinnamim sima simar ti inkamin siya dimin whir bi tirbugin. Mi sima siirin wi whisarii nisom ao rani. Niingaka. ³² Mi Agripa siya Festas siir boin mi ti inkamin siya Sisa siirim nikiuna karamkiswo siir yai aiir wakaeyam mi krima siirin wa pi yiuguskiyin. Iriig.

27

Sima Pol siirin siyaliya om komii Roma hiriir nama saiir yani whinapyikiu kwiriigi.

¹ Sima bidi boin tibmiigiyim krīma siyali aiirin nu Itari hiriir namana. Mi Pol siya mi kam nhirim hiugripkiikinowidnankai ikim omaka hiuyokiyokaiya saiir mi simar kwiriinam siyali aiirin. Mi yali ninii kamim simiir bii nwowiyin Julias mi siya kigriraowidam simiirin. Mi ti inkamin yali niniiyin siya ti isidin yali niniiyin om komii Rom hiran inkam komiiyin mi siir isidgin. ² Mi krīma siyali aiirin om Adramitiam hir yani kwiriinam mi ta siyaliya ini ti nu komiiyin Esia siir omisisimim simiir gaeya hiriira kikinama. Mi Aristakas siya om Tesalonaika nu Masedonia hiran inkamin siya krimaka yinkin am. ³ Mi iigwira om Saidon hir yamimasuu. Mi Julias siya Pol siirin ini siyiu miyik iirar tirin. Mi siya siir biri nonkwobugin, siir nomiiyau imiir kignakiyamin mi naeism simiir hir nini hainakiyamin. ⁴ Mi krīma ti om iir haiburgigim mi ina swoki hiuyanamim. Mi krimiir siyaliya opudga hugiriyugika mi krīma mhiuisim whirin Saipras siir yaeka yaeka yokigiyam. Mi opuda krimiir bi namitiunika. ⁵ Mi krīma nu Silisia mi Pamfilia sowiir kingiin hiriir iyikrio naidam. Mi krīma om whirin Maira nu komii Lisia hir nwowin siir yadu amasu. ⁶ Mi tiki om iirin kamim yali niniiyim simiir biyan inkamin siya siyali ira om Aleksandria hiranki nita saiir kigin mi siyaliya saeya pi nu komii Itali hiriir namam tirka. Mi siya krimiirin ta siyaliya saiir asi niugipriiginamkim.

⁷ Krīma ha haiburgigim mi ii kasa rani, siyali hir kig-wai amim. Mi krīma miinan miriinaidnikim mi ini om Naidas kingiin tiriira yimbi idniyim. Mi opud komiia ha hugnaniya mi krīma mhiuisim whirin Krit siir hiriir wokmainaidam mi ini mhiu yaekayaeka yakiiyamim. Mi

Salmoni idnabin ina yakii owarkinamin. Mi opuda krimiir bi namitiunika. ⁸ Krīma miinan miriīnamkim, iya krīma ti mhiuisim siir yaekayaeka nakiiyokiyokiyama. Mi mhoiīya krīma maeyau gaenau kwira mhiyika huiimasu kuwiya, om Lasia kingiin hir nwowa, saiir yaka amasuū.

⁹ Mi ii hoimgakim bidi digiyim mi Juda iikamim simiir ii komiīya mi nae sima haiyaeiya iya ya iriipi hiriinan bidi mi digiya. Mi Pol siya simiir asi boinmimauugin. ¹⁰ Inī wakaeyim, kima! Ii paii rani, pi nam tani mi siyaiya mi digworaekwo whiekak ikim mi sima sima rani mi krīma iriipi hiriinan pi wara mi inkin omainaiinami. Mi kara bidi yinokninkinin. Pol siya hiniina boinkin. ¹¹ Mi kamim yaii niniiyim simiir biīyan inkamin siya Pol siir yai bi wakaeyoknakin. Niingaka. Siya inī siyaiya saiir biīyan inkamin mi saiir nonkwo saini ad ieya, siya inī sowiir yai aiir wakaeyokna iskiyin. Mi sowa boin, humba! Nimbī nami. ¹² Mi ta maeyaua tapa krīma namasua panki nwowi, iya mhiyik bi nwowika. Mi sima ta maeyaua saiir haiburgigim minkim. Mi sima om Finiks hiriir namam kininkiugim. Mi iya panki nwowiya digikiswo mi wi ha pi yamin. Mi Finiks maeyaua siyaiigi namasuwiya, inī mhiuisimin Krit nikiuwiyin inī siir pida nwowa. Iriig.

Mi opuda ha hugnaniya mi hinin komiīya whii komii solwara hirana ina hugnatmainaniya.

¹³ Mi opudsima, simiir yaioyae miīya hugnani. Mi simiir kwoinim ha naingwokim sima pi wadieyar sibgu iwaoidami. Mi sima idmira siīya komii si nomboru itmaiīya ina kiboknainiya. Mi sima mhiuisim whirin Krit siir yaeka aiirar kikinkripkainamim. ¹⁴ Mi biri kwakimiminka, opud komiīya ina yimbīyama. Mi ta opuda saiir iniga whiinmamaoka, saeya not is ankin nitka mi saeya mhiuisim Krit hiranki hugnatmainanika.

¹⁵ Mi opuda ini siyaa aiirar yamitiuniya. Mi siyaaia ini opud aeyar hughainama. Mi krma ini daogugugiyim mi ini saeyar yaninkinkripkaiya. Mi krma maeyau kwira asi nakiiyamkim. ¹⁶ Mi krma mhuusim whirin Koda siir yakii haiburgig mi ina yamim. Mi krma miinan mirii naidamkim, ta siyaisim ira mhoii nomborukiyitkiya saiirin. ¹⁷ Mi sima saiirin siyaa komiia saair idwo yami haiyitkin mi sima ta siyaa komiia saika yinkin kogrinu. Mi sima nidid prasae bi kinkim nu Libiya hiran siiyinin siir niyikiusi mi sima ta yiuisa koua nitkina asi whrohaigikim. Mi ini iindimiindima yakiidamim. ¹⁸ Mi ii gwira opud komiia ina swoki huga mi siyaaia saeya kairimdiyauam hinda tinda mi sima sasae digworaekwo nhirim opa asi nitnowidnamaigikim. ¹⁹ Mi ii gwira krma digworaekwo kirie kirie nhirim siyaa aiir nwokaiyim ina yitnowidnamaigiyim opa. ²⁰ Mi iiyim kasa rani, krma bie nauun sowiir kig karam nwowim. Mi opud komiia ya ini hiriyar hugkripkaiya. Mi krma ina yaingwokiyim, krma ombudarin pi hiriyar nwomainaiinami.

²¹ Fi kasaka rani, sima naemin ningugu ae karam nwowim. Mi mhoiia Pol siya simiir yinsiin okwo boinki, kima ti kamim, kima kariir yai aiir wakaeyoknakiswo kara boina ti mhuusimin Krit siir kipi haiburgig. Mi ta hiriinan dimina pi krmiir di yimbiam. ²² Mi tapa kara pi kimiir boinmauwu, kimiir kwoinin kirieya dwo kipi naingwo idid, krmiir nwirki pi kigugu rani. Niingaka. Pi siyaaia sasa nwomainaowidi. ²³ Kara Adi Komii krmiir Wanin siir inkamkin mi kara siir inig iirar hainanikin. Mi ii niyaka Adi Komii siir paekwosimin kariir kingiin tirar nokwoidniwiigin. ²⁴ Mi siya boin, Pol, kira wi kipi nidid! Kira wi inkam komiyyin Sisa wi siir whwonkam ida tini okwo boiniu. Mi Adi Komii siya bidi wakaeyin kiriir srii aiirin. Mi waka iikam whiekakim kinaka nwowim siyaa waraur

mi sima wi wara kigugu rani. Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinmauugigin, ²⁵ kima ti kamim, kima kipi nidid! Kara Adi Komii siirima naingwo tibmiigin mi digworaekwowim siya kariir boinmimaauukiyim mi wi sipi nimbiam. ²⁶ Krima ha dakiyam mi krima pi mhiuisim whirin pi siir namamasuuwi. Pol siya hiniina boinkin.

²⁷ Mi iiyim krima nakii waiwaiyim iuur kwii. Mi krima whii komiia Edria saiir yimbiam mi iya nii bopwo kingiin nwowa mi kamim siyaii aiir miriyyim simiir kwoinim ina yaingwoidamwiyyim, sima mhiuisim whirin siir kingiin mi owidami. ²⁸ Mi sima idmira siyani yimboru itmai mi ina hiumiikiuim. Mi ta idmira sima hiumiikiua 120 pida yimbiam. Mi krima ha swoki amim mi ina swoki hiumii kiuium mi pariiga yimbiam 90 pid. ²⁹ Mi sima ini nidid kwoin yaingwowim. Sima nidid kwoin minsi naingwokim, siyaiya pi siya komii sae naeyikiuuwisi. Mi sima siya komii komii kwiiyim asi nomborbu itmaigikim ta siyaiya saiir idao hir. Mi ta siyaiya ini hirar yakiririra. Mi sima ina sriyyim Adi Komii siirim bieyin pi nimbiiidni sasauim. ³⁰ Mi kamim ta siyaii aiir miriyyim, sima pi nidamam tirkim mi sima ta siyaiisima idwo haiyitkina, saiir asi haiyitmai namkim. Mi sima simiir yiksisaenam, krima siya nhirim pi siyaiya saiir irib hir nimbobu itmaigi. ³¹ Mi Pol siya kamim yaii niniiyim simiir biyan inkamin siir boin mi ti kamim siyaii tirin wara nwo karam nwowi mi sima whiekakarim wa niuguski. ³² Mi kamim yaii niniiyim sima siyaiisima mhoiia nomboru kaimikiya saiir id aiir asi nikripkikim mi ya ina yakiiyama.

³³ Mi iya bieyin maskwo kingiin nwoyakwokin mi Pol siya iikam whiekakim simiirin ina boinmaeyakwokin, kima nae ti aeyakwok. fi kasa rani, kima naingwoyimyokim mi kima nae bi naekim, mhiirima

nwoyokiyokiigim ti ii iuur kwiiyim. ³⁴ Mi kara pi kimiir boinmauugi kima nae nhirim simiir hai mi wi saeya kirie haiginiuwi kimiirin mi kima wi kigugu rani. Niingaka. Kima whiekakarın wi hiriinana swoki o digi wi dimin whirkin kimbu rani. ³⁵ Mi siya hiriinan boinkiyin mi siya paimirim ini simiir whwonkam ida haiyin mi ina boin wadiekiyin Adi Komii siirim. Mi siya ha niinikimkir priiginkiyin mi ina yaeyin. ³⁶ Mi iikam whiekakim simiir kwoinim ini wadieya ywokiyim mi yim iriipa hiriinan, ina mi aeyim. ³⁷ Mi iikam whiekakim krıma ta siyaii aiir nwowim iriparin kamarim iuur nwoim mi niinga iuur iriyyar nwir 276. ³⁸ Mi sima nae digiyim mi sima witnidim ina yitmaikiyim whii komii solwara hiriir. Mi simiir siyaiiya pi nwoki bokiyim. friig.

Siyaiiya ina yimbuwamkiya

³⁹ Mi iiya ha pirkiniuguskiyakwoka mi kamim siyaii aiir miriyyim sima nu iirin ina kigiyakwokim. Mi sima ti nu iir bi ninokninkinkim. Mi sima gae komii kwira saiir kigi ina hiriyyar yonakaeyama. Mi saiir hirin siyyin kibiyin whira nwowi. Mi sima saiirim yombointibmiinam, siyaiiya hir naka ikripkiniium. ⁴⁰ Mi sima idmir whiekakim sima boritmaimaiyim siyani ini hirar yikrimkrip priimiigigim. Mi sima wieyinsopin igwira siyaii aiir kindimdiyugiya saiir nwowin ina hakiyin. Mi sima yiuis komiyya ina yitkinim siyaiiya saiir koua hiriir. Mi sima ha naingwokim, siyaii aiirin pi opud aeya nwoki hugainaidamim siyyina hiriir. ⁴¹ Mi siyaiiya nuyin whirin whii idopwoniya nidwomaiyin siir yaka iyikiuu. Mi iribin ina yiniyaekin iuguskiyin nua hiriir. Mi idaowin ini opnau hirar ywomaigiyin. Mi hinin komiyya ha nita idao iir yaki itiuu mi ta siyaiiya saiir idaowin ina yinkiramkiyin.

⁴² Mi kamim irim haiiyim simiir kwoinin kamim omaka hiuyokiyokaiya saiir nwowiyim simiir nisomsom aowam naingwokim, pi sima natmaimaikiya ami mipi simbi nidamami. ⁴³ Mi kamim irim haiiyim simiir biyan inkamin Pol siirsi yaingwoyimiyo. Mi siya simiirin asi nikidugin. Mi siya iikamim kiyaeiyim bi simiir yikrop atmimai kiyaki, siiyina hiriir. ⁴⁴ Mi iikamim kiya karamae nwowiyim yimbi ipii mimirim siyaiya saiirim hininkin kaiyitikimkirkiyim, yim simiir yonkwosiiskwo migidam. Mi krima hiriinan tirim mi krima whiekakarim ini wadieyar yadu owiim siiyin hirin. iriig.

28

Pol siya Molta hir nwokin

¹ Mi krima wadieya yaki kuwiu. Mi krima wakaeki, ti mhiuisimin bopwonau nidwomaiyin siir inigin sima hinina dapi, Molta. ² Iikamim ti mhiuisim siir hiranim, sima krimiirin siyu miyik iirar tirkim. Mi nao ha kinaniyin mi krimiir puim ini noknoka kinkiyim. Mi sima pae ha namginim mi sima ina yikiunam, krima nini oni iuwim. ³ Mi Pol siya paeyar nhirim ina ini iuginkaeyis hainakiyim. Mi siya ha nini amginiuwim paeya. Mi mipug irin siir puua kinkikin mi ina wokitkin naniniyin. Mi kimidiniya Pol siir indibin siir yaki tipninkin. ⁴ Mi iikam ti omin, mhiuisimin siir hiranim, sima mipugin Pol siir indib iir tipkiu kripkaiyin ini siirar kigiyim siya siir indib hirar kiririyin. Mi sima boin mi tari kamwonkin ti inkamin inkam nisomaowin mi siyairgin. Siya whii komii solwara hir bi naokin mi Adi Komiiyin siyu miyik tiriyin siya tari siirin pi boriisopi, siya omwai waiyasiyin. ⁵ Mi Pol siya ti mipug iirin, paeya iyarkrip itkaigi mi ini paenau yamikaiyuwin. Mi Pol siya biyie bi swoki okin. Niingaka. ⁶ Mi sima ini hirar ywowim. Simiir kwoinim ha

naingwokim siir indibin pi sipi noniki mi simiir kwoinim ha mi naingwokim siya pi sipi naowakainami. Mi sima ini hirgugukiyim ii haruwa rani mi sima ha bi kigikim siir piua ini biyie ywokiya mi sima yaeya kwoin asi kisina haigigim. Mi sima ina boinim, siya tari Adi Komii siir paekwosim kirie nwirkin.

⁷ Mi nu maeyauim ta maeyaua krima nwowa saiir kingiin hir nwowim ti simiir biyan inkamin ti mhiuwisimin siir hiranin, siirgim. Mi siir inigin Pabliaskin. Mi siya ini maigimairga ywowin krimiiramim mi krimiirin siya yikiunam, siir omaka hiriir. Mi krima iiyim kwoima ywo siir omaka hirin. ⁸ Mi Pablias siir adin makakin ma siir niya piu huaa kini aka mi mhiinaugi wara mi inkin iugin. Mi Pol siya siirim yam. Mi nhwo siirim ini kwisiu mi ina sriiyin. Mi siir ina ina yonkwowin siir piu aiir mi siya ini wadiya ywokiya. ⁹ Mi siya hiriinan tirkiyin mi iki ikam nhirim makakim ti mhiuwisimin siir hiranin, ina yitim siirim, simiir ma imiir ninimniskii haiginiugiyim. Mi simiirin ini wadiyar ywo haiginiugiyin. ¹⁰ Mi sima krimiirin siyiu miyik asi diriraerar haiginiugikim. Mi sima digworaekwo kasa bi hauugikim. Mi iya krima siyai aiir nani apni kwiriyim mi sima digworaekwo whiekakim ina swoki ani apni haigiyiukiyim, ta krima nakiidama saiirsi haigiyiumamaugikim. Iriig.

Mi Pol siya om komii Rom hiriir yimbiam

¹¹ Mi biya krima ti mhiuisimin siirin bwanim whoima niki okim. Mi mhoiya krima ta siyai ira om Aleksandria hiranki nita saiir yani kwiriinam mi ta siyaiya saiir iniga hininga paekwosim niswo itmwoyin naokainako. Mi ta siyaiya ti mhiuisimin siir hir nwoka, iya panki nwo digiya saiirim mi krima saiir yani apni kwiriinam. ¹² Mi krima

ha namim mi krīma om whirīn Sairakyus hiriir yimbiam mi krīma hirin iiyim kwoima ywo. ¹³ Mi krīma ti om iir haiburgigim mi ina swoki kwiriinamim siyaiini mi om Risiam hiriir yimbiam. Mi iigwira krīma ha swoki kwiriinamim mi opuda krimiir digiumiia hugnani mi krimiirin saeya hugainaidam mi ii kwisaka krīma Pyuti-olai hiriir yimbiam. ¹⁴ Mi krīma ti omin iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir ini kigiū. Mi sima boin, kima wi krimaka tir nwowi iiyim iriyyar kwis mi mhoiia krīma simiir haiburgigim mi ina yani kwiriinamim siyaiini om komii Roma hiriir namim. ¹⁵ Mi om komii Rom hiran iikamim naingwo tibmiiyim sima krimiir wakaenaniyim, krīma bidi yimbiamim mi sima ina yitim maeyau nae haiginiya Apias krimiir nini kigniitim. Mi nhirim krimiiramim omaka ouumim whwonkaiiyim simiir hir ini kigni krimiirin. Mi Pol siya simiir kigwinin mi siya ina boin wadiekiyin Adi Komii siirin mi siir kwoinin ini kirieya ywokiin.

Pol siya yai win kibiya om komii Rom hir boinmimauugin.

¹⁶ Krīma om komii Rom hiriir yapninopkainam mi sima Pol siirin yapa omaka yokmwīn whwonkai, siir kigriraowam. Iriig.

¹⁷ Iiyim kwoima yamki mi Pol siya Judan iikamim, simiir inkam komii komiiyim ti omin siir hir nwowiyim simiirim yikiuna, sima maeyau kwiruwa namwoniyim. Mi sima ha namwoniyim mi siya simiirin ina boinkiyin, kima ti nomiiyauim! Kara dimin whir bi tirbugin krimiir isidin siir nikworinuim mi krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir siyiuim kara simiir bi nanugaugugin. Sima kariirin om komii Jerusalem hiran omaka maeyau hiuyokiyokaiya mii biyie miriia sairin whisariiyar hugripkaiikaigin.

Mi sima tapa kariirin om komii Rom tiran inkam komii komiiyim kimiirim asi nikropkikim. ¹⁸ Om komii Rom hiran iikamim sima kariir yaiya saiir wakaeyim mi sima ina yinokninkinim kara dimin whir bi tirbugin mi sima kariirin pa nisomao rani. Simiir kwoinim kariir niuguskiyama naingwokim. ¹⁹ Mi Juda iikamim sima kariir niuguskisi nanugaugaugim mi kara yaeya siyiu whir karamaeka. Mi kara inkam komii Sisa siirim namim asi naingwokin, kariir yaiya siya wakaeyim. Mi kara Juda iikamim simiirin yai kwir boin hiuriyiuwim whaowae. ²⁰ Mi kara kimiirin hiriinansi nikiunakin. Kara kimiir kigam naingwowi mi yai kimiir boinmimauum wara mi naingwowi. Kara ta yai aiirin minim boinmauugin inkamin Isrel hiran iikamim sima nwokwokinin siirim. Mi kara minam naingwo tibmiigin, inkamin Adi Komii siya nimbingiyin Mesaia mi siya bidi yimbiniyin. Mi sima kariirin ti weyinsopin hiriinansi kogrinugin. Pol siya hiniina boinkin. ²¹ Mi sima boinki siirin mi krimiirin Juda hiran inkam nwrki bi win hauugikin yokwoni krma kiriir ninokninkinim. Mi krimiir nomiiyauim nu Judia hiranim sima krimiir bi boinmimauunikim yai bibiyie kiriir nigbumbuwamin. ²² Mi krma kiriir yaiyim simiir wakaeyam naingwowi krma bidi yinokninkinim omom omoman iikamim, sima ti isidin kira namasuwin siir nigbumbugin. Sima hiniina boinkim,

²³ sima iya kwira yimbingi mi iikam whiekakim ta omaka Pol siya nwowa sima saiir namkim, nugaka namkripkaiyakwokim mi ini naiowaka nhingigiyim. Mi siya simiirin yai win kibiya saiir saiira boinanaekin, iya Adi Komii siya kigriraowana iikamim simiir. Mi siya yai nhirim Moses siir siyiu aka nwowim, simiir boinmimauugin. Mi profet inkamim biya sima win boinkiyim Jisis siir saiir wara yinkin boinmimauu. ²⁴ Iikam nhirim siir yaiya saiirin ina yaingwo tibmiiyim mi

nhirim bi naingwo tibmiikim. ²⁵ Mi sima kwoin whiruwa bi nwokim mi nhirim sima asi namkim. Dimusi rani, ta yaiya Pol siya hiniina boinkiyin, Adi Komii siir naeyiun bidi yikopsisirkiyin profet Aisaia siirin. Mi Aisaia kimiir brougae wanwiyaeyim simiirin hiniina boingik.

²⁶ Kira ti am iki iikamim simiirim mi simiirin pi hiniina boiniu, kima yai aiirin wa wakae mi kima wi saiir yaimwo aiir ninokninkin tani. Mi kima siirin wa kigi mi kima wi siir kig ninokninkin tani. Niingaka. ²⁷ Ti iikam isidin, simiir kwoinin bidi hiugimkikiunamim mi simiir wiin minim yai wakaesi boriisopi. Mi simiir nhwowim bidi kwisnamim mi sima kwisnam karamaekiswo mi wa pi yanao kigomokin mi wiin minim yai bidi pi mi wakaeyin. Mi simiir kwoinim ta yaiya saiir yaimwo aiir bidi pi yaingwowarkai. Mi simiir kwoinim, wa kisina haigi mi sima wi kariirima pi swoki iti mi simiir wi kara ninimniski haiginiugi.

Adi Komii siir naeyiun hiniina boinkikin mi Aisaia siya yokwo asi winkin. ²⁸ Ta Pol siir yai aeyairga niki boiniyokiyokiama. Siya boin, kima dinokninkin, ta mii miyika Adi Komii krimiir Wanin siya minkika krimiir ninimiskii hainakiyim. Siya bidi yikropkiyin iikam nhirim Judan iikam tani simiirim mi sima wi nwoki wakaeyoknaim. ²⁹ Mi iya Pol siya ta yaiya saiir boin digiyin mi Juda iikamim sima ina swoki amim mi sima sima yai prasae bi ninkin wamwarkii boiniugin.

³⁰ Mi Pol siya biewiyo whisa ywo, ti om iirin mi ta omaka siya whwonkaiya siya saiirin ina sain taraoin mi iikamim siir omaka nii apririr boinaeyim, siya simiirin pi wadiyar nwowini. ³¹ Mi siya iya Adi Komii siya kigriraowi iikamim mi digworaekwo ikim, simiir boinmimauugin. Mi siya iki iikam whiekakim

simiirin Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir yai aiirar boinmimauugin. Mi yaiyim siya boinmimauuwiyim, siya bi nimprio boinmimauugin. Niingaka. Siya ini idowiiyar boinmimauuwamin mi inkam nwirkin saiir nikiduamin wi dig nwo rani. Niingaki, niingakiinga. Iriig.

Yai Win Kibiya

The New Testament in the Sepik Iwam Language of Papua New
Guinea

Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long Niugini

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sepik Iwam (Iwam, Sepik)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 Jun 2019 from source files dated 1 Oct 2018

5350dc83-93b2-5000-9c98-dcdb728ba84f